

ДЪРЖАВЕН
ФОНД
ЗЕМЕДЕЛИЕ

София 1618, бул. „Цар Борис III“ 136

тел.: 02/ 420-1100, 02/ 420-1202

dfz@dfz.bg, www.dfz.bg

Приложение

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ДЪРЖАВЕН ФОНД „ЗЕМЕДЕЛИЕ“ И РАЗПЛАЩАТЕЛНАТА АГЕНЦИЯ ЗА 2025 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на използваните съкращения:	3
УВОД.....	7
I. РАЗПЛАЩАТЕЛНА АГЕНЦИЯ	8
1. ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ (ПРСР) и СПРЗСР 2023 – 2027 г.....	8
1.1. Информация за изпълнението на ПРСР 2014 – 2020 през 2025 г.....	8
1.2. Информация за изпълнението на СПРЗСР 2023 – 2027 г. през 2025 г.....	15
1.3. Информация за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ) през 2025 г.....	18
1.4. Администриране на средствата	18
1.5. Резултати от извършени одити.	19
1.6. Мерки за публичност и прозрачност.....	20
2. ДИРЕКТНИ ПЛАЩАНИЯ.....	21
2.1. Информация за извършеното подпомагане през 2025 г.	21
2.2. Администриране на средствата и заявленията за подпомагане и приложимите интервенциите на дирекция „Директни плащания“.....	25
2.3. Резултати от извършени одити.....	31
2.4. Отчет на целите по качество на дирекция „Директни плащания“ (ДДП) за 2025 г.....	31
3. СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПАЗАРНИ МЕХАНИЗМИ	32
3.1. Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г.....	32
3.2. Резултати от проведени одити.....	46
4. ПРОГРАМА ЗА МОРСКО ДЕЛО И РИБАРСТВО (ПМДР) 2014 – 2020 Г.	49
4.1.1. Информация за извършеното подпомагане по ПМДР 2014 – 2020 г. през 2025 г.	49
4.1.2. Общ напредък в изпълнението на Програма за морско дело и рибарство 2014 – 2020 към 31.12.2025 г.....	50
4.1.3. Мониторинг.....	52
4.1.4. Финансиране на разходи за ДДС на общини с одобрени проекти по ПМДР.....	53
4.2.1. Информация за извършеното подпомагане по ПМДРА 2014 – 2020 г. през 2025 г.	53
4.3.1. Изпълнение на цели по качеството	56
4.4.1. Счетоводен орган на ПМДРА 2021 – 2027 г. и Сертифициращ орган на ПМДР 2014 – 2020 г. и ОПРСР 2007 – 2013 г.....	56
5. ОБОБЩЕНИ ДАННИ ЗА СУМИТЕ ПО ЛИНИЯ НА РАЗПЛАЩАТЕЛНАТА АГЕНЦИЯ ПО ПРОГРАМИ И ФОНДОВЕ ЗА 2025 г.....	60
6. АДМИНИСТРИРАНЕ НА НЕРЕДНОСТИ И ЛОШИ ВЗЕМАНИЯ В РАЗПЛАЩАТЕЛНАТА АГЕНЦИЯ	60
II. ПРОГРАМА САПАРД.....	61
1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИЗВЪРШЕНАТА ДЕЙНОСТ.....	61
III. НАЦИОНАЛНО ПОДПОМАГАНЕ.....	63
1. КРАТКОСРОЧНИ СХЕМИ ЗА ПОДПОМАГАНЕ	63
2. ИНВЕСТИЦИОННИ СХЕМИ ЗА ПОДПОМАГАНЕ	79
VI. ТЕХНИЧЕСКИ ИНСПЕКТОРАТ	84
ИНТЕГРИРАНИ ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ (ИИС).....	90
СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ПРОВЕРКИ И ПОСЛЕДВАЩ КОНТРОЛ.....	92
ИНСПЕКТОРАТ	101

Списък на използваните съкращения:

АЕИ	Агроекологични интервенции
АЕП	Агроекологични плащания
АК	Агроекология и климат
БАБХ	Българска агенция по безопасност на храните
БЗ	Биологично земеделие
БИ	Биологични интервенции
БП	Биологично пчеларство
БПП	Биологично пчеларство в преход
БР	Биологично растениевъдство
БРП	Биологично растениевъдство в преход
БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ВПС-1	Възстановяване и поддържане на затревени площи с висока природна стойност
ВПС-4.1	Поддържане на местообитанията на зимуващите видове гъски и ливаден блатар в обработваеми земи с орнитологично значение
ВПС-4.2	Поддържане на местообитанията на Царски орел и Египетски лешояд в обработваеми земи с орнитологично значение
ГД АГРИ	Главна дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“ в ЕК
Г-пл	Обвързано с производството подпомагане за говеда в планински райони
ДЗС	Схема за дребни земеделски стопани / Плащане за малки земеделски стопани
ДПЖ – ЗП	Обвързано с производството подпомагане за овце и кози от застрашени от изчезване породи
ДПЖ-пл	Обвързано с производството подпомагане за овце и кози в планински райони
ДПЖ-РП	Обвързано с производството подпомагане за овце и кози, включени в развъдни програми
ДПЖСК	Обвързано подпомагане за овце майки и/или кози майки под селекционен контрол
ДП-ОПДУ	Допълнително преразпределително подпомагане на доходите за устойчивост
ДФЗ	Държавен фонд „Земеделие“
ЕЖСК-месо	Обвързано подпомагане за месодайни крави под селекционен контрол
ЕЖСК-мляко	Обвързано подпомагане за млечни крави под селекционен контрол
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕК	Европейска комисия
Еко-БЖ	Еко схема за биологично земеделие (селскостопански животни)
Еко-БРЕИ	Еко схема за поддържане и подобряване на биологичното разнообразие и екологичната инфраструктура
Еко-ГТ	Еко схема за поддържане и подобряване на биоразнообразието в горски екосистеми

Еко-ЗВПП	Еко схема за запазване и възстановяване на почвения потенциал – насърчаване на зелено торене и органично наторяване
Еко-НИП	Еко схема за намаляване използването на пестициди
Еко-ПЗП	Еко схема за екстензивно поддържане на постоянно затревените площи
Еко-РОК	Еко схема за разнообразяване на отглежданите култури
Еко-ТН	Еко схема за екологично поддържане на трайните насаждения
ЕФГЗ	Европейски фонд за гарантиране в земеделието
ЕФР	Европейския фонд за рибарство
ЗДП	Схема за плащане за селскостопански практики, които са благоприятни за климата и околната среда (зелени директни плащания)
ЗПЗП	Закон за подпомагане на земеделските производители
ИАОСЕС	Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС“
ИАСАС	Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол
ИАСРЖ	Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството
ИЗ-ДККП	Обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (домати, краставици, корнишони и патладжани)
ИЗ-КЛЧ	Обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (картофи за производство на нишесте, лук и чесън)
ИЗ-МЗДП	Обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (моркови, зеле, дини и пъпеши)
ИЗ-П	Обвързано производството подпомагане на доходите за зеленчуци (пипер)
ИЗП-пл	Обвързано производството подпомагане на доходите за плодове и зеленчуци в планинските райони
ИОП	Обвързано с производството подпомагане на доходите за оранжерийно производство
ИП	Обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове
ИПК	Обвързано с производството подпомагане на доходите за протеинови култури
ИП-Н	Обвързано с производството подпомагане на доходите за плодови насаждения до встъпването им в плододаване
ИСАК	Интегрираната система за администриране и контрол
ИСУН 2020	Информационна система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България 2020
КД	Книга на длъжниците
К-ЗП	Обвързано с производството подпомагане за крави от застрашени от изчезване породи
М10	Мярка 10 „Агроекология и климат“ от ПРСР 2014 – 2020 г. всички направления
М11	Мярка 11 „Биологично земеделие“ от ПРСР 2014 – 2020 г. всички направления
М12	Плащания по Натура 2000 и Рамковата директива за водите

M13	Плащания за райони, изправени пред природни или други специфични ограничения
M13.1	Компенсационни плащания в планински райони
M13.2	Компенсационни плащания за други райони, засегнати от значителни природни ограничения
MeK	Обвързано с производството подпомагане за месодайни крави
MeK-PP	Обвързано с производството подпомагане за месодайни крави, включени в развъдни програми
M3X	Министерство на земеделието и храните
M3C	Схема за млади земеделски стопани / Допълнително подпомагане на доходите за млади земеделски стопани
МИРГ	Местна инициативна рибарска група
МлК	Обвързано с производството подпомагане за млечни крави
МлК-PP	Обвързано с производството подпомагане за млечни крави включени в развъдни програми
МФС	Многогодишно финансово споразумение
N2000	Плащания за земеделски земи в зони от Натура 2000
НБ	Национален бюджет
НГФ	Национален гаранционен фонд
НПП	Национална програма по пчеларство
НР1	Плащания за планински райони
НР2	Плащания за райони, различни от планинските райони, със съществени природни ограничения
НР3	Плащания за райони със специфични ограничения
ОМП	Опазване на местни породи (автохтонни), важни за селското стопанство
ОПДУ	Основно подпомагане на доходите за устойчивост
опрашване	Насърчаване на естественото опрашване
ОСП	Обща селскостопанска политика на Европейския съюз
Паша	Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм)
ПЗП-деградирани	Възстановяване и поддържане на деградирани пасищни територии
ПМИ	Отдел Пчеларство мляко и интервенции
ПМ-ОВМ	Поддържане на местообитанията на червеногушата гъска (Branta ruficollis), Кръстат (царски) орел и Египетски лешояд в орнитологични важни места в обработваеми земи
ПНДЖ1	Преходна национална помощ за говеда, необвързана с производството
ПНДЖ3	Преходна национална помощ за овце-майки и/или кози-майки, обвързана с производството
ПНДТ	Преходна национална помощ за тютюн, необвързана с производството
ПРЗТ	Насърчаване намалението на употребата на продуктите за растителна защита и торове през контрол в краен продукт
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
РА	Разплащателна агенция

САПАРД	Специална предприєдинителна програма за развитие на земеделието и селските райони
СЕПП	Схема за единно плащане на площ
СЕУ	Система за електронни услуги
СЗ-ДККП	Обвързано подпомагане за зеленчуци (домати, краставици, корнишони и патладжан)
СЗ-КЛЧ	Обвързано подпомагане за зеленчуци (картофи, лук и чесън)
СЗМ	Опазване на застрашени от изчезване местни сортове, важни за селското стопанство
СЗ-МЗДП	Обвързано подпомагане за зеленчуци (моркови, зеле, дини и пъпеши)
СЗо	Обвързано подпомагане за оранжерийни зеленчуци
СЗ-П	Обвързано подпомагане за зеленчуци (пипер)
СИП	Подпомагане отглеждането на сортове, устойчиви към климатични условия чрез практики за интегрирано производство
СККУ	Насърчаване използването на култури и сортове, устойчиви към климатичните условия
СМКЮ	Обвързано подпомагане за месодайни крави и/или юници
СМлК	Обвързано подпомагане за млечни крави
СМлК-пл	Обвързано подпомагане за млечни крави в планински райони (5-9 животни)
СП (други)	Обвързано подпомагане за плодове (сливи и десертно грозде)
СП (основна)	Обвързано подпомагане за плодове (основна група)
СПК	Обвързано подпомагане за протеинови култури
СПМ	Селскостопански пазарни механизми
СПРЗСР	Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони на
2023-2027	Република България за периода 2023 – 2027 г.
УО	Управляващ орган
УС	Управителен съвет
ХЖ-АМР	Хуманно отношение към животните и антимикробна резистентност
ХОЖ	Хуманно отношение към животните

УВОД

Държавен фонд „Земеделие“ (ДФЗ) е юридическо лице на бюджетна издръжка, което е създадено със Закона за подпомагане на земеделските производители и съставя, изпълнява и отчита бюджет на първостепенен разпоредител с бюджет, който е част от държавния бюджет.

Фондът подпомага финансово регистрираните земеделски стопани, предоставя средства на други лица и изпълнява други функции, когато това е предвидено със закон. ДФЗ е акредитиран като единствена Разплащателна агенция (РА) от датата на издаване на Акта за акредитация за прилагане на Общата селскостопанска политика (ОСП) и Общата политика по рибарство (ОПР) на Европейския съюз.

Фондът осъществява дейността си съгласно приложимото право на Европейския съюз, Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП), приети от Управителния съвет (УС) на Фонда решения, правила, програми и указания, Устройствовия правилник и Правилника за дейността на Държавен фонд „Земеделие“.

Настоящият отчет е изготвен във връзка с изпълнение на изискванията на Закона за подпомагане на земеделските производители: чл. 3а: „Изпълнителният директор на Разплащателната агенция ежегодно до 31 март изготвя и представя на министъра на земеделието и храните годишен отчет за дейността на агенцията“ и чл. 19, ал. 5: „Председателят на управителния съвет представя в Министерския съвет до 30 април отчет за дейността на фонда за предходната година“.

Г л а в а п ъ р в а
УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОГРАМИ И СХЕМИ

I. РАЗПЛАЩАТЕЛНА АГЕНЦИЯ

**1. ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ (ПРСР) и СПРЗСР
2023 – 2027 г.**

1.1. Информация за изпълнението на ПРСР 2014 – 2020 през 2025 г.

Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) се прилага в България за втори програмен период 2014 – 2020 г. Програмата е структурирана около пет тематични приоритета и петнадесет приоритетни области на политиката за развитие на селските райони. В съответствие с целите на политиката на ЕС за развитие на селските райони Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. има три цели:

- Повишаване на конкурентоспособността и балансирано развитие на селското и горското стопанство и преработващата промишленост.
- Опазване на екосистемите и устойчиво управление, използване на природните ресурси в земеделието, горското стопанство и хранителната промишленост, предотвратяване на климатичните промени и приспособяване към тях.
- Социално-икономическо развитие на селските райони, осигуряващо нови работни места, намаляване на бедността, социално включване и по-добро качество на живот.

Реализирането на тези цели се постига чрез следните мерки, които се договарят от Разплащателната агенция по силата на договор за делегиране на функции по прилагане на Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. с Министерство на земеделието и храните:

Подмярка 4.1. „Инвестиции в земеделски стопанства“

Целта на подмярката е повишаване конкурентоспособността на земеделието в Република България чрез реструктуриране и развитие на наличните материални мощности в стопанствата, насърчаване въвеждането на нови технологии в производството и модернизация на физическия капитал, опазване на компонентите на околната среда и др.

Прилагането ѝ стартира с обявяването на първия прием през 2015 г. До края на програмния период са реализирани общо 5 приема, като последният е проведен през 2024 г. След обработка на проектите, броят на договорите с одобрените кандидати, които са сключени през 2025 г., е 207 със сума на безвъзмездната финансова помощ в размер на 55 603 672.52 лв.

Сумарно, от 2015 г. до края на 2025 г., по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ са сключени общо 3 876 договора с обща стойност на субсидията от 1 539 076 811.98 лв.

Таблица № 1 – Общо сключени договори по подмярка 4.1 през 2025 г.

ПРИЕМ	2025 г. Общо сключени договори*	Одобрени разходи	Одобрена субсидия
BG06RDNP001-4.008	1	691 346.58 лв.	345 673.29 лв.
BG06RDNP001-4.012	2	2 243 949.54 лв.	1 439 499.30 лв.
BG06RDNP001-4.017	204	107 637 000.83 лв.	53 818 499.93 лв.

**Справката е по данни в ИСАК към 31.12.2025 г. и включва всички сключени договори за 2025 г., в т.ч. прекратени и анулирани.*

Подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“

Последният прием по подмярката е реализиран през 2024 г. През месец май 2025 г. бюджетът по целевия прием за инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, включително БЕИ (BG06RDNP001- 4.018), е увеличен на 97 612 385.98 лв. След обработка на проектите, договорите с одобрените кандидати, които са сключени през 2025 г., са 179, а размерът на субсидията възлиза на 79 569 911.40 лв. Така, за целия период на прилагане на подмярката, са сключени общо 1 214 договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с размер на одобрената субсидия 1 189 162 271.92 лв.

Подмярка 6.4.1 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“

През 2025 г. са сключени нови 3 договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедури чрез подбор BG06RDNP001-6.003 и BG06RDNP001-6.004 в резултат на влезли в сила съдебни решения.

Таблица № 2 – Общо сключени договори по мярка 6 през 2025 г.

МЯРКА	ПРИЕМ	2025 г. Общо сключени договори*	Одобрени разходи	Одобрена субсидия
Подмярка 6.4.1	BG06RDNP001-6.003	2	379 964.85 лв.	189 982.43 лв.
Подмярка 6.4.1	BG06RDNP001-6.004	1	778 863.12 лв.	389 431.56 лв.

**Справката е по данни в ИСАК към 31.12.2025 г. и включва всички сключени договори за 2025 г., в т.ч. прекратени и анулирани.*

Подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“, прием чрез ИСУН 2020

Първоначално обявеният бюджет по три от процедурите чрез подбор е увеличен през 2024 г. и 2025 г., в резултат на което през отчетния период са сключени 42 административни договора на стойност 59 731 721.92 лв.

Таблица № 3 – Общо сключени договори по мярка 7 през 2025 г.

ПРИЕМ	2025 г. Общо сключени договори*	Одобрени разходи	Одобрена субсидия
BG06RDNP001-7.017	24	42 574 724.39 лв.	42 574 724.39 лв.
BG06RDNP001-7.019	3	7 115 811.30 лв.	7 115 811.30 лв.
BG06RDNP001-7.020	15	10 041 186.23 лв.	10 041 186.23 лв.

**Справката е по данни в ИСАК към 31.12.2025 г. и включва всички сключени договори за 2025 г., в т.ч. прекратени и анулирани.*

Подмярка 19.2. „Водено от общностите местно развитие“

И през 2025 г. продължи обработването на процедурите и проектните предложения по подмярка 19.2 от екипите на ЦУ съвместно с командировани служители от ОД на ДФ „Земеделие“. По този начин приключи своевременно обработването на всички одобрени от МИГ оценителни сесии и подадените в тях ПП.

Таблица № 4 – Общо сключени договори по мярка 19 през 2025 г.

ПРИЕМ	2025 г. Общо сключени договори*	Одобрени разходи	Одобрена субсидия
BG06RDNP001-19	307	35 984 614.37 лв.	26 061 664.61 лв.

** Справката е по данни в ИСАК към 31.12.2025 г. и включва всички сключени договори за 2025 г., в т.ч. прекратени и анулирани.*

По ПРСР за 2025 г. са сключени общо 739 административни договора с одобрено финансиране в размер на 221 575 721.44 лв.

Таблица № 5 – сключени договори по ПРСР 2014 – 2020 за 2025 г.

МЯРКА	ПРИЕМ	2025 г. Общо сключени договори*	Одобрени разходи	Одобрена субсидия
Подмярка 19.2	BG06RDNP001-19	307	35 984 614,37 лв.	26 061 664.61 лв.
Подмярка 4.1	BG06RDNP001-4.008	1	691 346.58 лв.	345 673.29 лв.
Подмярка 4.1	BG06RDNP001-4.012	2	2 243 949.54 лв.	1 439 499.30 лв.
Подмярка 4.1	BG06RDNP001-4.017	204	107 637 000.83 лв.	53 818 499.93 лв.
Подмярка 4.2	BG06RDNP001-4.018	179	159 197 095,19 лв.	79 569 911.40 лв.
Подмярка 6.4.1	BG06RDNP001-6.003	2	379 964.85 лв.	189 982.43 лв.
Подмярка 6.4.1	BG06RDNP001-6.004	1	778 863.12 лв.	389 431.56 лв.

Подмярка 6.3	BG06RDNP001-6.012	1	Непр.	29 337.00 лв.
Подмярка 7.2	BG06RDNP001-7.017	24	42 574 724,39 лв.	42 574 724.39 лв.
Подмярка 7.2	BG06RDNP001-7.019	3	7 115 811.30 лв.	7 115 811.30 лв.
Подмярка 7.2	BG06RDNP001-7.020	15	10 041 186.23 лв.	10 041 186.23 лв.
ОБЩО		739	366 644 556.40 лв.	221 575 721.44 лв.

* Справката е по данни в ИСАК към 31.12.2025 г. и включва всички сключени договори за 2025 г., в т.ч. прекратени и анулирани.

За отчетния период е извършено изменение в Условиата за кандидатстване, касаещо удължаване на крайния срок за извършване на инвестициите по проектите по следните приеми: BG06RDNP001-4.012 (подмярка 4.1), BG06RDNP001-4.017 (подмярка 4.1), BG06RDNP001-4.018 (подмярка 4.2), BG06RDNP001-4.015 (подмярка 4.2), BG06RDNP001-5.001 (подмярка 5.1), BG06RDNP001-5.004 (подмярка 5.1), BG06RDNP001-6.003 (подмярка 6.4.1), BG06RDNP001-6.004 (подмярка 6.4.1) и процедури чрез подбор BG06RDNP001-7.020, BG06RDNP001-7.017, BG06RDNP001-7.019, BG06RDNP001-7.021 (подмярка 7.2) и процедура чрез подбор № BG06RDNP001-7.015 (подмярка 7.6).

Предвид финализирането на ПРСР 2014 – 2020 г. през 2025 г. беше реализиран рекорден брой оторизации от 3 661 броя. Извършена беше необходимата организация и беше осъществена обработка на абсолютно всички подадени искания, от които:

- 936 броя по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“;
- 525 броя по подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“;
- 13 броя по подмярка 5.1 „Подкрепа за инвестиции в превантивни мерки, насочени към ограничаване на последствията от вероятни природни бедствия, неблагоприятни климатични явления и катастрофични събития“;
- 326 броя по подмярка 6.1 „Стартова помощ за млади земеделски стопани“;
- 161 броя по подмярка 6.3 „Стартова помощ за развитие на малки стопанства“;
- 44 броя по подмярка 6.4.1 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“;
- 313 броя по подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“;
- 75 броя по подмярка 7.6 „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природно наследство на селата“;
- 3 броя по подмярка 8.3 „Предотвратяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофични събития“;
- 9 броя по подмярка 8.6 „Инвестиции в технологии за лесовъдство и в преработката, мобилизирането и търговията с горски продукти“;
- 1 брой по подмярка 9 „Учредяване на групи и организации на производители“;
- 12 броя по подмярка 1.1 „Професионално обучение и придобиване на умения“;

- 11 броя по подмярка 1.2 „Демонстрационни дейности и действия по осведомяване“;
- 29 броя по подмярка 16.1 „Подкрепа за сформирани и функциониране на оперативни групи в рамките на ЕПИ“;
- 1 брой по подмярка 16.4 „Подкрепа за хоризонтално и вертикално сътрудничество между участниците във веригата на доставки“;
- 900 броя по подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие“;
- 15 броя по подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“;
- 251 броя по подмярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегия за Водено от общностите местно развитие“;
- 2 броя по подмярка 2.2 „Създаване на консултантски услуги“;
- 10 броя по мярка 20 „Техническа помощ“;
- 24 броя по подмярка 4.3 „Подкрепа за инвестиции в инфраструктура, свързана с развитието, модернизирането или адаптирането на селското и горското стопанство“.

Таблица № 6 – Изразходвани суми от ПРСР 2014 – 2020 г. през 2025 г.

Мярка/подмярка	BGN		
	ЕЗФРСР	НБ	Общо
1.1. Професионално обучение и придобиване на умения	1 218 835.82	135 426.22	1 354 262.04
1.2. Демонстрационни дейности и действия по осведомяване	1 951 774.25	216 863.81	2 168 638.06
2.1.1. Консултантски услуги за земеделски и горски стопани	-1 136.59	-200.57	-1 337.16
2.1.2. Консултантски услуги за малки земеделски стопани	3 251 564.82	573 805.47	3 825 370.29
2.2. Създаване на консултантски услуги	1 448 555.15	255 627.33	1 704 182.48
4.1. Инвестиции в земеделски стопанства	260 013 373.63	45 898 930.06	305 912 303.69
4.1.2. Инвестиции в земеделски стопанства по тематична подпрограма	5 719.14	1 009.26	6 728.40
4.2. Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти	300 779 305.26	47 386 430.02	348 165 735.28
4.3. Подкрепа за инвестиции в инфраструктура	32 163 695.50	10 721 231.46	42 884 926.96
5.1. Възстановяване на потенциала за селскостопанска продукция, претърпял щети, и въвеждане на подходящи превантивни мерки	7 010 005.41	1 237 059.81	8 247 065.22
6.1. Стартова помощ за млади земеделски производители	7 400 959.61	-21 990.99	7 378 968.62
6.3. Стартова помощ за развитието на малки стопанства	982 392.26	-39 558.92	942 833.34

6.4.1. Инвестиционна подкрепа за неземеделски дейности	9 130 707.53	1 611 301.20	10 742 008.73
7.2. Инвестиции в инфраструктура	214 534 016.59	37 858 942.56	252 392 959.15
7.6. Поддържане, възстановяване и на културното и природното наследство на селата	21 972 475.29	3 877 495.60	25 849 970.89
8.1. Залесяване и поддръжка	-3 612,53	-1 204.21	-4 816.74
8.3. Предотвратяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофични събития	705 973.70	124 583.60	830 557.30
8.6. Инвестиции в технологии за лесовъдство и в преработката, мобилизирането и търговията на горски продукти	2 919 747.11	515 249.49	3 434 996.60
9. Учредяване на групи и организации на производители	79 055.76	8 783.97	87 839.73
10. Агроекология и климат	-155 883.32	-31 634.91	-187 518.23
11. Биологично земеделие	-502 812.56	-167 604.54	-670 417.10
12. Плащания по „Натура-2000” и Рамковата директива за водите	58 825.81	19 608.64	78 434.45
13. Плащания за райони, изправени пред природни или други специфични ограничения	180 601.56	60 200.24	240 801.80
14. Хуманно отношение към животните	41 035.72	7 241.51	48 277.23
16. Сътрудничество	1 621 563.60	180 173.61	1 801 737.21
19.2. Прилагане на операции в рамките на стратегии за местно развитие	68 773 984.75	7 641 552.10	76 415 536.85
19.3. Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на МИГ	3 201 563.78	355 729.31	3 557 293.09
19.4. Подпомагане за текущи разходи и разходи за съживяване на района	7 731 960.97	859 103.79	8 591 064.76
20. Техническа помощ	4 254 322.65	750 762.80	5 005 085.45
Общо:	950 768 570.67	160 034 917.72	1 110 803 488.39

* Източник: дирекция „Финансова“.

Таблица № 7 – Изразходвани суми от ПРСР 2014 – 2020 г. през 2025 г.

Мярка/подмярка	EUR (1.9558)		
	ЕЗФРСР	НБ	Общо
1.1. Професионално обучение и придобиване на умения	623 190.40	69 243.32	692 433.72
1.2. Демонстрационни дейности и действия по осведомяване	997 941.61	110 882.44	1 108 824.05
2.1.1. Консултантски услуги за земеделски и горски стопани	-581.14	-102.55	-683.69

2.1.2. Консултантски услуги за малки земеделски стопани	1 662 524.17	293 386.58	1 955 910.75
2.2. Създаване на консултантски услуги	740 645.85	130 702.18	871 348.03
4.1. Инвестиции в земеделски стопанства	132 944 765.92	23 468 110.22	156 412 876.14
4.1.2. Инвестиции в земеделски стопанства по тематична подпрограма	2 924.19	516.03	3 440.22
4.2.Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти	153 788 375.87	24 228 668.56	178 017 044.43
4.3. Подкрепа за инвестиции в инфраструктура	16 445 288.63	5 481 762.69	21 927 051.32
5.1. Възстановяване на потенциала за селскостопанска продукция, претърпял щети, и въвеждане на подходящи превантивни мерки	3 584 213.84	632 508.33	4 216 722.17
6.1. Стартова помощ за млади земеделски производители	3 784 108.68	-11 243.90	3 772 864.78
6.3. Стартова помощ за развитието на малки стопанства	502 296.90	-20 226.44	482 070.46
6.4.1. Инвестиционна подкрепа за неземеделски дейности	4 668 528.21	823 857.87	5 492 386.08
7.2. Инвестиции в инфраструктура	109 691 182.96	19 357 266.79	129 048 449.75
7.6. Поддържане, възстановяване и на културното и природното наследство на селата	11 234 520.58	1 982 562.45	13 217 083.03
8.1. Залесяване и поддръжка	-1 847.09	-615.71	-2 462.80
8.3. Предотвратяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофични събития	360 964.16	63 699.56	424 663.72
8.6. Инвестиции в технологии за лесовъдство и в преработката, мобилизирането и търговията на горски продукти	1 492 865.90	263 446.92	1 756 312.82
9. Учредяване на групи и организации на производители	40 421.19	4 491.24	44 912.43
10. Агроекология и климат	-79 703.10	-16 174.83	-95 877.93
11. Биологично земеделие	-257 087.74	-85 696.13	-342 783.87
12. Плащания по „Натура-2000” и Рамковата директива за водите	30 077.60	10 025.88	40 103.48
13. Плащания за райони, изправени пред природни или други специфични ограничения	92 341.58	30 780.38	123 121.96
14. Хуманно отношение към животните	20 981.55	3 702.57	24 684.12
16. Сътрудничество	829 105.09	92 122.69	921 227.78
19.2. Прилагане на операции в рамките на стратегии за местно развитие	35 164 119.46	3 907 123.55	39 071 243.01

19.3. Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на МИГ	1 636 958.69	181 884.29	1 818 842.98
19.4. Подпомагане за текущи разходи и разходи за съживяване на района	3 953 349.51	439 259.48	4 392 608.99
20. Техническа помощ	2 175 233.99	383 864.82	2 559 098.81
Общо:	486 127 707.46	81 825 809.28	567 953 516.74

** Източник: дирекция „Финансова“.*

1.2. Информация за изпълнението на СПРЗСР 2023 – 2027 г. през 2025 г.

От края на 2024 г. стартираха няколко важни приема по различни интервенции от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г., които имат за цел да подпомогнат развитието на земеделските стопанства и инфраструктурата в селските райони. Всеки прием е насочен към конкретни целеви групи като млади земеделски стопани, малки стопанства, групи и организации на производители, общини от селски райони и др.

Таблица № 8 – стартирали приеми по СПРЗСР 2023 – 2027 г.

Интервенция	Интервенция №	Прием начална дата	Прием крайна дата	Бюджет в евро	Бюджет в лева
Стартова помощ за установяване на млади земеделски стопани в селското стопанство	П.Д.1.	18.11.2024	27.1.2025	90 000 000.00 €	176 022 000.00 лв.
Подпомагане на много малки земеделски стопанства	П.Д.2.	22.11.2024	6.2.2025	30 000 000.00 €	58 674 000.00 лв.
Стартова помощ за установяване на нови земеделски стопани в селското стопанство	П.Д.3.	29.11.2024	14.2.2025	20 000 000.00 €	39 116 000.00 лв.
Инвестиции в основни услуги и дребни по мащаби инфраструктура в селските райони	П.Г.6	11.12.2024	31.3.2025	500 012 160.00 €	977 923 782.53 лв.
„Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ - ЗАНАЯТИ	П.Г.3	22.1.2025	22.4.2025	3 000 000.00 €	5 867 400.00 лв.
„Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ - ПРОИЗВОДСТВО	П.Г.3	29.1.2025	29.4.2025	46 756 925.00 €	91 447 193.92 лв.
„Инвестиции в инфраструктура за напояване“ - сдружения за напояване и други частни доставчици	П.Г.5	7.2.2025	11.4.2025	10 000 000.00 €	19 558 000.00 лв.
„Намаляване загубата на биологично разнообразие,	П.Г.13.	21.2.2025	30.5.2025	6 000 000.00 €	11 734 800.00 лв.

опазване на горските местообитания и намаляване на незаконните дейности в горските територии“					
„Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ - УСЛУГИ	П.Г.3	28.2.2025	30.5.2025	49 000 000.00 €	95 834 200.00 лв.
„Инвестиции в инфраструктура за напояване“ - Напоителни системи ЕАД	П.Г.5	14.2.2025	17.4.2025	122 553 516.01 €	239 690 166.61 лв.
„Инвестиции в основни услуги и дребни по мащаби инфраструктура в селските райони“ - втори прием	П.Г.6	2.5.2025	4.7.2025	500 012 160.00 €	977 923 782.53 лв.
„Предотвратяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофични събития“ - първи прием	П.Г.11	7.8.2025	7.11.2025	5 000 000.00 €	9 779 150.00 лв.
Инвестиции в основни услуги и дребни по мащаби инфраструктура в селските райони” – трети прием	П.Г.6	1.9.2025	16.1.2026	500 012 160.00 €	977 923 782.53 лв.
„Запазване на духовния и културния живот на населението в селските райони“ – първи прием	П.Г.7	24.9.2025	31.12.2025	72 500 000.00 €	141 795 500.00 лв.
„Залесяване и възстановяване“ – първи прием	П.Г.10	3.7.2025	3.10.2025	11 700 000.00 €	22 882 860.00 лв.
„Инвестиции в земеделските стопанства“	П.Г.1	20.11.2025	20.2.2026	193 513 850.00 €	378 480 193.25 лв.
Инвестиции в земеделските стопанства насочени към опазване на компонентите на околната среда	П.Г.1.1	5.12.2025	6.3.2026	84 648 794.00 €	165 558 651.00 лв.

През отчетната година приключи оценката на част от проектите по интервенциите от СПРЗСР 2023 – 2027 г., в резултат на което бяха сключени 3 329 административни договори с кандидатите на обща стойност 1 152 412 232.02 лв.

Таблица № 9 – сключени договори по интервенции от СПРЗСР 2023 – 2027 през 2025 г.

ИНТЕРВЕНЦИЯ	БРОЙ СКЛЮЧЕНИ ДОГОВОРИ	ОДОБРЕНА СУБСИДИЯ ОБЩО
П.Д.1. Стартова помощ за установяване на млади земеделски стопани в селското стопанство	952	74 478 006.40 лв.
П.Д.2. Подпомагане на много малки земеделски стопанства	1195	46 744 337.00 лв.

П.Д.3. Стартова помощ за установяване на нови земеделски стопани в селското стопанство	544	31 919 145.60 лв.
П.Г.6. Инвестиции в основни услуги и дребни по мащаби инфраструктура в селските райони	511	663 526 741.08 лв.
П.Г.5. Инвестиции в инфраструктура за напояване“ - сдружения за напояване и други частни доставчици	1	1 955 012.95 лв.
П.Г.5. Инвестиции в инфраструктура за напояване“ - Напоителни системи ЕАД	35	245 618 730.33 лв.
П.Г.6. Инвестиции в основни услуги и дребни по мащаби инфраструктура в селските райони	91	88 170 258.67 лв.

През 2025 година значително е увеличен броя на оторизираните плащания по интервенциите от СПРЗСР 2023 – 2027 г. извън ИСАК. От обработените общо 2857 броя, основният дял от 2 698 е на реализираните такива по децентрализирано прилаганите интервенции Д.1, Д.2 и Д.3 за млади, малки и стартиращи земеделски стопани. Оторизирани са също 74 авансови плащания по инвестиционните интервенции Г.5 и Г.6, насочени към „Напоителни системи“ ЕАД и общините. 83 броя са плащанията, насочени към Подкрепа за оперативните групи по Ж.1, 1 плащане към НССЗ и 1 плащане по интервенция Е.2 за сформирание на бюджета по инструмента за управление на риска в земеделието.

Таблица № 10.1 – Изразходвани средства за СПРЗСР през 2025 г.

Схема	BGN		
	ЕЗФРСР	НБ	Общо
INSTAL. Млади и нови земеделски стопани	30 188 914	45 336 649	75 525 562
INVEST. Инвестиции	39 565 437	65 300 619	104 866 056
KNOW. Обмен на знания и разпространение на информация	135 441	203 161	338 602
COOP. Сътрудничество	113 544	434 215	547 759
RISK. Инструменти за управление на риска	23 470 231	35 205 349	58 675 580
Общо:	93 473 567	146 479 992	239 953 559

** Източник: дирекция „Финансова“.*

Таблица № 10.2 – Изразходвани средства за СПРЗСР през 2025 г.

Схема	EUR (1.9558)		
	ЕЗФРСР	НБ	Общо
INSTAL. Млади и нови земеделски стопани	15 435 578	23 180 611	38 616 189
INVEST. Инвестиции	20 229 797	33 388 189	53 617 986
KNOW. Обмен на знания и разпространение на информация	69 251	103 876	173 127
COOP. Сътрудничество	58 055	222 014	280 069
RISK. Инструменти за управление на риска	12 000 323	18 000 485	30 000 808
Общо:	47 793 004	74 895 174	122 688 178

** Източник: дирекция „Финансова“.*

1.3. Информация за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ) през 2025 г.

През 2025 г. крайният срок за изпълнение на проектите и по двете процедури – BG-RRP-6.004 (Инвестиции в технологична и екологична модернизация) и BG-RRP-6.006 (Центрове за подготовка за предлагане на пазара и съхранение на плодове и зеленчуци), е удължен до 31.03.2026 г. Прехвърлени са средства от процедура BG-RRP-6.006 в процедура BG-RRP-6.004, като след увеличението бюджетът на „Инвестиции в технологична и екологична модернизация“ възлиза на 385 007 976.00 лв. В резултат на това са сключени 233 договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на стойност 50 938 731.37 лв.

През 2025 г. по Плана за възстановяване и устойчивост е извършена обработка на общо 1 120 броя искания за плащане, от които 1 109 броя по процедура 6.004 „Инвестиции в технологична и екологична модернизация“ и 11 броя по процедура 6.006 „Центрове за подготовка за предлагане на пазара и съхранение на плодове и зеленчуци“. По исканията е оторизирана сума в размер на 231 236 489.78 лв., която е изцяло европейско финансиране.

1.4. Администриране на средствата

На етап оторизация на плащанията по прилагането на мерките от „Програмата за развитие на селските райони“ за периода 2014 – 2020 г. бяха идентифицирани следните основни проблеми:

- Едновременно изтичане на крайните срокове за изпълнение на инвестициите и дейностите по всички останали неразплатени договори за финансиране по ПРСР 2014 – 2020 г., вследствие на приключването на програмния период.
- Изтичането на сроковете за изпълнение и на голяма част от сключените договори за подпомагане по ПВУ.
- Необходимост от извършване на плащания до края на годината и по значителен брой сключени от УО иДФЗ договори по СПРЗСР, предвид стартиралите приеми и предвидения за 2025 г. бюджет за усвояване в размер на 533 421 225.10 лв.
- Голям брой подадени искания за плащане в кратък срок и съответно огромна натовареност на служителите, надхвърляща многократно административния капацитет.
- Множество некомплектовани с изискуеми документи, подлежащи на издаване от външни институции, искания за плащане, което води до затруднения по отношение на обработката им.
- Затруднения от страна на ползвателите на безвъзмездна финансова помощ при окомплектоването на документите, подавани към исканията за плащане, и при подготовка на отговор в случаите, когато е изпратено писмо от страна наДФ „Земеделие“ с искане за представяне на допълнителни документи и/или разяснения във връзка с подадени искания за плащане. Допълнително, възникналите епизоотични заболявания в животновъдните стопанства сДПЖ и забранения достъп до тези стопанства доведе до невъзможност за извършване на контрол на място и затруднения при обработката на подадените искания за плащане.
- Стартирането на множество приеми по интервенциите от СПРЗСР в кратък период от време създаде затруднения за своевременното разработване на процедурите за прилагането им, както и за внедряването им в ИСАК и СЕУ.

Предприети мерки:

- Във връзка с приключване на ПРСР 2014 – 2020 беше създадена организация за проактивна индивидуална комуникация с бенефициентите по подмерките с цел своевременно проследяване подаването на искания за плащания.

- Във връзка с подаването на значителен брой искания за плащане, в дирекция ОППМРСР бяха командировани служители от различни дирекции в ДФ „Земеделие“ с цел осигуряване на ритмичност и навременна обработка на подадените искания за плащане.

- Исканията за плащане по ПВУ се обработваха от служители извън дирекции ОППМРСР и ДПМРСР с цел проверка и приключване на максимален брой заявки по ПРСР.

- Предвид подадения значителен брой искания за плащане по ПРСР 2014 – 2020 и ПВУ и необходимостта от своевременно извършване на плащания по сключени договори по СПРЗСР, беше създадена организация за възлагане на допълнителни задачи на служители от дирекция ОППМРСР за обработката на заявените за плащане разходи, включително и на началниците на отдели.

- Ангажирани бяха и всички служители от РРА и ПСМП с цел осигуряване обработката и приключването на всички подадени искания за плащане преди края на годината.

- Допълнително, периодично се извършван анали на натовареността на регионалните разплащателни агенции по места, като при необходимост са преразпределяни плащания за обработка към по-малко натоварените структури.

- В случаите, когато е изпратено писмо от страна на ДФ „Земеделие“ с искане за представяне на допълнителни документи и/или разяснения във връзка с подадени искания за плащане, в писмата продължават да се вписват телефонните номера на експертите, обработващи съответното искане, като при необходимост се осъществява индивидуална комуникация с конкретния бенефициент. Освен това, на сайта на Фонда са публикувани горещи телефонни линии, на които бенефициентите могат да задават въпроси или да изискват информация.

- Беше създадена организация за оказване на съдействие на „Напоителни системи“ ЕАД при подготовка и подаване на искания за авансови плащания по одобрени проекти по интервенция П.Г.5 по СПРЗСР с цел обработка преди края на годината на постъпилите искания за плащане.

Изпълнение на Цели по качеството.

За 2025 г. са заложили 11 броя цели по качеството свързани с публичност, автоматизиране на процесите, актуализиране на процедурите за работа във връзка с нормативни изменения, своевременно изпълняване на препоръки от одитиращи органи, създаване на адекватен процес по прилагане на новата ОСП 2021 – 2027 и НПВУ, предотвратяване на нередности и измами, повишаване квалификацията на служителите и др. Всички поставени цели за 2025 г. са изпълнявани системно през цялата година.

1.5. Резултати от извършени одити.

През 2025 г. е издаден окончателен Годишен доклад за сертифициране на финансовия отчет във връзка с разходите по линия на ЕФГЗ/ЕЗФРСР на РА BG01 за

финансова 2024 г. По препоръките от окончателния доклад е изготвен план за действие, а данни по изпълнението се предоставят периодично в Министерство на земеделието и храните и ИА Сертификационен одит на средствата от Европейските земеделски фондове. Извършени са 9 одитни ангажмента от страна на дирекция „Вътрешен одит“, като значителна част от препоръките са приети от одитираните структури.

Извършен е първи системен одит по ПБУ от ИА ОСЕС. По препоръките от окончателния доклад е изготвен план за действие. Всички препоръки от плана за действие са изпълнени и е предоставена информация на одиторите.

1.6. Мерки за публичност и прозрачност

През настоящия отчетен период ДФЗ предприе допълнителни мерки за опростяване на правилата и намаляване на административната тежест, а именно:

В изпълнение на държавната политика за намаляване на административната тежест върху гражданите и бизнеса, Министерството на земеделието и храните, в качеството си на Управляващ орган по ПРСР 2014 – 2020 г. и по Стратегическия план 2023 – 2027 г., прилага мерки за служебно събиране на информация от публични регистри и отпадане на изискването за представяне на удостоверителни документи от кандидатите и бенефициентите.

В условията за кандидатстване по мерките и интервенциите е регламентирано, че документи не се изискват, когато съответните обстоятелства са достъпни чрез публични регистри или се предоставят по служебен път от компетентните органи на ДФ „Земеделие“ – Разплащателна агенция. За целта на служителите от дирекцията по договаряне са осигурени квалифицирани електронни подписи за извършване на справки в НАП, Министерството на правосъдието и чрез системата RegiX.

Осигурена е и възможност за електронно подписване на административни договори и анекси с КЕП, както и за електронна регистрация и подписване на протоколите и оценителните доклади от оценителните комисии. Предприетите мерки допринасят за по-ефективен оценителен процес, по-бързо договаряне и допълнително намаляване на административната тежест за кандидатите. Въведени са и допълнителни механизми за наблюдение изпълнението на проектите и процедура за ранно предупреждение за операции в риск. ДФ „Земеделие“ има разработен „План с мерки за подобряване дейността на ДФ „Земеделие“ – публичност и прозрачност в работата“, публикуван на интернет портала на ДФЗ, който продължава стриктно да се спазва. Предприетите мерки са следните:

- Горещи телефони

На 28.06.2021 г. са открити четири „горещи“ телефонни линии, на които бенефициери по ПРСР 2014 – 2020 могат да задават своите въпроси към експертите на Фонда. На две от телефонните линии отговарят експерти от дирекция „Договориране по прилагане на мерките за развитие на селските райони“, а на другите две – от дирекция „Оторизация на плащанията по прилагане на мерките за развитие на селските райони“.

- Публикуване на информация

За постигане на пълна информираност и прозрачност при изпълнение на прилаганите мерки, подмерки и дейности, ДФ „Земеделие“ продължава да публикува на своята интернет страница всички актове, правила, инструкции и насоки за кандидатстване, начин на отчитане, контрол и мониторинг, като на всички мерки за подпомагане по ПРСР 2014 – 2020 г., така и по интервенциите по СПРЗСР 2023 – 2027 г.

Във връзка с прилагане на ЗПЗП бенефициентите по СПРЗСР 2023 – 2027 г. подават заявленията за подпомагане и исканията за плащане по електронен път на страницата на СЕУ /система за електронно управление/, поддържана от ДФ „Земеделие“, за което са изготвени подробни инструкции.

2. ДИРЕКТНИ ПЛАЩАНИЯ

2.1. Информация за извършеното подпомагане през 2025 г.

Финансовото подпомагане по интервенциите за директни плащания се предоставя от ЕФГЗ, ЕЗФРСР и НБ. През календарната 2025 г. дирекция „Директни плащания“ извърши оторизация по подадените заявления, както за кампания 2024 г., така и за кампания 2025 г. Общата оторизирана сума надхвърля два милиарда и двеста милиона лева.

Таблица № 11 – Оторизирани средства за кампания 2024 г. през календарна 2025 г.

Интервенция	Брой подадени заявления	* Брой заявления с оторизирани плащания	Процентно разпределение на бюджета (%)			Оторизирани плащания (лв.)
			ЕЗФГЗ	ЕЗФРСР	НБ	
ОПДУ	46 229	46 115	100	-	-	166 174 258
ДП-ОПДУ	44 771	44 643	100	-	-	163 508 776
ДЗС	5 937	5 918	100	-	-	14 211 332
МЗС	2 057	1 689	100	-	-	23 449 600
Памук	64	64	100	-	-	3 079 827
Еко-БЖ	339	336	100	-	-	26 516 310
Еко-БРЕИ	5 197	5 180	100	-	-	8 766 424
Еко-ЗВПП	6 933	6 914	100	-	-	77 231 528
Еко-НИП	16 546	16 500	100	-	-	166 780 113
Еко-ТН	4 556	4 512	100	-	-	11 644 146
Еко-ПЗП	2 257	2 251	100	-	-	15 112 033
Еко-ГТ	189	182	100	-	-	776 937
Еко-РОК	21 845	21 796	100	-	-	85 305 544
МЛК	2 495	2 492	100	-	-	126 497
МЛК-РП	703	703	100	-	-	356 377
МеК	3 841	3 825	100	-	-	413 517
МеК-РП	219	219	100	-	-	8 452
К-ЗП	484	484	100	-	-	57 804
Г-пл	579	574	100	-	-	5 549
Биволи	237	235	100	-	-	55 514
ДПЖ-РП	1 200	1 195	100	-	-	170 218
ДПЖ-пл	1 407	1 405	100	-	-	8 627
ДПЖ – МП	802	800	100	-	-	26 784
ИП	7 572	7 552	100	-	-	44 931 956
ИП-Н	2 099	2 093	100	-	-	2 285 052
ИЗ-ДККП	1 465	1 457	100	-	-	5 182 627
ИЗ-П	1 047	1 042	100	-	-	4 314 904
ИЗ-МЗДП	3 064	3 056	100	-	-	8 311 726
ИЗ-ЛЧ	705	702	100	-	-	3 690 901

ИОП	1 274	1 264	100	-	-	11 966 820
ИЗП-пл	163	160	100	-	-	370 599
ИПК	14 085	14 024	100	-	-	31 727 489
ИЗ-ПСК	90	73	100	-	-	942 976
ПНДЖ1	5 764	5 749	-	-	100	127 594
ПНДЖ3	4 627	4 625	-	-	100	75 076
ПНДТ	8 403	8 403	-	-	100	70 821 367
НР 1	17 745	17 691	-	40	60	84 239 422
НР 2	5 363	5 343	-	40	60	16 350 951
НР 3	715	711	-	40	60	1 455 749
Н2000	12 269	10 588	-	40	60	43 902 260
БР	1 420	1 384	-	40	60	27 665 973
БРП	872	852	-	40	60	17 885 228
ХЖ-АМР 1	1 116	1 021	-	40	60	20 458 797
ХЖ-АМР 2	696	388	-	40	60	1 681 034
ХЖ-АМР 3	422	328	-	40	60	5 706 857
СККУ	134	128	-	40	60	776 152
СККУ-2	61	52	-	40	60	95 451
СЗМ	217	198	-	40	60	852 961
ОМП	530	517	-	40	60	6 973 440
паша	358	355	-	40	60	3 452 088
БП	762	757	-	40	60	8 575 500
БПП	172	162	-	40	60	1 911 347
опрашване	316	238	-	40	60	856 273
ПЗП-деградирали	6	5	-	40	60	141 856
М10	2 207	2 207	-	75	25	457 253
М11	705	705	-	75	25	996 166
Общо:						1 192 970 010

* „Брой заявления с оторизирани плащания“ представя данни за оторизираните заявления за цялата кампания 2024 г., а не само оторизираните през календарната 2025 година.

Плащанията за Кампания 2025 г. стартираха през месец октомври с изплащането на субсидии по интервенцията за преходна национална помощ за говеда, необвързана с производство (ПНДЖ1), а през месец ноември се извърши оторизация по интервенцията за преходна национална помощ за овце-майки и/или кози - майки, обвързана с производство (ПНДЖ3).

През месец декември се извърши оторизация по интервенцията за основно подпомагане на доходите за устойчивост (ОПДУ), интервенциите за необлагодетелствани райони, Натура 2000, всички интервенции за обвързано производство в сектора на животновъдството и агроекологичните и биологичните интервенции.

Таблица № 12 – Оторизирани средства за кампания 2025 г. през календарна 2025 г.

Интервенция	Брой подадени заявления	Брой заявления с	Процентно разпределение на бюджета (%)	Оторизирани плащания (лв.)
-------------	-------------------------	------------------	--	----------------------------

		оторизирани плащания	ЕЗФГЗ	ЕЗФРСР	НБ	
ОПДУ	44 507	44 307	100	-	-	593 574 661
МлК	2 308	2 297	100	-	-	21 068 542
МлК-РП	702	699	100	-	-	32 399 297
МеК	3 876	3 845	100	-	-	27 375 083
МеК-РП	246	245	100	-	-	5 768 581
К-ЗП	524	521	100	-	-	6 584 314
Г-пл	576	575	100	-	-	1 105 078
Биволи	232	229	100	-	-	4 499 408
ДПЖ-РП	1 179	1 172	100	-	-	16 862 072
ДПЖ-пл	1 250	1 247	100	-	-	1 485 328
ДПЖ – МП	749	744	100	-	-	5 759 383
ПНДЖ1	5 443	5 412	-	-	100	25 432 611
ПНДЖ3	4 441	4 425	-	-	100	19 490 631
НР 1	17 795	17 693	-	40	60	83 607 437
НР 2	5 258	5 219	-	40	60	16 298 007
НР 3	697	688	-	40	60	1 436 329
Н2000	12 005	10 455	-	40	60	43 314 890
БР	1 669	1 638	-	40	60	30 308 179
БРП	1 209	1 182	-	40	60	28 001 052
СККУ	294	274	-	40	60	1 996 775
СККУ-2	136	96	-	40	60	163 750
СЗМ	376	533	-	40	60	4 536 518
ОМП	1 726	1 700	-	40	60	31 735 121
паша	98	93	-	40	60	578 673
БП	1 179	1 172	-	40	60	13 842 332
БПП	140	39	-	40	60	405 686
опрашване - стационарни	381	309	-	40	60	1 132 040
ПЗП-деградирани	5	5	-	40	60	137 052
Общо:						1 018 898 831

Таблица № 13 – Изразходвани средства за директни плащания по линия на ЕФГЗ през 2025 г.

Схема	BGN	EUR (1.9558)
	ЕФГЗ	ЕФГЗ
BISS. Основно подпомагане на доходите за устойчивост	773 640 594	395 562 220
CIS. Обвързано с производството подпомагане на доходите	236 253 387	120 796 292
CRISS. Допълнително преразпределително подпомагане на доходите за устойчивост	163 357 028	83 524 330
CIS-YF. Допълнително подпомагане на доходите за млади земеделски стопани	24 134 508	12 339 967

Есо-scheme. Схеми за климата, околната среда и хуманното отношение към животните	393 633 080	201 264 478
CSPC. Специално плащане за култура — памук	3 113 782	1 592 076
Доплащания по стари кампании	620 686	317 352
Възстановени суми*	-90 175	-46 106
Общо	1 594 662 889	815 350 608

* Източник: дирекция „Финансова“.

Таблица № 14.1 – Изразходвани средства за директни плащания, съфинансирани от ЕЗФРСР (Стратегически план) през 2025 г.

Схема	BGN		
	ЕЗФРСР	НБ	Общо
ANC. Природни или други специфични за района ограничения	81 202 495	121 800 746	203 003 241
ASD. Специфични за района неблагоприятни аспекти, произтичащи от някои задължителни изисквания	34 877 183	52 315 775	87 192 958
ENVCLIM. Задължения в областта на околната среда и климата и други задължения в областта на управлението	83 468 224	125 453 723	208 921 947
Общо:	199 547 903	299 570 243	499 118 146

* Източник: дирекция „Финансова“.

Таблица № 14.2 – Изразходвани средства за директни плащания, съфинансирани от ЕЗФРСР (Стратегически план) през 2025 г.

Схема	EUR (1.9558)		
	ЕЗФРСР	НБ	Общо
ANC. Природни или други специфични за района ограничения	41 518 814	62 276 687	103 795 501
ASD. Специфични за района неблагоприятни аспекти, произтичащи от някои задължителни изисквания	17 832 694	26 749 041	44 581 735
ENVCLIM. Задължения в областта на околната среда и климата и други задължения в областта на управлението	42 677 279	64 144 455	106 821 734
Общо:	102 028 788	153 170 182	255 198 970

* Източник: дирекция „Финансова“.

Таблица № 15 – Изразходвани суми за национални доплащания и държавни помощи през 2025 г.

Схема	BGN	EUR (1.95583)
	НБ	НБ
Плащания De Minimis	34 439 306	17 608 538
Държавна помощ отстъпка от акциза върху газьола	99 938 257	51 097 620
ПНДТ - тютюн	70 767 972	36 183 089

Преходна национална помощ за говеда ПНДЖ 1	25 599 393	13 088 762
Преходна национална помощ за овце-майки и/или кози-майки ПНДЖ 3	19 506 643	9 973 588
Общо:	250 251 571	127 951 596

** Източник: дирекция „Финансова“.*

2.2. Администриране на средствата и заявленията за подпомагане и приложимите интервенциите на дирекция „Директни плащания“.

От кампания 2023 г. започна прилагането на интервенциите от Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г. (СПРЗСР 2023 – 2027).

Интервенции, финансирани от ЕФГЗ и НБ

Своеобразно продължение на прилаганите Схема за единно плащане на площ (СЕПП) и Схема за преразпределително плащане (СПП) са интервенциите Основно подпомагане на доходите за устойчивост (ОПДУ) и Допълнително преразпределително подпомагане на доходите за устойчивост (ДП-ОПДУ).

Схемата за плащане за селскостопански практики, които са благоприятни за климата и околната среда (ЗДП), не се прилага, но вместо това се прилагат осем еко схеми:

- Еко схема за биологично земеделие (селскостопански животни) (Еко-БЖ);
- Еко схема за поддържане и подобряване на биологичното разнообразие и екологичната инфраструктура (Еко-БРЕИ);
- Еко схема за запазване и възстановяване на почвения потенциал – насърчаване на зелено торене и органично наторяване (Еко-ЗВПП);
- Еко схема за намаляване използването на пестициди (Еко-НИП);
- Еко схема за екологично поддържане на трайните насаждения (Еко-ТН);
- Еко схема за екстензивно поддържане на постоянно затревените площи (Еко-ПЗП);
- Еко схема за поддържане и подобряване на биоразнообразието в горски екосистеми (Еко-ГТ);
- Еко схема за разнообразяване на отглежданите култури (Еко-РОК).

Подпомагането в сектора на животновъдството се извършва посредством десет интервенции за обвързано подпомагане и две интервенции за преходна национална помощ:

- Обвързано с производството подпомагане за млечни крави (МлК);
- Обвързано с производството подпомагане за млечни крави включени в развъдни програми (МлК-РП);
- Обвързано с производството подпомагане за месодайни крави (МеК);
- Обвързано с производството подпомагане за месодайни крави, включени в развъдни програми (МеК-РП);
- Обвързано с производството подпомагане за крави от застрашени от изчезване породи (К-ЗП);
- Обвързано с производството подпомагане за говеда в планински райони (Г-пл);

- Обвързано с производството подпомагане за биволи (Биволи);
- Обвързано с производството подпомагане за овце и кози, включени в развъдни програми (ДПЖ-РП);
- Обвързано с производството подпомагане за овце и кози в планински райони (ДПЖ-пл);
- Обвързано с производството подпомагане за овце и кози от местни породи, включени в развъдни програми (ДПЖ-МП);
- Преходна национална помощ за говеда, необвързана с производство (ПНДЖ1);
- Преходна национална помощ за овце-майки и/или кози - майки, обвързана с производство (ПНДЖ3).

Подпомагането в сектора на плодовете и зеленчуците се извършва посредством девет интервенции за обвързано подпомагане:

- Обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове (ИП);
- Обвързано с производството подпомагане на доходите за плодови насаждения до встъпването им в плододаване (ИП-Н);
- Обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (домати, краставици, корнишони и патладжани) (ИЗ-ДККП);
- Обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (пипер) (ИЗ-П);
- Обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (моркови, зеле, дини и пъпеши) (ИЗ-МЗДП);
- Обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (лук и чесън) (ИЗ-ЛЧ);
- Обвързано с производството подпомагане на доходите за оранжерийно производство (ИОП);
- Обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове и зеленчуци в планинските райони (ИЗП-пл);
- Обвързано с производството подпомагане на доходите за производство на семена от картофи (ИЗ-ПСК).

От кампания 2024 г. интервенцията за обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (картофи за производство на нишесте, лук и чесън) (ИЗ-КЛЧ) се разделя на две интервенции:

- Обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (лук и чесън) (ИЗ-ЛЧ);
- Обвързано с производството подпомагане на доходите за производство на семена от картофи (ИЗ-ПСК).

Прилагат се още:

- Плащане за малки земеделски стопани (ДЗС);
- Допълнително подпомагане на доходите за млади земеделски стопани (МЗС);
- Специално плащане за култура – памук (Памук);
- Обвързано с производството подпомагане на доходите за протеинови култури (ИПК);

- Преходна национална помощ за тютюн, необвързана с производството.

Таблица № 16 – Брой подадени заявления и декларирани площи/животни за кампания 2025 г.

Име интервенция	Интервенция	Брой подадени заявления	Декларирани площи/животни след оттегляне
Основно подпомагане на доходите за устойчивост (ОПДУ)	ОПДУ	44 507	3 837 267
Допълнително преразпределително подпомагане на доходите за устойчивост (ДП-ОПДУ)	ДП-ОПДУ	43 049	703 220
Плащане за малки земеделски стопани (ДЗС)	ДЗС	7 007	9 367
Допълнително подпомагане на доходите за млади земеделски стопани (МЗС)	МЗС	2 211	138 046
Специално плащане за култура - памук (Памук)	Памук	90	3 020
Еко схема за биологично земеделие (селскостопански животни) – (Еко-БЖ)	Еко-БЖ	532	69 363
Еко схема за поддържане и подобряване на биологичното разнообразие и екологичната инфраструктура - (Еко-БРЕИ)	Еко-БРЕИ	5 930	28 386
Еко схема за запазване и възстановяване на почвения потенциал – насърчаване на зелено торене и органично наторяване - (Еко-ЗВПП)	Еко-ЗВПП	9 606	2 523 566
Еко схема за намаляване използването на пестициди - (Еко-НИП)	Еко-НИП	17 732	3 036 476
Еко схема за екологично поддържане на трайните насаждения - (Еко-ТН)	Еко-ТН	5 288	40 276
Еко схема за екстензивно поддържане на постоянно затревените площи - (Еко-ПЗП)	Еко-ПЗП	3 303	199 121
Еко схема за поддържане и подобряване на биоразнообразието в горски екосистеми - (Еко-ГТ)	Еко-ГТ	202	3 127
Еко схема за разнообразяване на отглежданите култури - (Еко-РОК)	Еко-РОК	21 768	3 008 573
Обвързано с производството подпомагане за млечни крави (МлК)	МлК	2 308	68 368
Обвързано с производството подпомагане за млечни крави включени в развъдни програми (МлК-РП)	МлК-РП	702	77 902
Обвързано с производството подпомагане за месодайни крави (МеК)	МеК	3 876	116 647
Обвързано с производството подпомагане за месодайни крави, включени в развъдни програми (МеК-РП)	МеК-РП	246	15 212
Обвързано с производството подпомагане за крави от застрашени от изчезване породи (К-ЗП)	К-ЗП	524	28 847
Обвързано с производството подпомагане за говеда в планински райони (Г-пл)	Г-пл	576	4 107
Обвързано с производството подпомагане за биволи (Биволи)	Биволи	232	12 954
Обвързано с производството подпомагане за овце и кози, включени в развъдни програми (ДПЖ-РП)	ДПЖ-РП	1 179	218 986
Обвързано с производството подпомагане за овце и кози в планински райони (ДПЖ-пл)	ДПЖ-пл	1 250	34 453
Обвързано с производството подпомагане за овце и кози от местни породи, включени в развъдни програми (ДПЖ-МП)	ДПЖ – МП	749	131 303
Обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове (ИП)	ИП	6 984	26 342

Обвързано с производството подпомагане на доходите за плодови насаждения до встъпването им в плододаване (ИП-Н)	ИП-Н	2 222	4 461
Обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (домати, краставици, корнишони и патладжани) (ИЗ-ДККП)	ИЗ-ДККП	1 468	3 020
Обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (пипер) (ИЗ-П)	ИЗ-П	954	2 063
Обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (моркови, зеле, дини и пъпеши) (ИЗ-МЗДП)	ИЗ-МЗДП	3 210	10 936
Обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (лук и чесън)	ИЗ-ЛЧ	655	3 344
Обвързано с производството подпомагане на доходите за оранжерийно производство (ИОП)	ИОП	1 267	937
Обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове и зеленчуци в планинските райони (ИЗП-пл)	ИЗП-пл	170	177
Обвързано с производството подпомагане на доходите за протеинови култури (ИПК)	ИПК	13 624	124 542
Обвързано с производството подпомагане на доходите за производство на семена от картофи	ИЗ-ПСК	104	1 269
Преходна национална помощ за говеда, необвързана с производство	ПНДЖ1	5 443	394 092
Преходна национална помощ за овце-майки и/или кози - майки, обвързана с производство	ПНДЖ3	4 441	486 984
Преходна национална помощ за тютюн, необвързана с производството	ПНДТ	8 475	25 837 483

**Данните са след приключване на процедурата за оттегляне.*

Интервенции, финансирани от ЕЗФРСР

Мярка 10 „Агроекология и климат“ и Мярка 11 „Биологично земеделие“

Кампания 2024 бе последната година, през която се подаваха заявления за плащане по мерките. Към момента продължава последващата обработка на заявленията, при които е стартирана процедура относно реда за прекратяване на многогодишни ангажименти, както и за възстановяване на недължимо платени суми в тази връзка, в съответствие с утвърдените процедури от ДФЗ, както и други писма, становища и кореспонденция с кандидати, с други дирекции на ДФЗ, както и с МЗХ и административен съд, вследствие на което се стига до изготвяне на повторни уведомителни писма във връзка с влезли в сила съдебни решения. Оторизираните средства по тези две мерки през годините, както и броят на самите ангажименти, ясно могат да се видят в следните таблици:

Оторизираните средства по мярка 10 от ПРСР 2014 – 2020

Таблица № 17

Кампания	Подадени заявления	Одобрени заявления (само ново)	Одобрени заявления	Отхвърлени заявления	Оторизирани средства (към
	(бр.)	(бр.)	(бр.)	(бр.)	(лв.)
2015	3 819	3 630	3 630	199	40 929 341.99
2016	5 351	2 046	5 151	259	49 065 019.15
2017	5 539	667	5 358	215	56 420 641.55

2018	5 576	360	5 441	178	61 835 127.4
2019	5 428	64	5 321	139	62 673 387.27
2020	4 116	-	4 038	94	36 751 348.35
2021	4 559	2 119	4 367	202	44 010 283.21
2022	4 237	2 995	4 093	144	46 307 064.37
2023	2 321	-	2 295	45	30 401 543.63
2024	2207	1	2 169	45	30 115 410.83

Оторизираните средства по мярка 11 от ПРСР 2014 – 2020

Таблица № 18

Кампания	Подадени (бр.)	Одобрени заявления (бр.)	Одобрени (бр.)	Отхвърлени (бр.)	Оторизирани (лв.)
2015	2 107	2 012	2 012	97	29 019 862.78
2016	4 235	2 248	4 117	111	62 181 076.73
2017	4 255	-	3 907	352	56 740 245.78
2018	3 848	-	3 714	138	46 986 317.34
2019	3 713	-	3 598	121	43 797 869.55
2020	3 711	568	3 558	150	45 666 244.47
2021	3 466	1 398	3 171	292	36 335 074.83
2022	3 325	1 178	3 248	71	56 709 969.16
2023	723	-	715	6	11 327 699.88
2024	705	-	702	3	10 779 981.08

През 2023 г. стартираха и няколко интервенции в областта на околната среда и климата от Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г. Те са своеобразно продължение на дейностите, които се подпомагат по мярка 10 „Агроекология и климат“ и мярка 11 „Биологично земеделие“, като към тях са включени няколко нови интервенции, които към момента не са били прилагани на територията на България – „Насърчаване на естественото опрашване (Опрашване)“, „Отглеждане на устойчиви сортове с разрешени за употреба в биологичното производство продукти за растителна защита (СККУ)“, „Насърчаването използването на култури и сортове, устойчиви към климатичните условия (СККУ-2)“.

Продължава подпомагането за площи в зона Натура 2000 и необлагодетелствани райони, както и за хуманно отношение към животните.

Финансирането е в съотношение 40% ЕЗФРСР и 60% НБ.

Относно интересът и броя подадени заявления по дейности от тези интервенции за кампания 2025, най-ясно може да се види в следната таблица:

Таблица № 19 – Брой подадени заявления по интервенции за кампания 2025 г.

Интервенция	Дейност	Подадени
БИ	Биологично растениевъдство (БР)	1 669
БИ	Биологично растениевъдство в преход (БРП)	1 209
БИ	Биологично пчеларство (БП)	1 179
БИ	Биологично пчеларство в преход (БПП)	140
АЕИ	Насърчаване на естественото опрашване АЕИ 3.1	381
АЕИ	Насърчаване на естественото опрашване АЕИ 3.2	5

АЕИ	Отглеждане на устойчиви сортове с разрешени за употреба в биологичното производство продукти за	294
	Насърчаването използването на култури и сортове, устойчиви към климатичните условия (СККУ-2)	136
АЕИ	Опазване на застрашени от изчезване местни сортове, важни за селското стопанство (СЗМ)	567
АЕИ	Опазване на местни породи (автохтонни), важни за	1 726
АЕИ	Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм)	188
АЕИ	Възстановяване и поддържане на деградирани пасищни	5
АЕИ	Подпомагане отглеждането на сортове, устойчиви към климатични условия чрез практики за интегрирано	3
АЕИ	Хуманно отношение към животните и антимикробна	1 321
АЕИ	Хуманно отношение към животните и антимикробна	899
АЕИ	Хуманно отношение към животните и антимикробна	737
НР	Плащания за планински райони (НР1)	17 795
НР	Плащания за райони, различни от планинските райони, със съществени природни ограничения (НР2)	5 258
НР	Плащания за райони със специфични ограничения	697
Натура	Плащания за земеделски земи в зони от Натура 2000	12 005

Информираност и електронни услуги

От края на 2018 година е разработена Систеმა за електронни услуги (СЕУ), която се достъпва на адрес <https://seu.dfz.bg/>. В системата за електронни услуги се публикува както публична, така и индивидуална информация за подадените от кандидатите заявления.

От началото на 2023 година с промяната в Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП), всички земеделски стопани, кандидати по директни плащания, имат регистрация в СЕУ, откъдето се осъществява и цялата комуникация между администрацията и бенефициерите по отношение на подпомагането.

В личните профили на земеделските производители е налична информация за интервенциите, по които кандидатстват, уведомителните писма, както и много други географски и финансови справки. Системата поддържа и актуализира информация за всички необходими за кандидатите географски слоеве, налични в LPIS.

Разработена е възможността бенефициерите сами да могат да подават заявления за подпомагане, както и всички изискуеми документи по интервенциите, които са заявили.

В раздел „Справки“ една от новосъздадените секции е „Предварителна условност“, която дава информация за изчислените наклони и отстоянието до водни обекти на декларираните от земеделските стопани парцели.

В помощ на бенефициерите, които са заявили участие по Еко-БРЕИ, Еко-РОК и Добро земеделско и екологично състояние (ДЗЕС 8), е разработен калкулатор, който работи с актуалната към момента номенклатура на земеделските култури и позволява да се обработва въведената информация, като дава веднага резултат от проверката за спазването на изискванията по интервенциите.

2.3. Резултати от извършени одити

Окончателни констатации по приключили одити

През 2025 година по схемите/мерките/интервенциите, прилагани от дирекция „Директни плащания“, са получени окончателни констатации от проведени одити от Европейски контролни органи както следва:

- SoA 2024 – Декларация за достоверност за финансовата 2024 година Финансов одит на Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ), провеждан от Европейската сметна палата (ЕСП) – не са установени грешки.

- Издаден е окончателен Годишен доклад за сертифициране на финансовия отчет във връзка с разходите по линия на ЕФГЗ/ЕЗФРСР на РА BG01 за финансова 2024 г. По препоръките от окончателния доклад е изготвен план за действие, а данни по изпълнението се предоставят периодично в Министерство на земеделието и ИА Сертификационен одит на средствата от Европейските земеделски фондове.

- Издадено окончателно решение по одит NAC 2024, като Европейската комисия е приключила процедурата по съответствие NAC/2024/001/BG, свързана с прилагането на обвързаната подкрепа в секторите на едрия рогат добитък, овцете и козите в България за кампания 2022 г.

Първият проблем се отнася до административните проверки на допустимостта на помощта. Според ЕК, условията за минимално производство и реализация на мляко, млечни продукти и месо трябва да се проверяват на ниво индивидуално животно, а не на ниво стопанство, както е било практикувано. Според ЕК това е довело до изплащане на подпомагане на животни, които не са изпълнявали изискванията по отделните мерки M01, M02, M03, M05, M06 и M11.

Вторият проблем е свързан с проверките относно закъснелите уведомления за движения на животни и прилагането на административни санкции. Според ЕК, системата на Разплащателната агенция не осигурява достатъчна информация, за да се установи дали движенията са били регистрирани в законовия срок, с което не се гарантира спазване на член 31 от Регламент (ЕС) 640/2014. Установили сме ограничен брой случаи – 812 животни с плащания на стойност 38 845 евро, като ЕК е приела тези изчисления.

На това основание ЕК е предложила финансова корекция от общо 5 955 480.47 евро, включваща 10 % фиксирана корекция върху засегнатите мерки и еднократна корекция от 1 142 евро по мярка M04.

2.4. Отчет на целите по качество на дирекция „Директни плащания“ (ДДП) за 2025 г.

1. Разработване на интервенции от новия програмен период 2023 – 2027 г. и прилагане на настъпили промени в приложимото законодателство.

2. Внедряване на нови контроли и автоматични проверки, като се отчитат промените в приложимото европейско и национално законодателство.

3. Подобряване процеса при обработка на заявленията за подпомагане по интервенциите за директни плащания от новия програмен период 2023 – 2027 г.

4. Оптимизиране на функционирането на ИСАК, свързано с прилагането на настъпили промени в приложимото законодателство.

5. Оптимизиране на процеса за информираност на земеделските стопани.

6. Изпълнение на новите акредитирани процедури за работа в дирекция „Директни плащания“.

В изпълнение на целите по качеството е извършено следното:

1. Служители на дирекция „Директни плащания“ са включени в редица работни групи за осигуряване на прилагането на интервенциите и мерките за кампания 2025 и прилагането на Стратегическия план за 2023 – 2027.

2. В модул „Създаване и обработки на заявки за промяна“ са пуснати десетки заявки, необходими за администрирането на схемите/ интервенциите и мерките прилагани от дирекция „Директни плащания“.

3. Постоянно е развивана системата за електронни услуги (СЕУ) за предоставяне на адекватна информация към земеделските стопани.

4. Регулярно се качват новини на сайта на ДФЗ, отнасящи се за изплатени средства по схеми и мерки, администрирани от дирекция „Директни плащания“, прием на заявления или документи за реализация, както и приложимото законодателство.

5. Проведени са курсове и обучения на служители на дирекция „Директни плащания“ за повишаване на квалификацията.

3. СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПАЗАРНИ МЕХАНИЗМИ

3.1. Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г.

3.1.1.Обща информация.

Подпомагането от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) има за цел допълнително да подобри устойчивото развитие на селското стопанство, прехраната и селските райони и да допринесе за постигането на следните общи цели:

- да насърчава развитието на интелигентен, устойчив и диверсифициран сектор на селското стопанство, гарантиращ продоволствената сигурност;
- да подкрепя грижите за околната среда и действията в областта на климата и да допринася за постигане на целите на Съюза, свързани с околната среда и климата;
- да укрепва социално-икономическата структура на селските райони.

Тези цели следва да се допълват с междусекторната цел за модернизиране на сектора чрез стимулиране и споделяне на знанията, иновациите и цифровизацията в селското стопанство и селските райони и насърчаване на използването им в по-голяма степен. Стратегическият план е структуриран около 9 специфични цели на Общата селскостопанска политика (ОСП) и една междусекторна цел на ЕС, която е свързана с модернизиране на селското стопанство и селските райони чрез стимулиране и споделяне на знания, иновации и цифровизация и насърчаване на ползването им в по-голяма степен от земеделските стопани чрез по-добър достъп до обмен на научни изследвания, иновации и знания и чрез обучение. С цел да бъде подобро в още по-голяма степен устойчивото развитие на селското стопанство, хранително-вкусовата промишленост и селските райони, общите цели на ОСП са насочени към икономическата тъкан на селските райони, устойчивостта и доходите на земеделските стопанства, по-доброто качество на изпълнението в областта на околната среда и климата и укрепената социално-икономическа структура на селските райони.

3.1.1.1. Интервенции от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони, финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието в лозаро-винарския сектор

С Наредба № 14 от 11.09.2023 г. се уреждат условията и редът за предоставяне на финансова помощ по интервенциите в лозаро-винарския сектор, включени в Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г. по следните интервенции:

1. „Преструктуриране и конверсия на лозя“;
2. „Инвестиции в лозаро-винарския сектор“;
3. „Събиране на реколтата на зелено“;
4. „Застраховане на реколтата“;
5. „Информирание в държавите членки“;
6. „Популяризиране в трети държави“;
7. „Инвестиции в екологични съоръжения“.

Стратегическият план включва посочените интервенции в лозаро-винарския сектор със съответните им бюджети за **финансова 2025 г.**:

Таблица № 20

ЕФГЗ	2025	
	евро	лева
Интервенция „Преструктуриране и конверсия на лозя“	7 957 675.212	15 563 859.91
Интервенция „Инвестиции в лозаро-винарския сектор“	4 136 551.924	8 090 392.35
Интервенция „Събиране на реколтата на зелено“	0	0
Интервенция „Застраховане на реколтата“	255 645.94	500 000
Интервенция „Информирание в държавите членки“	499 992.33	977 900.00
Интервенция „Популяризиране в трети държави“	499 992.33	977 900.00
Интервенция „Инвестиции в екологични съоръжения“	619 741.92	1 212 109.83
	13 969 599.65	27 322 162.09

НБ	2025	
	евро	лева
Интервенция „Информирание в държавите членки“	299 995.40	586 740.00
Интервенция „Популяризиране в трети държави“	299 995.40	586 740.00
	599 990.80	1 173 480

ИНТЕРВЕНЦИЯ „ПРЕСТРУКТУРИРАНЕ И КОНВЕРСИЯ НА ЛОЗЯ“

Интервенция „Преструктуриране и конверсия на лозя“ е важна част от Стратегическия план за подпомагане на лозаро-винарския сектор. Тя присъства и в предходните три национални програми, изпълнявани за периоди 2009 – 2013, 2014 – 2018 и 2019 – 2023 година. Това е най-успешно прилаганата мярка и е от основно значение за лозаро-винарския сектор, като интересът към нея от страна на производителите продължава да бъде висок. Прилагането ѝ допринася за устойчивост на конкурентоспособността и пазарната ориентация на стопанствата, защита на природните ресурси и околната среда, балансирано развитие, обновяване на производствения потенциал в лозарството, поддържане и изграждане на неговата модерна и конкурентна структура.

Целта на интервенция „Преструктуриране и конверсия на лозя“ е повишаване на конкурентоспособността на производителите на винено грозде, приспособяване на производството на винено грозде към търсенето на пазара с цел повишаване доходите на производителите.

Създаването на млади лозови насаждения ще допринесе за повишаване на интереса към производството на вина със защитено наименование на произход /ЗНП/, вина със защитено географско указание /ЗГУ/ и био-вино.

Интервенция „Преструктуриране и конверсия на лозя“ се финансира изцяло от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ), като проектите се финансират до 75% от извършените и одобрени разходи.

Основните дейности на интервенция „Преструктуриране и конверсия на лозя“ са следните:

1. Конверсия на сортовия състав на насажденията;
2. Промяна на местонахождението на лозята;
3. Подобряване на техниките за управление на лозята.

През **финансова 2025 г.** по интервенция „Преструктуриране и конверсия на лозя“ са отворени два приема: 15.10.2024 г. – 15.11.2024 г. и 01.07.2025 г. – 09.07.2025 г. (само за авансови). Постъпили са общо 87 заявления и са сключени 72 договора за предоставяне на финансова помощ.

Таблица № 21

Прием/Интервенция	ЗПФП	Заявена финансова помощ (лв.)	Сключени договори	Одобрена финансова помощ (лв.)
ПКЛ – 1-ви прием	77	28 873 912.59	63	24 432 607.74
ПКЛ – 2-ри прием	10	2 462 545.58	9	1 690 426.75
ОБЩО:	87	31 336 458.17	72	26 123 034.49

След извършване на договорираните дейности в изпълнение на клаузите на сключените договори по интервенция „Преструктуриране и конверсия на винени лозя“ по СП са подадени 90 броя заявления за авансово и окончателно плащане от бенефициенти, като е изплатена финансова помощ в размер на 20 213 287.58 лв.

ИНТЕРВЕНЦИЯ „ИНВЕСТИЦИИ В ЛОЗАРО-ВИНАРСКИЯ СЕКТОР“

Целта на интервенция „Инвестиции в лозаро-винарския сектор“ по СП за периода 2023 – 2027 г. е подобряване на общите резултати на винарските предприятия и адаптирането им към изискванията на пазара, както и повишаване на тяхната конкурентоспособност. С оглед постигането на тази цел се предвиждат изпълнението на дейности, насочени към изпълнението на инвестиции за подобряване на материални и нематериални активи – съоръжения за преработка и/или инфраструктура на предприятията в лозаро-винарския сектор, както и на структурите и средствата за предлагане на пазара. Осъществяваните инвестиции ще допринесат и за повишаване на устойчивостта на процесите във винопроизводството.

Подпомагането по интервенция „Инвестиции в лозаро-винарския сектор“ е насочено към повишаване ефективността на предприятието за производство на вино и на стопанството за отглеждане на лозя, както и на тяхната конкурентоспособност в производството и предлагането на пазара чрез инвестиции в материални и нематериални активи.

Интервенция „Инвестиции в лозаро-винарския сектор“ от Стратегическия план за периода 2023 – 2027 г. се финансира изцяло от ЕФГЗ, като проектите се финансират до 50% от извършените и одобрени разходи.

През **финансова 2025** г. по интервенция „Инвестиции в лозаро-винарския сектор“ са отворени два приема: Първи прием 15.01.2025 г. – 15.02.2025 г. и Втори прием (авансови) 01.07.2025 г. – 09.07.2025 г. Постъпили са общо 115 заявления и са сключени 107 договора за предоставяне на финансова помощ.

Таблица № 22

Прием/Интервенция	ЗПФП	Заявена финансова помощ (лв.)	Сключени договори	Одобрена финансова помощ (лв.)
Инвестиции 1ви прием	83	22 041 168.51	77	16 481 334.54
Инвестиции 2ри прием	32	4 051 721.92	30	3 714 589.64
ОБЩО:	115	36 603 503.28	107	20 195924.18

Съгласно разпоредбата на Наредба № 14 от 2023 г., през финансова 2025 г. са подадени и разгледани 77 заявления за авансово плащане по интервенцията. Изплатената авансово финансова помощ по интервенция „Инвестиции в лозаро-винарския сектор“ е в размер на 14 560 689.64 лв.

МЯРКА „ИНВЕСТИЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯ“

Мярка „Инвестиции в предприятия“ е част от Национална програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор. Тя присъства и в предходните национални програми, изпълнявани за периоди 2014 – 2018 и 2019 – 2023 години, като се финансира изцяло от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ). Проектите се финансират до 50% от извършените и одобрени разходи. През 2025 г. след извършване на договорираните инвестиции в изпълнение на клаузите на сключените договори по мярката са изплатени 2 303 069.62 лв. като окончателни плащания по проекти от прием 2020, 2021, 2022 и 2023 години.

ИНТЕРВЕНЦИЯ „ИНВЕСТИЦИИ В ЕКОЛОГИЧНИ СЪОРЪЖЕНИЯ“

През програмнен период 2023 – 2027 г. интервенция „Инвестиции в екологични съоръжения“ е приложена за пръв път през 2024 г., след въвеждането ѝ в Наредба № 14 от 11.09.2023 г. за условията и реда за предоставяне на финансова помощ по интервенциите в лозаро-винарския сектор, включени в Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г. (Наредба № 14 от 11.09.2023 г.). Това е и първото ѝ отваряне.

Подпомагането по интервенция „Инвестиции в екологични съоръжения“ е насочено към намаляване на екологичния отпечатък от дейността на предприятието за производство на вино и повишаване на неговата конкурентоспособност чрез производството на енергия от възобновяеми източници.

През **финансова 2025 г.** по интервенция „Инвестиции в екологични съоръжения“ са отворени два приема: Първи прием 15.01.2025 г. – 15.02.2025 г. и Втори прием (само с авансови плащания) 01.07.2025 г. – 09.07.2025 г. Постъпили са общо 23 заявления и са сключени 20 договора за предоставяне на финансова помощ.

Таблица № 23

Прием/Интервенция	ЗПФП	Заявена финансова помощ (лв.)	Сключени договори	Одобрена финансова помощ (лв.)
Еко-инвестиции 1ви прием	17	4 889 675.81	14	3 383 981.23
Еко-инвестиции 2ри прием	6	1 664 877.54	6	1 655 829.79
ОБЩО:	23	6 554 553.35	20	5 039 811.02

Изплатената авансово и окончателно финансова помощ по интервенция „Инвестиции в екологични съоръжения“ е в размер на 4 221 860.36 лв. по 20 заявления.

ИНТЕРВЕНЦИЯ „ЗАСТРАХОВАНЕ НА РЕКОЛТА“

Мярка „Застраховане на реколтата“ е приложена за пръв път през 2020 г. в програмнен период 2019 – 2023 г. По интервенцията се подпомага застраховането на реколтата от лозя с винени сортове грозде от физически или юридически лица или от групи или организации на физически или юридически лица, които стопанисват площи, засадени с винени сортове лози.

Освен застрахователните рискове като слана, буря, градушка, заледряване, силен проливен дъжд, тежка суша и природни бедствия, за **финансова 2025 г.** за други застрахователни рискове се считат и загуби, причинени от животни, болести по растенията и нашествия от вредители.

Финансирането е 80 % от разходите за застрахователни премии, като с извънреден регламент процентът на рисковете от 50 % бе увеличен на 80 %.

Прием: Кампания 2025 от дата 15.05.2025 г. до дата 15.06.2025 г. Кандидатите, депозирали заявления за предоставяне на финансова помощ, са фирми и физически лица. Не са кандидатствали групи и организации на производители. Общият брой на подадените заявления е 47, одобрени са всичките 47 заявления. Одобрената и изплатена финансова помощ по тях е в размер на 386 474.68 лв.

Таблица № 24

Прием/Интервенция	ЗПФП	Заявена финансова помощ (лв.)	Сключени договори	Одобрена и изплатена финансова помощ (лв.)
Застраховки	47	431 898.93	47	386 474.04

ИНТЕРВЕНЦИЯ „СЪБИРАНЕ НА РЕКОЛТАТА НА ЗЕЛЕНО“

Целта на интервенцията е подпомагане на производители, които са физически или юридически лица, вписани в лозарския регистър като гроздопроизводители с регистрирани лозарски стопанства по реда на Закона за виното и спиртните напитки.

По мярка „Събиране на реколтата на зелено“ се подпомага пълното ръчно отстраняване на гроздовете, докато все още не са узрели, като по този начин добивът от съответната заявена площ се намалява до нула. Интервенцията може да се прилага за всички сортове винени лозя съгласно Списък на класифицираните винени сортове лози по лозарски райони и лозарски зони в ЕС на Република България.

През 2025 г. прием не е отварян.

ИНТЕРВЕНЦИЯ „ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ В ТРЕТИ ДЪРЖАВИ“

Интервенция „Популяризиране в трети държави“ се прилага за популяризиране на вина, включително сертифицирани биологични вина, със защитено наименование за произход (ЗНП), защитено географско указание (ЗГУ) и за сортови вина без НП/ЗГУ. Промоционалните проекти се разработват за период от 1 до 3 години.

През декември 2024 г. (2025 ФГ) е отворен прием за подаване на заявления за финансово подпомагане. По интервенцията не са подадени заявления.

Прием: Кампания 2025 – Първи прием – ПТД, от дата 01.12.2025 г. до дата 15.12.2025 г. (2026 ФГ) е отворен прием за подаване на заявления за финансово подпомагане. По интервенцията е подадено 1 заявление с общо заявени разходи 54947.26 евро (107467.49 лв.) общо заявена финансова помощ 43957.8 (85973.99 лв.).

ИНТЕРВЕНЦИЯ „ИНФОРМИРАНЕ В ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ“

Интервенция „Информирание в държавите членки“ се прилага за информирание на потребителите относно:

1. отговорната консумация на вино и риска, свързан с вредната консумация на алкохол;
2. схемата на Европейския съюз за ЗНП и ЗГУ по отношение на специфичното качество, репутацията или други характеристики на виното, дължащи се на специфичната му географска среда или неговия произход.

През декември 2024 г. (2025 ФГ) е отворен прием за подаване на заявления за финансово подпомагане. По интервенцията е подадено 1 заявление с общо заявена финансова помощ (ЕФГЗ+НБ) 540491.20 лв., по което е постановена заповед за отказ.

Прием: Кампания 2025 – Първи прием – ИДЧ, от дата 09.07.2025 г. до дата 13.07.2025 г. По интервенцията е подадено 1 заявление. Общо одобрените разходи за целия проект 60 349.79 евро (118 033.93 лв.), одобрена сума на финансовата помощ (ЕФГЗ + НБ): 48 279.83 евро (94 427.14 лв.).

Прием: Кампания 2025 – Втори прием – ИДЧ, от дата 01.12.2025 г. до дата 15.12.2025 г. (2026 ФГ) По интервенцията е подадено 1 заявление. Общо заявени разходи 241 933.23 лв. Общо заявена финансова помощ (ЕФГЗ+НБ) 193 546.58 лв.

През декември 2025 г. е отворен прием за подаване на заявления за финансово подпомагане. По интервенцията е подадено 1 авансово заявление с общо заявена финансова помощ 18 885.43 лв., от които 11 803.39 лв. от ЕФГЗ и 7 082.04 лв. от НБ.

СХЕМА „ЛИЦЕНЗИИ ЗА ИЗНОС“

Съгласно Споразумението между Европейската общност и Канада, подписано през 1995 г., за да се възползват търговците от намаляване на митото при внос на сирена и кашкавал в САЩ и Канада, задължително се изисква лицензия за износ, издадена в рамките на квота. Квотната система при внос в САЩ и Канада е механизъм за закрила на местното производство и е комбинация от два инструмента – квоти и вносни мита. За България споразумението влиза в сила веднага след приемането на страната ни в ЕС на 01.01.2007 г. и интересът към тази схема се прояви веднага след стартирането ѝ. Чрез износната лицензия за САЩ и Канада се дава право на намалено мито при внос на млечни продукти под код 0406, произведени в страна – членка на Европейския съюз.

Издадените Лицензии за износ или Сертификат за предварително фиксиране AGREX през 2025 г. са 71 на брой.

3.1.1.2. Интервенция „Пчеларство, публични интервенции и частно складиране“

Със Заповед № РД 09-1197 от 21.11.2024 г. на министъра на земеделието и храните е определен бюджет лева по секторните интервенции по чл. 55 от Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета за стратегическите планове по ОСП за финансовата 2025 г. в размер на 10 077 843.42 лева.

Със Заповед № РД 03-РД/6239 от 28.11.2024 г. на изпълнителния директор на ДФЗ е определен период на прием на заявления за подпомагане по реда на Наредба № 8 от 2023 г. с начална дата 09.12.2024 г. и крайна дата 23.12.2024 г.

В периода от 9 до 23 декември 2024 г. през Системата за електронни услуги на Държавен фонд „Земеделие“ се проведе прием на заявления за подпомагане по секторните интервенции по чл. 55 от Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета за стратегическите планове по ОСП за финансовата 2025 г.

Приети са 1419 заявления с общ размер на заявената финансова помощ 7 609 722.89 лева. Съгласно изискванията на чл. 46, ал. 1 от Наредба № 8 от 20.06.2023 г. за условията и реда за прилагане на интервенциите от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г. в сектора на пчеларството, ДФЗ „Земеделие“ извърши административните проверки на представените документи и заявените данни, като в резултат са одобрени 1378 заявления с общ размер на одобрената финансова помощ в размер на 6 362 597.94 лева. По интервенции I.E.4A – Подпомагане закупуването на нов инвентар, необходим при практикуване на подвижно пчеларство, и I.E.7 – Действия за запазване или увеличаване на наличния брой пчелни кошери в Съюза, включително развъждане на пчели – за закупуване на пчелни майки и на рояци (отводки), е установен недостиг на бюджет за покриване на заявената финансова помощ в размер на 882 539.35 лв. По всички останали интервенции от СП е установен общ излишък в размер на 3 350 659.88 лв.

С доклад № 93-1987/14.04.2025 г. до министъра на земеделието и храните е определен бюджет по секторните интервенции по чл. 55 от Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета за стратегическите планове по ОСП за втори прием през финансовата 2025 г. в размер на 3 715 245.47 лева.

Със Заповед № 03-РД/1365 от 24.04.2025 г. е определен период на втори прием на заявления за подпомагане по реда на Наредба № 8 от 2023 г. с начална дата 07.05.2025 г. и крайна дата 22.05.2025 г.

В рамките на проведения прием в периода от 7 до 22 май 2025 г. са приети 219 заявления с общ размер на заявената финансова помощ 898 621.59 лева. По интервенция I.E.4A – Подпомагане закупуването на нов инвентар, необходим при практикуване на подвижно пчеларство, е установен недостиг на бюджет за покриване на заявената финансова помощ в размер на 96 739.99 лв. По всички останали интервенции от СП е установен общ излишък в размер на 2 913 363.87 лева.

Със Заповед № РД-715/08.07.2025 г. на министъра на земеделието и храните е извършено преразпределение на бюджета по реда на чл. 6 от Наредбата с оглед покриване недостига на бюджет по интервенция I.E.4A.

Таблица № 25

Интервенции	Бюджет съгласно заповед РД-09-1197/ 21.11.2024 г. на министъра на земеделието и храните	Бр. подписа ни договор и първи прием	Одобрена финансова помощ	Преразпредел ен бюджет съгласно заповед РД-09-353/ 31.03.2025 г. на министъра на земеделието и храните	Бр. подписа ни договор и втори прием	Одобрена финансова помощ
I.E.1 - Консултантски услуги, техническа помощ, обучение, информация и обмен на добри практики	25 000.00	-	-	25 000.00	-	-
I.E.2 - Борба срещу агресорите и болестите в кошера, особено срещу вароатозата	1 999 651.64	613	851 263.30	1 715 510.65	60	72 221.73
I.E.3 - Подновяване на пчелните кошери в Съюза, включително развъждане на пчели	2 785 102.00	580	2 017 625.00	2 629 220.13	85	296 462.10
I.E.4.A - Подпомагане закупуването на нов инвентар,	77 000.00	5	78 463.00	78 491.01	2	96 768

необходим при практикуване на подвижно пчеларство						
I.E.4.B - Възстановяване на част от разходите при практикуване на подвижно пчеларство за придвижване на пчелните семейства	125 000.00	17	80 012.50	115 998.67	3	15 360
I.E.5 - Инвестиции в материални и нематериални активи	3 298 115.60	725	1 494563.00	2 872 091.33	99	197 252.50
I.E.6.A -Извършване на физикохимичен анализ на пчелен мед и пчелни продукти	64 112.90	236	54 704.85	62 487.52	17	4 645.15
I.E.6.B -Извършване на анализи за наличие на остатъци от пестициди в хранителни запаси, восък и трупчета на пчели	24 960.00	8	3 524.45	19 094.48	-	-
I.E.7.A -Действия за запазване или увеличаване на наличния брой пчелни кошери в Съюза, включително развъждане на пчели - пчелни майки	796 606.59	431	1 102 470.0 0	1 239 471.73	36	65 930.34
I.E.7.B -Действия за запазване или увеличаване на наличния брой пчелни кошери в Съюза, включително развъждане на пчели - рояци (отводки)	755 300.00	122	514 517.50	1 193 483.20	16	62 055
I.E.8 - Сътрудничество със специализирани органи за изпълнението на изследователски	50 000.69	-	-	50 000.69	-	-

програми в областта на пчеларството и пчелните продукти						
І.Е.9 - Популяризиране, комуникация и маркетинг, включително действия за наблюдение на пазара и дейности, насочени по-специално към повишаване на осведомеността на потребителите относно качеството на пчелните продукти	76 994.00	1	19 590.88	76 994.00	-	-
ОБЩО:	10 077 843.42	1327	6 216 733.90	10 077 843.42	201	810 694.80

* Договорът може да включва повече от една интервенция.

* Източник: ИСАК.

Във връзка с късното стартиране на пчеларските интервенции през 2023 г. по Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г. в сектора на пчеларството и публикуваните промени на Наредба № 8 за условията и реда за прилагане на интервенциите от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г. в сектора на пчеларството /брой 54 на Държавен вестник от 23.06.2023, брой 74 от дата 29.8.2023 г. на ДВ и брой 98 на Държавен вестник от 24.11.2023 г., доведе до извършване на плащания със средства на финансовата година 2024 г.

По сключени договори от прием 2023 г. по Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г. в сектора на пчеларството са платени средства с бюджет от финансовата 2024 г. през месец февруари, както следва:

Таблица № 26

Интервенция	ЕФГЗ, лв.	НБ, лв.	Общо, лв.
ІЕ2	4 213.97	6 320.96	10 534.93
ІЕ3	789.60	1 184.40	1 974.00
ІЕ4	1 780.80	2 671.20	4 452.00
ІЕ5	9 210.56	13 815.80	23 026.36
ІЕ6	1 617.00	2 425.51	4 042.51
ІЕ7А	6 698.42	10 047.62	16 746.04
ІЕ7В	3 593.80	5 390.70	8 984.50
ОБЩО:	27 904.15	41 856.19	69 760.34

* По данни на ДФ „Земеделие“.

От 01.08.2024 г. стартира приемът на заявления за плащане за финансовата 2024 г. по сключени договори по пчеларските интервенции по Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г. в сектора на пчеларството за прием 2024 г.

В резултат на административни проверки и проверки на място за прием 2024 г. е изплатена финансова помощ, както следва:

Таблица № 27

Интервенция	ЕФГЗ, лв.	НБ, лв.	Общо, лв.
IE2	166 126.88	249 190.31	415 317.19
IE3	719 821.96	1 079 732.93	1 799 554.89
IE4	42 789.85	64 184.78	106 974.63
IE5	739 073.42	1 108 610.13	1 847 683.55
IE6	17 936.02	26 904.04	44 840.06
IE7A	360 208.91	540 313.36	900 522.27
IE7B	193 227.10	289 840.64	483 067.74
ОБЩО:	2 239 184.14	3 358 776.20	5 597 960.33

** По данни на ДФ „Земеделие“.*

На 31 август 2024 г. изтече срокът за подаване на заявленията за плащане на кандидатите по интервенциите от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г. в сектора на пчеларството. Броят на приетите заявления е 1471. На основание Процедура № 15 по прилагане на интервенциите от стратегическия план за развитие на земеделието за периода 2023 – 2027 година в сектор пчеларство, Фаза „Оторизация“ бяха извършени 5 риск анализа на постъпилата в ДФ „Земеделие“ популация. Изборът на заявления за контролна проверка се извършва автоматично през модула „Риск анализ“ на ООДИСП на базата на предварително определени рискови критерии, като извадката гарантира изискуемия минимален процент от всички заявления, за която се извършва риск анализ. В тази връзка са извършени 485 контролни проверки от ООДИСП на работата на ОРРА при обработка на заявления за плащане по пчеларските интервенции от Стратегическия план за развитие на земеделието за периода 2023 – 2027 година в сектор пчеларство. Извадката от заявления за плащане, подбрани за проверка на място на базата на риск анализ, се дефинира в размер на не по-малко от 3 % от приетите заявления. В резултат на това бяха определени 85 заявления за плащане за извършване проверка на декларираните от бенефициера данни на място.

Във връзка с изменение на Наредба № 8 от 2023 г. за условията и реда за прилагане на интервенциите от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г. в сектора на пчеларството (ДВ, бр. 72 от 27.08.2024 г.) бе допуснат прием на заявления за плащане до 30 септември 2024 г. за бенефициерите със сключени договори под условие за интервенции: IE 3, IE4a и IE5. Броят на приетите заявления за плащане през удължения период на прием след изменение на Наредбата е 28.

След извършена оценка на допустимостта на заявените разходи от всички приети заявления за плащане – 1499, на 12 броя от тях е отказана финансова помощ поради

установени несъответствия с критериите за допустимост. Изготвени са 12 Уведомителни писма за отказани плащания по пчеларските интервенции, от които 6 са генерирани в СЕУ наДФЗ за връчване. Останалите са предложени на Дирекция „Правна“ за съгласуване.

За календарната 2025 г. по пчеларските интервенции от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г. са изплатени и докладвани:

Таблица № 28

Интервенция	ЕФГЗ, лв.	НБ, лв.	Общо, лв.
IE2	307 348.64	461 022.96	768 371.60
IE3	827 700.93	1 241 551.40	2 069 252.33
IE4	86 409.60	129 614.40	216 024.00
IE5	634 989.51	952 484.27	1 587 473.78
IE6	20 016.56	30 024.85	50 041.41
IE7A	419 904.14	629 856.21	1 049 760.35
IE7B	190 577.39	285 866.09	476 443.48
IE9	7 836.35	11 754.53	19 590.88
ОБЩО:	2 494 783.12	3 742 174.71	6 186 916.42

** По данни наДФ „Земеделие“.*

3.1.1.3. Интервенции в сектор „Плодове и зеленчуци“ и „Мляко и млечни продукти“

Прилагането на интервенции по оперативни програми от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г. са уредени в Наредба № 13 от 01.09.2023 г. за условията и реда за прилагане на интервенции от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г. в секторите „Плодове и зеленчуци“ и „Мляко и млечни продукти“.

През 2025 г. в нормативно уредените срокове за прием са подадени три заявления за одобрение на годишно изменение на одобрени през 2023 г. и 2024 г. оперативни програми и са одобрени две нови оперативни програми по интервенциите в сектор „Плодове и зеленчуци“. Приети са и са обработени едно заявление за текущо изменение за 2025 г. по една оперативна програма и едно уведомление за промяна на вноските в оперативния фонд по една одобрена оперативна програма.

Подадена за одобрение е и една оперативна програма, като в процеса на обработка е поискано прекратяване от страна на кандидата.

През 2025 г. няма подадени заявления за одобрение на оперативни програми в сектор „Мляко и млечни продукти“.

В срок до 15 декември са издадени заповед за одобрение на новите оперативни програми и заповеди за одобрение на измененията за 2025 на трите оперативни програми, като в нормативния срок са сключени договори за отпускане на финансова помощ по тях. Договорените за изпълнение инвестиции, разходи и дейности по интервенциите в сектор „Плодове и зеленчуци“ от Стратегическия план са на обща стойност 6 687 997.58 лв., като финансова помощ от ЕФГЗ и НБ е на обща стойност 4 051 419.71 лв. Посочените средства са за целия период на прилагане на одобрените оперативни програми.

Общо изплатените средства през 2025 година по интервенции в сектор „Плодове и зеленчуци“ от СП са на обща стойност 467 609.77 лв.

СХЕМА „ОПЕРАТИВНИ ПРОГРАМИ“

През 2025 г. продължава административната обработка на оперативни програми, одобрени през предходния програмен период.

Общо изплатените средства през 2025 година по схема „Оперативни програми“ са на обща стойност 96 242.52 лв., като 27 985.41 лв. са от ЕФГЗ, а 68 257.11 лв. са от НБ.

От началото на прилагане на схемата нараства тенденцията организациите на производители на плодове и зеленчуци, изпълняващи оперативни програми, да се възползват от предвидената в законодателството възможност да получават междинни плащания в хода на изпълнение на оперативните си програми. Това им осигурява по-голяма гъвкавост при планирането и изразходването на средства от оперативния фонд, намалява събирането на еднократни големи вноски от организацията и/или членовете ѝ за изпълнение на оперативната програма и осигурява ритмичното постъпване на средствата от финансовата помощ.

През 2025 година продължиха проверките по спазване на нормативните и договорните задължения след плащане по схеми „Оперативни програми“ и „Групи производители“.

По схема „Оперативни програми“ бяха извършени проверки на три организации на производители на плодове и зеленчуци, приключили изпълнение на оперативните си програми. В хода на извършване на проверките беше установено спазване на задълженията от страна на организациите.

СХЕМА „ГРУПИ ПРОИЗВОДИТЕЛИ НА ПЛОДОВЕ И ЗЕЛЕНЧУЦИ“

По схема „Групи производители“ през 2024 година бяха извършени 5 проверки за спазване на нормативни и договорни задължения по изпълнени планове за признаване на групи производители на плодове и зеленчуци след плащане. След приключване на проверките не бяха установени неспазвания на задълженията.

ДОГОВОРНИ ОТНОШЕНИЯ В СЕКТОРА НА МЛЯКОТО

От въвеждането на регулаторния режим до момента са извършени промени в законодателството, касаещо схемата, с цел облекчаване на административната тежест и съответно намаляване на административния капацитет за регистрирането и контрола на схемата в ДФЗ. Във връзка с горепосочения регулаторен режим в сектора на млякото и с цел облекчаване на административната тежест от 2020 година е предоставена и услуга за електронно регистриране на договори от първи изкупвач.

Отчитайки проблемите и чувствителността на млечния сектор в България, налагането на такива големи суми за санкции и глоби и несъотносимостта им към смисъла на регистрационния режим на договорните отношения, но свързаността на регистрирането на договорите, със схемите и мерките за обвързвано подпомагане на животновъдния сектор, доведе през 2020 г. до промяна на ЗПООПЗПЕС. С нея беше увеличен срока за регистриране на договорите от 14 на 30 дни и съответно намали наказателните прагове на глобите/санкциите за неспазване на разпоредбите по регистрационния режим.

От декември 2021 г. бяха приети промени в Закона за административните нарушения и наказания, свързани с прилагането на чл. 72а от Закона за прилагане на общите организации на пазарите на Европейския съюз. С тях беше предвидена възможност за сключване на споразумение между нарушителя и наказващия орган и по този начин на нарушителя се налага по-ниска глоба/имуществена санкция, възможност за заплащане на глоба/санкции в намален размер, ако нарушителят не желае да я обжалва, бяха увеличени сроковете за възражение срещу АУАН и обжалване на постановленията, настъпиха промени в уредбата на маловажния случай при административните нарушения и др.

За 2025 г. на база риск анализ са назначени 35 проверки на изкупвачи и 107 проверки на производители на сурово краве, овче, козе и биволско мляко. Издадени са 6 бр. АУАН, за които наказателното производство произтича в издаване на 1 мотивирана резолюция за прекратяване на производството и 2 писмени предупреждения. По 2 бр. издадени АУАН са отправени предложения до нарушителите за сключване на споразумение и заплащане на наложените имуществени санкции и глоби в намален размер. Издадено е едно наказателно постановление. Общо са наложени имуществени санкции на стойност 9 500.00 лв. До края на декември 2025 г. доброволно са заплатени имуществени санкции на стойност 700.00 лв.

По схема „Договорни отношения в сектора на млякото“ през 2025 година са приети и обработени 949 заявления, отнасящи се за 4563 бр. договора/анекси/прекратявания между производители и първи изкупвачи на сурово краве, овче, козе и биволско мляко. Постъпили електронно са отчетени 10 бр. заявления за регистриране на договори в системата за електронни услуги на ДФЗ, като изкупвачите да се възползват от системата за електронни услуги спрямо предходни години

3.1.1.4. „Училищни схеми“

Схема за предлагане на плодове, зеленчуци, мляко и млечни продукти за учебни години за периода 2024 – 2025 и 2025 – 2026 – основни акценти:

С Решение за изпълнение (ЕС) 2023/655 на Комисията от 10 март 2023 година за определяне на окончателното разпределение между държавите членки на помощта от Съюза по схемата за предлагане на плодове и зеленчуци и на мляко в училищата за периода от 1 август 2023 г. до 31 юли 2024 г. и за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2022/493, е определен бюджет за учебната година 2024/2025 по схема „Училищен плод“ в размер на 2 185 083 евро и по схема „Училищно мляко“ в размер на 1 800 090 евро.

Осигурено е и национално финансиране в размер на 11 296 100.82 евро (22 092 914 лева) за схема „Училищен плод“ и 11 352 672.05 евро (22 203 556 лева) за схема „Училищно мляко“, което се отпуска като допълнение към европейското, с цел да се постигне оптимално изпълнение на заложените цели. Разпределението на средствата е индикативно, като разчетът е направен въз основа на опита от прилагането на схемите „Училищен плод“ и „Училищно мляко“, така че да се достигне пълно финансиране на всички доставки на плодове, зеленчуци, мляко и млечни продукти и да се покрият разходите по съпътстващите мерки, оценката и мониторинга на схемата.

Прилагане на схемата за предлагане на плодове и зеленчуци и на мляко и млечни продукти в учебните заведения за учебни години 2024 – 2025 г. и 2025 – 2026 г., общи индикатори:

През изминалата учебна 2024/2025 г. по двете схеми бяха обхванати над 436 092 деца, които посещават повече от 3400 учебни заведения в цялата страна. От доставките по схемите „Училищен плод“ и „Училишно мляко“, които се финансират от ЕС и се прилагат от почти всички страни-членки на Общността, се възползват децата от подготвителните групи и учениците от I до IV клас включително, които посещават държавните, общинските и частните училища и детски градини, както и центровете за специална образователна подкрепа.

С Решение за изпълнение (ЕС) 2025/680 на Комисията от 8 април 2025 година за определяне на окончателното разпределение между държавите членки на помощта от Съюза по схемата за предлагане на плодове и зеленчуци и на мляко в училищата за периода от 1 август 2025 г. до 31 юли 2026 г. и за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2023/655, е определен бюджет за учебната година 2025/2026 по схема „Училищен плод“ в размер на 2 110 411 евро и по схема „Училишно мляко“ в размер на 1 800 090 евро. Необходимия национален бюджет за учебната година е 11 895 283.26 евро (23 264 795 лева) за схема „Училищен плод“ и 11 940 014.82 евро (23 352 281 лева) за схема „Училишно мляко“.

Обхванатите деца по схема „Училищен плод“ са 442 182, при одобрени 3 451 учебни заведения, и 443 827 деца при заявени 3 457 бр. по схема „Училишно мляко“.

Освен плодове, зеленчуци, мляко и млечни продукти децата ще получават и биологично произведен пчелен мед като задължителна съпътстваща мярка по схемите.

За изминалата учебната година 2024/2025 Държавен фонд „Земеделие“ е изплатил 46.2 млн. лв. (46 241 289.97 лв.) по двете схеми „Училищен плод“ и „Училишно мляко“. ДФЗ изплати и 9 201 721.73 лв. за възстановяване на Данък добавена стойност (ДДС) на одобрени фирми – изпълнители.

3.2. Резултати от проведени одити

През 2025 година по линия на селскостопанските пазарни механизми са проведени следните одити:

- Годишен сертификационен одит, стартирал през 2025 г., като към края на годината все още не е завършен и няма окончателен доклад.

- Одити от страна на дирекция „Вътрешен одит“, като голяма част от препоръките са отстранени. Проведен е и одит за проследяване на препоръките от предходни години.

През 2025 г. са извършвани и проверки от страна на дирекция „Специализирани проверки и последващ контрол“, завършили без препоръки, отнасящи се до работата на дирекция „Селскостопански пазарни механизми“.

Таблица № 29.1 – Изразходвани суми за пазарни мерки (извън Стратегическия план) през 2025 г.

Схема	BGN		
	ЕФГЗ	НБ	Общо
Училищен плод	4 232 023	14 044 527	18 276 551
Училишно мляко	3 415 849	24 126 645	27 542 495
Вино. Инвестиции	728 694	-	728 694

Вино. Насърчаване - трети страни	49 186	16 395	65 582
Спешна мярка - неблагоприятни метеорологични явления	21 314 082	21 313 071	42 627 153
Възстановени суми*	-57 107	-63 578	-120 685
Общо:	29 682 728	59 437 061	89 119 789

* Източник: дирекция „Финансова“.

Таблица № 29.2 – Изразходвани суми за пазарни мерки (извън Стратегическия план) през 2025 г.

Схема	EUR (1.9558)		
	ЕФГЗ	НБ	Общо
Училищен плод	2 163 832	7 180 963	9 344 795
Училищно мляко	1 746 523	12 335 947	14 082 470
Вино. Инвестиции	372 581	-	372 581
Вино. Насърчаване - трети страни	25 149	8 383	33 532
Спешна мярка - неблагоприятни метеорологични явления	10 897 884	10 897 367	21 795 252
Възстановени суми*	-29 199	-32 507	-61 706
Общо:	15 176 771	30 390 153	45 566 924

* Източник: дирекция „Финансова“.

Таблица № 30.1 – Изразходвани суми за пазарни мерки (Стратегически план) през 2025 г.

Схема	BGN		
	ЕФГЗ	НБ	Общо
ACTLAB. Действия за подпомагане на лабораториите за анализ на пчелните продукти, загубата на пчели или спада на производителността, както и потенциално токсичните за пчелите вещества	20 016.34	30 025.07	50 041.41
PRESBEEHIVES. Действия за запазване или увеличаване на наличния брой пчелни кошери в Съюза, включително развъждане на пчели	610 481.53	915 722.30	1 526 203.83
PROMOBEEES. Популяризиране, комуникация и маркетинг - пчелни продукти	7 836.35	11 754.53	19 590.88
INVAPI. Инвестиции в материални и нематериални активи, както и други действия	1 858 488.37	2 787 652.19	4 646 140.56
RESTRVINEY. Преструктуриране и преобразуване на лозовите масиви	20 473 480.99		20 473 480.99
INVWINE. Инвестиции в материални и нематериални активи в селскостопански	13 725 489.29		13 725 489.29

системи за отглеждане на лозя (Article 58)			
INVWINESUST. Инвестиции в материални и нематериални активи, насочени към повишаване на устойчивостта на винопроизводството	4 272 448.27		4 272 448.27
HARINWINE. Застраховане на реколтата	386 474.68		386 474.68
INFOR. Информационни действия - винарство	11 803.39	7 082.04	18 885.43
FV. Плодове и зеленчуци	175 085.40	419 505.11	594 590.51
Общо	41 541 604.61	4 171 741.24	45 713 345.85

* Източник: дирекция „Финансова“.

Таблица № 30.2 – Изразходвани суми за пазарни мерки (Стратегически план) през 2025 г.

Схема	EUR (1.9558)		
	ЕФГЗ	НБ	Общо
ACTLAB. Действия за подпомагане на лабораториите за анализ на пчелните продукти, загубата на пчели или спада на производителността, както и потенциално токсичните за пчелите вещества	10 234.50	15 351.71	25 586.21
PRESBEEHIVES. Действия за запазване или увеличаване на наличния брой пчелни кошери в Съюза, включително развъждане на пчели	312 138.86	468 208.67	780 347.53
PROMOBEES. Популяризиране, комуникация и маркетинг - пчелни продукти	4 006.72	6 010.09	10 016.81
INVAPI. Инвестиции в материални и нематериални активи, както и други действия	950 244.58	1 425 325.34	2 375 569.92
RESTRVINEY. Преструктуриране и преобразуване на лозовите масиви	10 468 085.19		10 468 085.19
INVWINE. Инвестиции в материални и нематериални активи в селскостопански системи за отглеждане на лозя (Article 58)	7 017 838.92		7 017 838.92
INVWINESUST. Инвестиции в материални и нематериални активи, насочени към повишаване на устойчивостта на винопроизводството	2 184 501.62		2 184 501.62

HARINWINE. Застраховане на реколтата	197 604.38		197 604.38
INFOR. Информационни действия - винарство	6 035.07	3 621.05	9 656.12
FV. Плодове и зеленчуци	89 521.12	214 492.84	304 013.96
Общо	21 240 210.96	2 133 009.70	23 373 220.66

* Източник: дирекция „Финансова“.

4. ПРОГРАМА ЗА МОРСКО ДЕЛО И РИБАРСТВО (ПМДР) 2014 – 2020 Г.

4.1.1. Информация за извършеното подпомагане по ПМДР 2014 – 2020 г. през 2025 г.

По силата на Споразумение за делегиране на функции по прилагане на ПМДР 2014 – 2020 и ПМДРА 2021 – 2027 ДФ „Земеделие“ – Разплащателна агенция в качеството на Междинно звено на Управляващия орган извършва верификация на разходите след подадено искане за плащане.

За периода 01.01.2025 – 31.12.2025 г. чрез ИСУН 2020 са приети, верифицирани и платени искания за плащане съгласно по-долу представената таблица.

Таблица № 31 – Приети, регистрирани, обработени и платени искания за плащане в периода 01.01.2025 г. – 31.12.2025 г.

Платени проекти по мерки от ПМДР 2014 – 2020 за периода 01.01.2025 г. до 31.12.2025 г.				
Мярка	Брой	Платена сума	Национално финансиране	Европейско финансиране
1.8. Инвестиции за подобрене на инфраструктурата в рибарските пристанища, инвестиции за подобрене на кейови места за разтоварване. Изграждане или модернизацията на лодкостоянки	1	39 137.60 лв.	10 465.39 лв.	28 672.21 лв.
1.9. Временно преустановяване на риболовната дейност (Украйна)	0	-360 318.84 лв.	-96 349.25 лв.	-263 969.59 лв.
2.2. Продуктивни инвестиции в аквакултура	0	-141 165.22 лв.	-35 291.30 лв.	-105 873.92 лв.
4.2. Изпълнение на стратегиите за водено от общностите местно развитие	8	487 222.10 лв.	73 083.31 лв.	414 138.79 лв.
5.3. Мерки за предлагане на пазара	1	91 236.96 лв.	22 809.24 лв.	68 427.72 лв.
5.4. Преработване на продуктите от риболов и аквакултури	0	-87 077.37 лв.	-21 769.34 лв.	-65 308.03 лв.
6.3. Повишаване на знанията за състоянието на морската среда	1	102 065.64 лв.	25 516.41 лв.	76 549.23 лв.
7.1 Техническа помощ	1	975 927.36 лв.	243 981.84 лв.	731 945.52 лв.
Общо:	12	1 107 028.23	222 446.30	884 581.93

***Забележка:** Посочените отрицателни стойности по отделните мерки са в резултат на възстановени суми от наложени финансови корекции.

4.1.2 Общ напредък в изпълнението на Програма за морско дело и рибарство 2014 – 2020 към 31.12.2025 г.

✓ Приоритет 1 „Насърчаване на устойчиво в екологично отношение, иновативно, конкурентоспособно и основано на знания рибарство, характеризиращо се с ефективно използване на ресурсите“

Мярка 1.1. „Диверсификация и нови форми на доход“

Извършени плащания – 1 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 131 027 лв.

Мярка 1.2. „Инвестиции за подобрене на хигиената, здравето, безопасността и условията на труд на борда или индивидуално оборудване, при условие че посочените инвестиции надхвърлят изискванията съгласно правото на Съюза или националното право

Извършени плащания – 2 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 15 762 лв.

Мярка 1.3. „Окончателно преустановяване на риболовните дейности“

Извършени плащания – 8 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 483 173 лв.

Мярка 1.6. „Опазване и възстановяване на морското биологично разнообразие и екосистеми и компенсационни режими“

Извършени плащания – 7 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 718 217 лв.

Мярка 1.7. „Добавена стойност, качество на продуктите и използване на нежелания улов“

Извършени плащания – 4 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 359 673 лв.

Мярка 1.8. „Инвестиции за подобрене на инфраструктурата в рибарските пристанища, инвестиции за подобрене на кейови места за разтоварване. Изграждане или модернизацията на лодкостоянки“.

Извършени плащания – 37 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 29 084 110 лв.

Мярка 1.9. „Подкрепа за собственици на риболовни кораби и рибари за преодоляване на икономическите последствия от избухването на COVID-19, поради временно преустановяване на риболовната дейност“

Извършени плащания – 147 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 4 697 542 лв.

Мярка 1.9. „Временно преустановяване на риболовната дейност (Украйна)“

Извършени плащания – 61 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 1 198 264 лв.

✓ **Приоритет 2. „Насърчаване на устойчивото в екологично отношение, иновативно, конкурентоспособно и основано на знания аквакултури с ефективно използване на ресурсите“**

Мярка 2.2. „Продуктивни инвестиции в аквакултура“

Извършени плащания – 107 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 21 132 527 лв.

Мярка 2.3. „Насърчаване на нови производители на аквакултури, развиващи устойчиви аквакултури“

Извършени плащания – 22 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 5 756 217 лв.

Мярка 2.5. „Аквакултури, осигуряващи екологични услуги“

Извършени плащания – 18 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 1 498 844 лв.

Мярка 2.6. „Подкрепа за производители на риба и други водни организми за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19“

Извършени плащания – 105 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 3 598 249 лв.

✓ **Приоритет 3. „Насърчаване на изпълнението на ОПОР“**

Мярка 3.1. „Контрол и изпълнение“

Извършени плащания – 48 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 14 261 496 лв.

Мярка 3.2. „Събиране на данни“

Извършени плащания – 11 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 5 510 153 лв.

✓ **Приоритет 4. „Увеличаване на заетостта и териториалното сближаване“**

Мярка 4.1. „Подготвителна помощ за стратегии за ВОМР, в това число създаване на Национална рибарска мрежа“

Извършени плащания – 13 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 506 394 лв.

Мярка 4.2. „Изпълнение на стратегиите за водено от общностите местно развитие“

Извършени плащания – 481 бр. на обща стойност на субсидията 32 246 725 лв.

✓ **Приоритет 5 „Насърчаване на предлагането на пазара и преработването“**

Мярка 5.1. „Планове за производство и предлагане на пазара“

Извършени плащания – 2 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 121 523 лв.

Мярка 5.3. „Създаване на организации на производители, на асоциации от организации на производители или на междубраншови организации. Търсене на нови пазари и подобряване на условията за пускане на пазара на продукти от риболов и аквакултури“

Извършени плащания – 10 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 1 367 438 лв.

Мярка 5.3. „Мерки за предлагане на пазара – Украйна“

Извършени плащания – 219 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 18 817 596 лв.

Мярка 5.4. „Преработване на продуктите от риболов и аквакултури“

Извършени плащания – 50 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 18 869 399 лв.

Мярка 5.4. „Подкрепа за преработвателни предприятия на продукти от риболов и аквакултури за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“

Извършени плащания – 35 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 2 650 962 лв.

✓ Приоритет 6 „Насърчаване на изпълнението на интегрираната морска политика“

Мярка 6.1. „Интегрирано морско наблюдение“

Извършени плащания – 4 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 2 959 680 лв.

Мярка 6.3. „Повишаване на знанията за състоянието на морската среда“

Извършени плащания – 10 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 1 793 207 лв.

✓ Приоритет 7 „Техническа помощ“

Извършени плащания – 87 бр. с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 15 146 081 лв.

4.1.3 Мониторинг

Съгласно чл. 2 от Споразумението за делегиране на функции по прилагане на ПМДР 2014 – 2020 стартираха проверките за изпълнение на производствените програми на бенефициерите, за използване на финансираните активи по предназначение, както и проверките за изпълнение на мониторинговите индикатори за резултат за предходната 2024 г. През 2025 г. на база риск анализ за административни проверки и проверки на място са избрани 203 проекта, попадащи в период на мониторинг след окончателно

изплащане на безвъзмездната финансова помощ. Резултатите от проверките са обобщени и докладвани на УП на ПМДР.

4.1.4 Финансиране на разходи за ДДС на общини с одобрени проекти по ПМДР

Към 31.12.2025 г. са оторизирани и възстановени разходи за ДДС на общини с одобрени проекти по ПМДР в размер на 464 261 лв. Средствата са осигурени с Постановление на Министерски съвет за одобряване на допълнителни разходи за 2025 г. по бюджета на Държавен фонд „Земеделие“ за финансиране на разходи за данък върху добавената стойност на общини по одобрени за подпомагане проекти по Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 и по Програмата за морско дело и рибарство за периода 2014 – 2020 г.

4.2.1 Информация за извършеното подпомагане по ПМДРА 2014 – 2020 г. през 2025 г.

По силата на Споразумение за делегиране на функции по прилагане на ПМДР 2014 – 2020 и ПМДРА 2021 – 2027 ДФ „Земеделие“ – Разплащателна агенция в качеството на Междинно звено на Управляващия орган извършва верификация на разходите след подадено искане за плащане.

За периода 01.01.2025 г. – 31.12.2025 г. чрез ИСУН 2020 са приети, верифицирани и платени искания за плащане съгласно по-долу представената таблица.

Таблица № 32 – Приети, регистрирани, обработени и платени искания за плащане в периода 01.01.2025 г. – 31.12.2025 г.

Платени проекти по мерки от ПМДРА 2021 – 2027 за периода 01.01.2025 г. – 31.12.2025 г. (брой/лева)						
Специфична цел			брой	Платена сума в лв.	Национално финансиране в лв.	Европейско финансиране лв.
ПО 01						
Специфична цел 1	Укрепване на икономически, социално и екологично устойчиви риболовни дейности	Дейност 1.1.1. Подобряване на инфраструктурата на рибарските пристанища, рибните борси, местата на разтоварване и лодкостоянките, с цел да се улесни разтоварването и съхранението на нежелания улов	6	3 957 793.05	1 187 337.91	2 770 455.14

		Дейност 1.1.2. Подкрепа за подобряване на икономическия и социалния статус на операторите в риболова	1	113 682.29	34 104.68	79 577.61
Специфична цел 3	Насърчаване на адаптирането на риболовния капацитет към възможностите за риболов в случай на окончателно преустановяване на риболовните дейности и допринасяне за постигането на справедлив жизнен стандарт в случай на временно преустановяване на риболовните дейности	Дейност 1.3.1. Окончателно преустановяване на риболовни дейности	7	546 488.83	163 946.66	382 542.17
Специфична цел 4	Насърчаване на ефективен контрол и правоприлагане в областта на рибарството, включително борба с ННН риболова, както и на надеждни данни за вземането на решения, основани на знанието	Дейност 1.4.1. Контрол и правоприлагане	5	884 527.98	265 358.39	619 169.59
		Дейност 1.4.2. Събиране и обработване на данни за управление на рибарството и аквакултурите и за научни цели	3	1 548 302.72	464 490.82	1 083 811.90
Специфична цел 6	Допринасяне за защитата и възстановяването на водното биологично разнообразие и на водните екосистеми	Дейност 1.6.1. Специфично оборудване на риболовния кораб, дейности и иновации, целящи опазването на околната среда и на биоразнообразието	1	716 514.72	214 954.41	501 560.31
ПО 02						
Специфична цел 1	Насърчаване на устойчиви и икономически жизнеспособни	Дейност 2.1.1. Продуктивни инвестиции и иновации в аквакултурата	1	2 872 405.85	861 721.76	2 010 684.09

	дейности, свързани с аквакултурите, в съответствие с член 34, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1380/2013	Дейност 2.1.2. Аквакултури, предоставящи екологични услуги	11	882 735.84	264 820.76	617 915.08
Специфична цел 2	Развитие на конкурентни, прозрачни и стабилни пазари за продукти от риболов и аквакултури, както и преработването на тези продукти, в съответствие с член 35 от Регламент (ЕС) № 1380/2013 и Регламент (ЕС) № 1379/2013	Дейност 2.2.1. Преработка на продукти от риболов и аквакултури	11	4 284 183.27	1 285 254.98	2 998 928.29
		Дейност 2.2.2. Мерки за предлагане на пазара	1	313 782.10	94 134.63	219 647.47
ПО 03						
Специфична цел 1	Развитие на общностите, занимаващи се с рибарство и аквакултури, в крайбрежните и вътрешните райони	Дейност 3.1.1.1. Изграждане на капацитет и подготвителни действия в подкрепа на разработването и бъдещото изпълнение на стратегиите за Водено от общностите местно развитие	30	639 672.12	191 901.62	447 770.50
		Дейност 3.1.2. Изпълнение на стратегии за Водено от общностите местно развитие	1	37 988.72	11 396.62	26 592.10
ПО 04						
Специфична цел 1	Укрепване на устойчивото стопанисване на моретата и океаните чрез насърчаване на знанията за морската среда, морското наблюдение или сътрудничеството в областта на бреговата охрана	Дейност 4.1.1. Морско наблюдение	1	113 280.00	33 984.00	79 296.00
ТА						
		5. Техническа помощ	8	4 976 213.65	1 492 864.10	3 483 349.55
Общо:			80	21 887 571.14	6 566 271.34	15 321 299.80

4.3.1. Изпълнение на цели по качеството

Заложените цели по качеството за 2025 г., свързани с приключване на ПМДР 2014 – 2020, синхронизиране на процесите, актуализиране на процедурите за работа във връзка с нормативни изменения, повишаване квалификацията на служителите и др. са изпълнявани системно през цялата година.

4.4.1. Счетоводен орган на ПМДРА 2021 – 2027 г. и Сертифициращ орган на ПМДР 2014 – 2020 г. и ОПРСР 2007 – 2013 г.

Съгласно РМС № 712 от 06.10.2020 г. звено СРОПРСР към ДФ „Земеделие“ изпълнява функциите на Счетоводен орган на ПМДРА 2021 – 2027 г. Звеното отговаря за одобрението на декларираните от Междинното звено (МЗ) на Управляващия орган (УО) разходи и за изпращането на заявления за плащане по Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА) до Европейската комисия (ЕК) съгласно член 91, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета. Същевременно през 2025 г. звеното е осъществявало дейности и в качеството си на Сертифициращ орган по приключване на ПМДР 2014 – 2020 г. и на ОПРСР 2007 – 2013 г.

• Одобряване на разходите по Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури 2021 – 2027 г. (ПМДРА)

В съответствие с член 91, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1060 от Счетоводния орган на ПМДРА през 2025 г. са изпратени първите заявления за плащане до ЕК за възстановяване на разходите, направени от бенефициерите и платени за изпълнение на операциите. Одобрените от Счетоводния орган за 2025 г. публични разходи по ПМДРА 2021 – 2027 г. са общо в размер на 24 469 962.11 лв., от които 17 128 973.45 лв. е съфинансиране от ЕФМДРА, а 7 340 988.66 лв. са средствата от националния бюджет. Посочените суми включват разходи, декларирани от бенефициентите, по общо 88 броя подадени искания за плащане.

Таблица № 33 – Одобрени разходи по ПМДРА 2021 – 2027 г. към 31.12.2025 г. в лева

Приоритетна ос	Бюджет общо по ПМДРА 2021 – 2027	Одобрени разходи декларирани пред ЕК със заявления за плащане			Процент на изпълнение към бюджета
		Съфинансиране от ЕС	Национално съфинансиране	Общо публични средства	
1	2	3	4	5	6
Приоритет 1 – Насърчаване на устойчивото рибарство и на възстановяването и опазването на водните биологични ресурси	75 925 008.17	5 516 183.14	2 364 078.49	7 880 261.63	10.38%

Приоритет 2 – Насърчаване на устойчивите дейности, свързани с аквакултурите, и на преработването и предлагането на пазара на продукти от риболов и аквакултури	96 748 877.37	6 788 079.12	2 909 176.81	9 697 255.93	10.02%
Приоритет 3 – Създаване на предпоставки за растеж на устойчивата синя икономика и стимулиране на развитието на общностите, занимаващи се с рибарство и аквакултури, в крайбрежните и вътрешните райони	47 467 098.36	474 362.60	203 298.24	677 660.84	1.43%
Приоритет 4 – Подкрепяне на международното управление на океаните и осигуряване на безопасни, сигурни, чисти и устойчиво управлявани морета и океани	2 954 375.60	0.00	0.00	0.00	0.00%
Приоритет 5 – Техническа помощ съгласно член 36, параграф 4 от РОР	14 240 126.71	4 350 348.59	1 864 435.12	6 214 783.71	43.64%
Общо:	237 335 486.21	17 128 973.45	7 340 988.66	24 469 962.11	10.31%

• Осъществяване на дейности по приключване на Програмата за морско дело и рибарство 2014 – 2020 г. (ПМДР)

През 2025 г., в съответствие с член 131, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от Сертифициращия орган на ПМДР 2014 – 2020 г. е изпратено финалното заявление за междинно плащане до ЕК за възстановяване на разходите, направени от бенефициерите и платени за изпълнение на операциите. Сертифицираните за 2025 г. публични разходи по ПМДР 2014 – 2020 г. са общо в размер на 6 842 600.76 лв., от които 5 533 578.07 лв. е съфинансиране от Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР), а 1 309 022.69 лв. са средствата от националния бюджет. Посочените суми включват разходи, декларирани от бенефициентите по общо 42 подадени искания за плащане.

От началото на програмата до 31.12.2025 г. кумулативно са сертифицирани 180 369 112.41 лв. публични средства, от които 140 041 824.16 лв. са от ЕФМДР, а 40 327 288.25 лв. представляват националното съфинансиране. С това отчетеното изпълнение на бюджета по ПМДР възлиза на 88,51%.

Сертифициращият орган на ПМДР е в процес на приключване на програмата. Съгласно измененията в член 135 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 срокът за подаване на годишния счетоводен отчет, който е част от документите за приключване на програмата, е удължен до 15 февруари 2026 г.

Таблица № 34 – Сертифицирани разходи по ПМДР 2014 – 2020 г. към 31.12.2025 г. в лева

Приоритетна ос	Бюджет общо по ПМДР 2014 – 2020	Сертифицирани разходи декларирани пред ЕК със заявления за плащане и приспаднати финансови корекции от годишни счетоводни отчети			Процент на изпълнение към бюджета
		Съфинансиране от ЕС	Национално съфинансиране	Общо публични средства	
1	2	3	4	5	6
Приоритетна ос 1 – Насърчаване на устойчиво в екологично отношение, иновативно, конкурентоспособно и основано на знания рибарство, характеризиращо се с ефективно използване на ресурсите	42 579 258.28	26 372 146.14	9 777 663.58	36 149 809.72	84.90%
Приоритетна ос 2 – Насърчаване на устойчиви в екологично отношение, иновативни, конкурентоспособ	36 465 241.67	23 559 522.76	7 853 175.14	31 412 697.90	86.14%

ни и основани на знания аквакултури, характеризиращи се с ефективно използване на ресурсите					
Приоритетна ос 3 – Насърчаване изпълнението на ОПОР	22 411 164.07	16 793 369.49	2 559 145.26	19 352 514.75	86.35%
Приоритетна ос 4 – Увеличаване на заетостта и териториалното сближаване	36 779 894.69	27 422 865.35	4 839 330.40	32 262 195.75	87.72%
Приоритетна ос 5 – Насърчаване на предлагането на пазара и преработването	46 462 137.35	30 970 206.30	10 323 402.24	41 293 608.54	88.88%
Приоритетна ос 6 – Насърчаване на изпълнението на интегрираната морска политика	5 386 421.84	3 564 665.22	1 188 221.76	4 752 886.98	88.24%
Приоритетна ос 7 – Техническа помощ	13 699 837.24	11 359 048.90	3 786 349.87	15 145 398.77	110.55%
Общо:	203 783 955.15	140 041 824.16	40 327 288.25	180 369 112.41	88.51%

Източник: ДФ „Земеделие“.

Преведените за 2025 г. средства от Комисията са общо в размер на 2 411 461.64 лв., представляващи възстановено окончателно плащане по ПМДР 2014 – 2020 г. и годишно предварително финансиране по ПМДРА 2021 – 2027 г.

Проведени одити през 2025 г.

През 2025 г. от Одитния орган на ПМДР 2014 – 2020 г. – Изпълнителна агенция „Сертификационен одит на средствата от европейските земеделски фондове“, е стартиран осми системен одит за изразяване на увереност относно ефективното функциониране на системите за управление и контрол (СУК) на Управляващия орган (УО) и Междинното звено (МЗ) по ПМДР 2014 – 2020 г. и седми одит на операциите за оценка на законосъобразността и редовността на декларираните пред Европейската комисия разходи през периода 01.07.2023 г. – 30.06.2024 г. по ПМДР 2014 – 2020 г. Към момента одитните ангажименти не са приключили.

• Осъществяване на дейности по приключване на Оперативната програма за развитие на сектор „Рибарство“ (ОПРСР) 2007 – 2013 г.

Сертифициращият орган по Оперативната програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 – 2013 г. продължава да осъществява дейности, свързани с актуализиране и поддържане на книгата на длъжниците по програмата. От страна на Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури, в качеството ѝ на Управляващ орган на ОПРСР, са предприети действия по приключване на програмата и представяне пред Комисията на окончателните резултати от извършения мониторинг на проектите по изпълнението на производствените програми, заложи в инвестиционните намерения, които са неразделна част от договорите за безвъзмездна финансова помощ.

5. ОБОБЩЕНИ ДАННИ ЗА СУМИТЕ ПО ЛИНИЯ НА РАЗПЛАЩАТЕЛНАТА АГЕНЦИЯ ПО ПРОГРАМИ И ФОНДОВЕ ЗА 2025 г.

Таблица № 35 – Възстановени средства от страна на Европейската комисия към България през 2025 г.

	BGN	EUR (1.95583)
ЕФГЗ	1 637 979 662	837 485 703
ЕЗФРСР	746 900 805	381 884 318
ЕФМДР	1 580 775	808 237
ЕФМДРА	830 687	424 723
Общо	2 387 291 928	1 220 602 981

* Източник: дирекция „Финансова“.

6. АДМИНИСТРИРАНЕ НА НЕРЕДНОСТИ И ЛОШИ ВЗЕМАНИЯ В РАЗПЛАЩАТЕЛНАТА АГЕНЦИЯ

Във връзка с администрирането и управлението на възникналите лоши вземания на РА се изпълняват следните дейности:

- Проследяване и отразяване на събираемостта на вземанията на Разплащателна агенция от Националната агенция за приходите;
- В изпълнение на задължението за докладване на тримесечна база до дирекция „Защита на финансовите интереси на Европейския съюз“ (АФКОС)/МВР на всички приложени процедури, във връзка с регистрираните нередности и проследяване на всички последващи административни и съдебни действия, за всяко тримесечие на 2025 г. са изготвени и изпратени уведомления за нередности през модул IMS;
- Изготвяне на годишен финансов отчет по нередности до Главна дирекция „Земеделие“ на ЕК за 2025 финансова година.

През 2025 г. в Държавен фонд „Земеделие“ - РА са регистрирани 183 бр. нови нередности по схемите/мерките на Разплащателната агенция, от които 44 бр. са по схеми и мерки за директни плащания, 120 бр. – по ПРСР, и 19 бр. – по селскостопански пазарни механизми. От горепосочените нарушения 102 бр. са случаите на установени вземания, 50 бр. са случаите на потенциални вземания и 2 бр. случаи без финансови последици. Като случаи на съмнение за измама са регистрирани 2 случая, а случаи на установена измама не са регистрирани през 2025 г. За 27 бр. от общо регистрираните нередности е установена липса на нередност и са приключени чрез прекратяване (Таблица № 36).

Таблица № 36 – Брой на нарушенията по схеми/мерки на РА през 2025 г.

Мярка/Схема	ДП	ПРСР	СПМ	Общо
Установени вземания	35	58	9	102
Потенциални вземания	8	34	8	50
Случаи без финансови последици	0	2	0	2
Съмнения за измама	0	2	0	2
Установена измама	0	0	0	0
Установена липса на нередност	1	24	2	27
Общо:	44	120	19	183

За 2025 г. финансовите последици за случаите на регистрирани нередности са в размер на 4 125 688.80 лв. / 2 109 431.18 евро (Таблица № 37).

Таблица № 37 – Финансов ефект по схеми/мерки в лева

Мярка/Схема	ДП	ПРСР	СПМ	Общо (лв.)
Установени вземания (лв.)	553 690.59	2 282 738.92	259 981.29	3 096 410.8
Съмнения за измама (лв.)	0.00	1 029 278.00	0.00	1 029 278.00
Общо (лв.):	553 690.59	3 312 016.92	259 981.29	4 125 688.80

Таблица № 38 – Финансов ефект по схеми/мерки в евро

Мярка/Схема	ДП	ПРСР	СПМ	Общо (лв.)
Установени вземания (лв.)	283 097.50	1 167 145.88	132 926.32	1 583 169.70
Съмнения за измама (лв.)	0.00	526 261.48	0.00	526 261.48
Общо (лв.):	283 097.50	1 693 407.36	132 926.32	2 109 431.18

Възстановените средства през 2025 г. по регистрирани лоши вземания към РА са в размер на 12 848 513.22 лв. / 6 569 340.49 евро.

II. ПРОГРАМА САПАРД

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИЗВЪРШЕНАТА ДЕЙНОСТ

1.1. Администриране на нередности

Администрирането и управлението на възникналите лоши вземания по проекти от програма САПАРД включва следните дейности:

- Поддържане и актуализиране на информацията, налична в „Централния регистър на длъжниците“ и „Книгата на длъжниците“ по програмата за всички налични в тях бенефициери;
- Изготвяне на доклади до дирекция „Национален фонд“ на Министерство на финансите за приключени като несъбираеми случаи на нередности по програма САПАРД;
- Проследяване и отразяване на събираемостта на вземанията по програма САПАРД от Националната агенция за приходите;
- Изготвяне и изпращане до дирекция „Национален фонд“ на Министерство на финансите: на счетоводените приходи, възникнали във връзка с регистрираните лоши

дългове; на тримесечните финансови отчети, отразяващи общия размер на лошите дългове; на отразената информация на тримесечна база за движението по параграфите на Единната бюджетна класификация и на съставените на тримесечна база баланс и оборотна ведомост на програма САПАРД.

- Осчетоводяване на постъпили погасителни плащания; ежемесечно изчисляване и осчетоводяване на дължими лихви от бенефициери – лоши длъжници по програма САПАРД. Изготвяне на тримесечни финансови отчети, месечен отчет по параграфите на ЕБК, сборни оборотни ведомости и баланс, предоставяни на дирекция „Национален фонд“ на Министерство на финансите.

- В изпълнение на задължението за докладване на тримесечна база до дирекция „Защита на финансовите интереси на Европейския съюз (АФКОС)“/МВР на всички приложени процедури, във връзка с регистрираните нередности на ниво проект и проследяване на всички последващи административни и съдебни действия, за всяко тримесечие на 2025 г. са изготвени и изпратени уведомления за нередности.

- Съгласно Заповед № 03-РД/2773 от 28.11.2011 г. ежемесечно се извършват регулярни проверки за промени в актуалното състояние на бенефициери – длъжници по програма САПАРД в правно информационна система АПИС. Информацията се обработва по компетентност в срок. В резултат на констатациите се предприемат мерки по администриране на дълговете. В тази връзка периодично се извършва преглед, анализ и комуникация с външни институции, както и с други звена на ДФЗ по отношение окомплектоването и обосновката при изразяване на предложение за вземане на крайно решение относно прилагане на процедури по регистрираните нередности с оглед спазване на административните изисквания на дирекцията.

По основни показатели към 31.12.2025 г. в Книга на длъжниците по програма САПАРД фигурират 42 активни случая, по които продължава да бъдат начислявани лихви. Дължимият размер на сумата по главниците на активните случаи е на стойност 13 428 289 лв. / 6 865 775 €. Несъбираемите дългове са 120, на стойност 73 013 225 лв. / 37 331 069 € (главници).

Възстановените средства през 2025 г. от длъжници по програма САПАРД са в размер на 32 209.91 лв. / 16 468.67 €, от които сума в размер на 9 801.42 лв. / 5 011.39 € са отнесени за погасяване на главници и 22 408.49 лв. / 11 457.28 € за лихви.

Обобщени данни за моментното състояние на лошите вземания към края на 2025 г. са представени в Таблица № 39.

Таблица № 39 – Проследяване на основните показатели в Книгата на длъжниците към 31.12.2025 г.

Салда в Книга на длъжниците (главници)	Брой Дългове	ЕС	НБ	Всичко
Суми за възстановяване	42	0,00	13 428 289 лв. / 6 865 775 €	13 428 289 лв. / 6 865 775 €
Несъбираеми суми	120	0,00	73 013 225 лв. / 37 331 069 €	73 013 225 лв. / 37 331 069 €
ВСИЧКО:	162	-	-	86 441 514 лв. / 44 196 844 €

III. НАЦИОНАЛНО ПОДПОМАГАНЕ

1. КРАТКОСРОЧНИ СХЕМИ ЗА ПОДПОМАГАНЕ

Държавен фонд „Земеделие“ осъществява чрез дирекция „Краткосрочни схеми за подпомагане“ държавното подпомагане, в т.ч. безвъзмездна помощ и краткосрочно кредитиране, по реда и условията на одобрени от Управителния съвет (УС) на ДФ „Земеделие“ целеви субсидии и кредитни линии със средства от Националния бюджет.

През 2025 г. дирекция „Краткосрочни схеми за подпомагане“ работи по 21 схеми за подпомагане на земеделските стопани. По всички действащи схеми за краткосрочно финансиране са подпомогнати 34 535 бенефициера по подадени 38 909 заявления.

Таблица № 40 – Усвояване на краткосрочни схеми за подпомагане Държавни помощи през 2025 г.

Наименование на финансиране	Утвърден бюджет	Усвояване (лева)	Брой заявления	Брой бенефициери
Общо държавни помощи-краткосрочни схеми, в т.ч.	276 034 749	275 600 327.78	38 909	34 535
* Животновъдство		182 293 114.55	18 974	17 189
* Растениевъдство		93 307 213.23	19 935	17 346
Общо минимални помощи de minimis по Регламент 2024/3118, с който е изменен Регламент 1408/2013	53 263 363	53 256 773.23	23 832	23 832

Таблица № 41

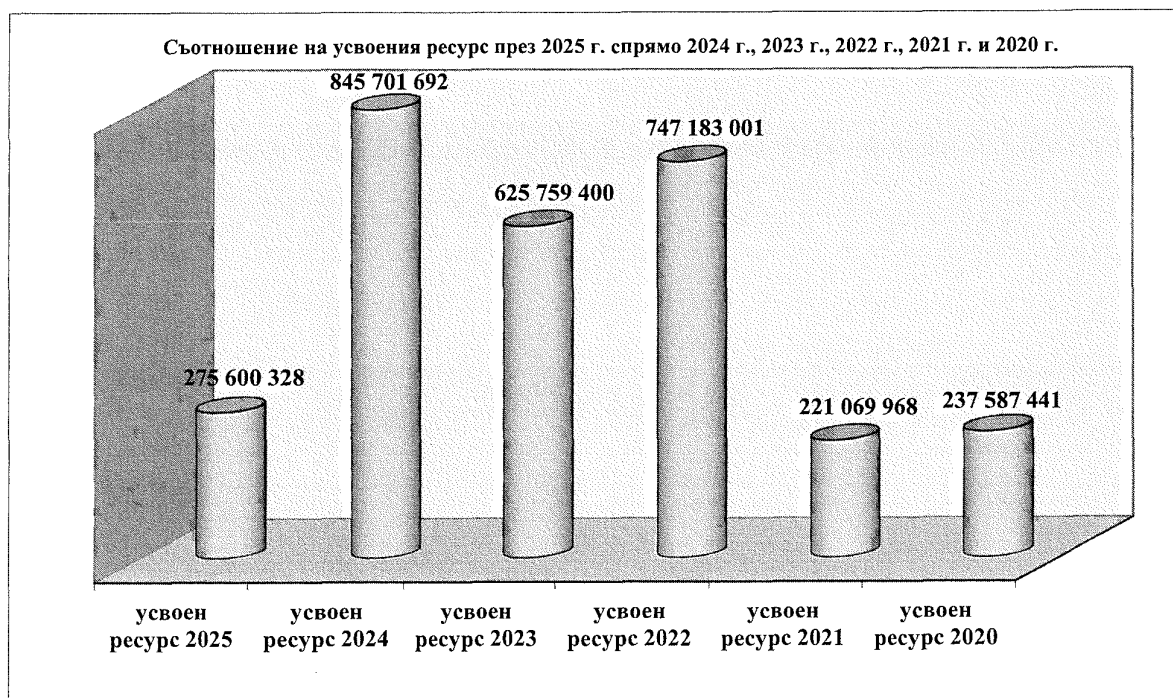
№	Наименование на държавната помощ	Усвояване (лева)	Брой заявления	Брой бенефициери
I. РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 702/2014 и РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2022/2472				
1	Помощ за компенсиране разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерки по Националната програма за контрол на вредителите по трайните насаждения през зимния период	8 335 538.02	5 848	3 259
2	Помощ за компенсиране на разходите при отстраняване и унищожаване на мъртви животни - екарисажи/инсинератори	30 003 013.34	4	2
3	Помощ за сертифициране на стопанства в сектор „Плодове и зеленчуци“ по стандарта GLOBALG.A.P	55 250.00	38	38

4	Помощ за участие в изложения	4 282 569.57	43	43
5	Помощ за участие на земеделски стопани в схема за качество за производство на семена и посадъчен материал	1 199 994.09	1	1
6	Помощ за компенсиране разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерките по Държавната профилактична програма и Програмите за надзор и ликвидиране на болести по животните	21 397 610.72	2 482	938
7	Помощ за компенсиране разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерки по „Национална програма от мерки за контрол на почвени неприятели по картофите от сем. Телени червеи (Elateridae)	1 393 591.68	286	286
8	Помощ за компенсиране разходите на земеделски производители, свързани с изпълнение на мерки по „Национална програма от мерки за контрол на Доматен миниращ молец - <i>Tuta absoluta</i> Meyrick (Lepidoptera)” - оранжерийно производство	464 085.82	239	239
9	Помощ за създаване и поддържане на родословна книга и за определяне продуктивността и генетичните качества на животните	9 928 770.54	103	53
10	Помощ за компенсиране разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерки по Национална програма от мерки за предотвратяване разпространението и контрол на вредители по лозата (род <i>Vitis</i>)	2 442 808.03	468	468
II. РЕГЛАМЕНТ 2024/3118, с който е изменен Регламент (ЕС) 1408/2013				
1	Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) 2024/3118, с който е изменен Регламент (ЕС) 1408/2013, на земеделски стопани за покриване на разходите по задължителни мерки за контрол за съответствие във връзка с участие в схема за качество - ЗНП „Странджански манов мед“/, „Манов мед от Странджа“	9 000.00	5	5

2	Индивидуална помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 2024/3118, с който е изменен Регламент (ЕС) 1408/2013 на земеделски стопани	245 523.00	7	7
3	Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 1408/2013, изменен с Регламент (ЕС) № 2024/3118, на земеделски стопани, регистрирани по Наредба № 3 от 1999 г., отглеждащи крави и/или биволи, овце-майки и/или кози-майки и/или пчелни семейства	35 036 240.07	15 131	15 131
4	Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 1408/2013, изменен с Регламент (ЕС) № 2024/3118, за компенсиране на земеделски стопани, отглеждащи дребни преживни животни, попадащи в зоните с въведени ограничителни мерки във връзка със заболяването шарка по дребните преживни животни	2 253 840.00	737	737
5	Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 1408/2013, изменен с регламент (ЕС) № 2024/3118, за подпомагане на земеделски стопани, произвеждащи оранжерийна продукция (домати, краставици, пипер, ягоди и малини), картофи, култивирани гъби, маслодайна роза и тютюн за 2025 г.	15 712 170.16	7 952	7 952
III. РЕГЛАМЕНТ 2023/2831, с който е изменен Регламент (ЕС) 1407/2013				
1	Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013, изменен с Регламент (ЕС) № 2023/2831, на Българска Национална Асоциация Етерични масла, Парфюмерия и Козметика	198 500.00	1	1
2	Индивидуална помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831 за подпомагане на Южноцентрално държавно предприятие - Смолян-Международно изложение	118 800.00	1	1
3	Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Институт по зеленчукови култури „Марица“	4 000.00	1	1
4	Сдружение „Българска асоциация на биопроизводителите“	60 000.00	1	1

5	Сдружение „Национален браншови съюз на хлебарите и сладкарите“ (НБСХС)	220 000.00	1	1
IV. Насоки за държавна помощ в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони				
1	Помощ за реализирането на доброволно поети ангажменти за хуманно отношение към птиците	39 570 550.65	228	228
2	Помощ за реализирането на доброволно поети ангажменти за хуманно отношение към свинете	41 448 619.66	253	64
3	Помощ за компенсиране на щетите по земеделските култури, причинени от неблагоприятни климатични условия, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия-измръзване/слана по череша, вишня, кайсия през 2025	42 765 812.26	2 576	2 576
4	Помощ за компенсиране на щетите по земеделските култури, причинени от неблагоприятни климатични условия, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия – измръзване/слана по други видове култури през 2025	18 116 251.83	2 484	2 484
V. Други				
1	Други държавни помощи, неизплатени от предходни години	337 788.34	19	19

Общо изплатеният ресурс по мерките на краткосрочно подпомагане е 275 600 328 лв., (при 845 701 692 лв. през 2024 г., 625 759 400 лв. през 2023 г., 747 183 001 лв. през 2022 г., 221 069 968 лв. през 2021 г. и 237 587 441 лв. през 2020 г.).

Изплатените средства през отчетната година бележат спад спрямо предходните три години, предвид факта, че през този период са предоставяни значителен по размер извънредни помощи по схема за държавна помощ „Помощ за подкрепа за осигуряване на ликвидност на земеделските стопани, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство за преодоляване на последствията от негативното икономическо въздействие от COVID-19“ и във връзка с Временната рамка за мерки за държавна помощ при кризи в подкрепа на икономиката след агресията на Русия срещу Украйна, Европейската комисия и прилаганите държавни помощи „Помощ в подкрепа на ликвидността на земеделски стопани за преодоляване на негативното икономическо въздействие на руската агресия срещу Украйна“.

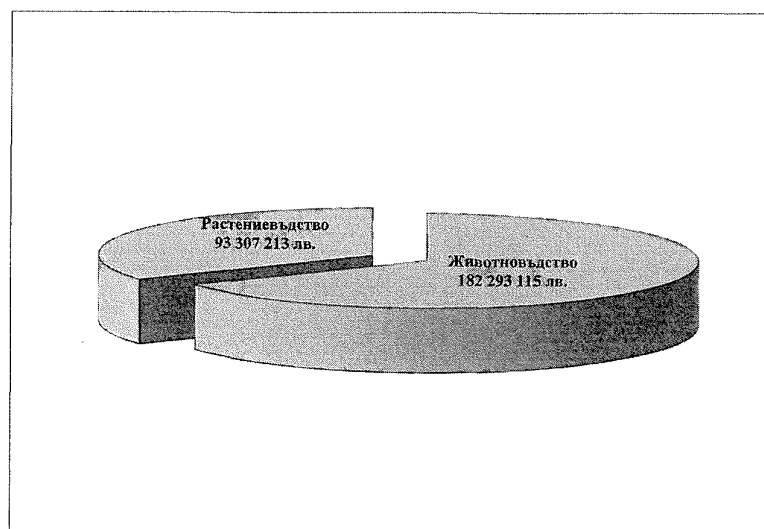
Усвояването на средствата възлиза на 99,84 %, спрямо общо утвърдения бюджет от **276 034 749 лв.** за отчетната година по направление държавни помощи.

1. Подпомагане на сектор „**Животновъдство**“ – **182 293 115 лв.** (при 306 726 349 лв. през 2024 г., 345 092 608 лв. през 2023 г., 437 864 756 лв. през 2022 г., 174 971 479 лв. за 2021 г. и 179 290 162 лв. за 2020 г.)

2. Подпомагане на сектор „**Растениевъдство**“ – **93 307 213 лв.** (при 538 975 343 лв. през 2024 г., 280 666 793 лв. за 2023 г., 309 191 448 лв. за 2022 г., 46 098 489 лв. за 2021 г. и 58 297 279 лв. за 2020 г.)

Изплатените средства през отчетната година по посочените направления бележат спад в абсолютна стойност спрямо предходните три години, предвид посочения по-горе факт на предоставяни значителен по размер извънредни помощи по силата на Временната рамка за мерки за държавна помощ при кризи в подкрепа на икономиката.

Финансирането на сектор „Животновъдство“ възлиза на близо 66 % от общия усвоен ресурс.

ПРЕДОСТАВЕНИ БЕЗВЪЗМЕЗДНИ ПОМОЩИ

1. Държавни помощи по Регламент (ЕС) 2022/2472, който изменя Регламент (ЕС) 702/2014

1.1. Помощ за компенсиране разходите на земеделски производители, свързани с изпълнение на мерки по Националната програма за контрол на вредителите в трайните насаждения през зимния период.

Изплатена субсидия:	8 335 538.02 лв.
Брой подпомогнати:	5 848 бр. (подадени заявления 3 259 за пролетни третирания и 2 589 за есенни)

Помощта се предоставя за компенсиране на част от разходите на земеделските стопани, отглеждащи семкови, костилкови овощни видове, ягоди, малини и маслодайна роза, по закупуване на продукти за растителна защита и продукти за ускоряване на процесите на гниене на листата, които се използват за контрол и ликвидиране на вредители, и които са обект на Програмата, в трайните насаждения през зимния период или за т.нар. „зимни пръскания“, прилагащи през пролетта в периода след преминаване на студовите до набъбване на пъпките, при условие че са допустими/разрешени за употреба за съответната култура съгласно Програмата, както и за продукти за растителна защита, които се прилагат през есента в периода на масов листопад, при условие че са допустими/разрешени за употреба за съответната култура съобразно Програмата.

Целта е ограничаване на загубите от разпространението на вредители по трайни овощни насаждения (семкови и костилкови овощни видове), ягоди, малини и маслодайна роза, които се повлияват от приложените извън вегетационния период на културите мерки за контрол и ликвидиране, и с които се унищожават зимуващи форми на вредители. Помощта е нотифицирана и одобрена от ЕК през 2023 г. за нов програмен период до края на 2029 г.

1.2. Помощ за компенсиране разходите при отстраняване и унищожаване на мъртви животни (екарисажи/инсинератори)

Изплатена субсидия:	30 003 013.34 лв.
Брой заявления от БАБХ по периоди:	4 бр.
Брой оператори:	1 бр.

Към края на отчетната година е извършено отчитане на дейността от страна на БАБХ, като е реализиран остатък в размер на 919 971.81 лв., който в съответствие с разпоредбите на Раздел IV, т. 4.4. от указанията за прилагане на помощта, е възстановен на ДФЗ.

Помощта се предоставя за компенсиране разходи при събиране, извозване, отстраняване и унищожаване на мъртви животни. Предоставя се чрез БАБХ на екарисажи/инсинератори, които предоставят субсидирани услуги на земеделски стопани. Помощта е пренотифицирана, одобрена от ЕК до края на 2029 г.

1.3. Помощ за сертифициране на стопанства в сектор „Плодове и зеленчуци“ по стандарта GLOBALG.A.P

Изплатена субсидия:	55 250 лв.
Брой подпомогнати:	38 бр.

Целта на помощта е чрез въвеждане на стандарта GLOBALG.A.P. да се оптимизира процеса по производство на качествени селскостопански продукти в сектор „Плодове и зеленчуци“, да се намали използването на химически суровини и да се сведе до минимум вредното въздействие върху околната среда на земеделските операции. Помощта е пренотифицирана, одобрена от ЕК до края на 2029 г.

1.4. Помощ за участие в изложения и панаири на сектор „Животновъдство“ и „Растениевъдство“

Изплатена субсидия:	4 282 569.57 лв.
Брой подпомогнати:	43 бр.

Помощта за участие в изложения и панаири в сектор „Животновъдство“ и „Растениевъдство“ се предоставя посредством субсидирани услуги от съответната развъдна асоциация или организация и не включва директни плащания на парични суми към земеделските стопани. Участието в изложенията цели популяризиране постиженията и възможностите на селскостопански животни, култури и преработени земеделски продукти, показване на достиженията в селекцията, обогатяване на знанията и засилване на контактите в рамките на мероприятията. Помощта е пренотифицирана и одобрена от ЕК през 2016 г. за нов програмен период до края на 2029 г.

Таблица № 42 – Усвояване на разпределен ресурс по схема за държавна помощ „Помощ за участие в изложения“ през 2025 г.

1	Фондация „ОТ БГ“	64 000.00
2	Сдружение „Обединени български животновъди“	99 800.00
3	Развъдна асоциация за млечни овце	177 700.00
4	Сдружение „Съвет по туризъм – Пловдив“	50 600.00
5	Сдружение „Български традиционни млечни продукти“	106 300.00

6	Асоциация „Традиционни български консерви“	135 900.00
7	Сдружение „Български фермерски съюз“	120 900.00
8	Сдружение „Три планини 2024“	60 000.00
9	Сдружение „Асоциация за развъждане на породата Ил дьо Франс в България“	59 000.00
10	Министерство на земеделието и храните за участие в международно изложение „БИОФАХ 2026“, гр. Нюрнберг, Федерална Република Германия	270 000.00
11	Министерство на земеделието и храните за участие в международно изложение „ПРОВАЙН 2026“, гр. Дюселдорф, Федерална Република Германия	430 000.00
12	Сдружение „РЯХОВЕЦ – 2025“	65 000.00
13	Сдружение „Българска асоциация на производителите на оранжерийна продукция“	71 900.00
14	Развъдна асоциация „Български киноложки клуб за Българско овчарско куче“ за участие в изложения през второ полугодие на 2025 г.	60 000.00
15	Сдружение „Българска асоциация на малинопроизводителите и ягодоплодните“	95 000.00
16	Сдружение „Национална асоциация на производителите и преработвателите на черупкови плодове“	46 900.00
17	Сдружение "Регионална Лозаро-винарска камара Мизия"	30 000.00
18	Сдружение „Съюз на птицевъдите в България“	130 000.00
19	Сдружение „Асоциация на индустриалното свиневъдство в България“	110 000.00
20	Сдружение „Асоциация на свиневъдите в България“	88 000.00
21	Сдружение „Българска асоциация на винените професионалисти“	70 000.00
22	Сдружение „Асоциация на коневъдите в България“	87 000.00
23	„Делиорман Груп“ ООД	41 100.00
24	Сдружение „Български традиционни млечни продукти“	95 500.00
25	Сдружение „Асоциация Български спортен кон"	14 000.00
26	Сдружение „Българска асоциация на сомелиерите и винооценителите	7 000.00
27	Сдружение „Асоциация на месопреработвателите в България“	200 000.00
28	Сдружение „Български традиционни млечни продукти“	77 000.00
29	Министерство на земеделието и храните	350 000.00
30	Сдружение „Асоциация на земеделските производители в България“	40 700.00
31	СНЦ „Организация на развъдчиците на автохтонни породи овце в България“	45 000.00
32	Сдружение „Земеделски стопани“	60 000.00
33	Асоциация „Източнобългарски кон“	10 000.00
34	Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството	230 000.00
35	Сдружение „Асоциация за Българското родопско говедо и Джерсея“	50 000.00

36	Сдружение „Съюз на дунавските овощари“	65 000.00
37	Сдружение „Съвет по туризъм – Пловдив“	60 000.00
38	Сдружение „Български традиционни млечни продукти“	84 359.57
39	Сдружение „Асоциация на земеделските производители в България“	8 000.00
40	Сдружение „Добруджански овощарски съюз“	111 597.00
41	Сдружение „Българска асоциация на производителите на оранжерийна продукция“	145 126.00
42	Развъдна асоциация „Български киноложки клуб за Българско овчарско куче“ за участие в изложения през 2026 г.	146 687.00
43	Сдружение „Областен Пчеларски Съюз“	13 500.00

1.5. Помощ за участие на земеделски стопани в схема за качество за производство на семена и посадъчен материал.

Изплатена субсидия:	1 199 994.09 лв.
Брой подпомогнати:	1 бр.

Помощта се предоставя на малки и средни предприятия в растениевъдството, получили разрешение за производство на посевен материал, чрез предоставяне на субсидирани услуги от Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол (ИАСАС), и от лицата по чл. 6, чл. 7 и чл. 31, ал. 5 от ЗППМ, действащи от името и под контрола на ИАСАС. Целта на помощта е увеличаване на производството и използването на сертифицирани (качествени) семена за зърнени, фуражни, зеленчукови, маслодайни култури, картофи и тютюн, памук, овошен посадъчен материал и лозов посадъчен материал. Помощта е нотифицирана и одобрена от ЕК за нов програмен период до края на 2029 г.

1.6. Помощ за компенсиране разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерките по Държавната профилактична програма и Програмите за надзор и ликвидиране на болести по животните

Изплатена субсидия:	21 397 610.72 лв.
Брой ползватели общо по траншовете:	2 482 бр.
Брой ветеринарни лекари:	910 бр.

Помощта се предоставя на животновъди, чрез предоставяне на субсидирани услуги от ветеринарни лекари за дейностите по идентификация на животните и извършване на диагностични изследвания на животните при изпълнение на Държавната профилактична програма и програмите за надзор и ликвидиране на болести по животните. Подпомагат се земеделски стопани, отглеждащи селскостопански животни, чрез покриване на разходите за дейности със задължителен характер, свързани с гарантиране здравето на животните и недопускане на заразни болести и зоонози. Помощта е нотифицирана и одобрена от ЕК за нов програмен период до края на 2029 г.

1.6.1. За дейности, извършени в периода 01.11.2024 г. – 31.12.2024 г.

Изплатена субсидия:	1 776 427.88 лв.
Брой подпомогнати:	641 бр.

1.6.2. За дейности, неотчетени за периода 01.06.2024 г. – 31.10.2024 г.

Изплатена субсидия:	329.91 лв.
Брой подпомогнати:	1 бр.

1.6.3. За дейности, извършени в периода 01.01.2025 г. – 31.05.2025 г.

Изплатена субсидия:	11 302 397.04 лв.
Брой подпомогнати:	910 бр.

1.6.4. За дейности, извършени в периода 01.06.2025 г. – 31.10.2025

Изплатена субсидия:	7 776 150.23 лв.
Брой подпомогнати:	900 бр.

1.6.5. За дейности, неотчетени за периода 01.01.2025 г. – 31.05.2025 г.

Изплатена субсидия:	745.66 лв.
Брой подпомогнати:	2 бр.

1.6.6. За дейности, извършени през 2025 г.

Сумата е за закупени от БАБХ диагностикуми и ваксини през 2025 г.

Изплатена субсидия:	541 560 лв.
Брой подпомогнати:	28 бр.

1.7. Помощ за компенсиране разходите на земеделски производители, свързани с изпълнение на мерки по „Национална програма от мерки за контрол на почвени неприятели по картофите от сем. Телени червеи (*Elateridae*)“

Изплатена субсидия:	1 393 591.68 лв.
Брой подпомогнати:	286 бр.

Помощта се предоставя под формата на компенсиране на част от разходите на земеделските стопани по закупуване на продукти за растителна защита за контрол на вредителите по култура картофи, чрез изплащане частта от разходите на земеделските стопани. Помощта е нотифицирана и одобрена от ЕК за нов програмен период до края на 2029 г.

1.8. Помощ за компенсиране разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерки по „Национална програма от мерки за контрол на Доматен миниращ молец – *Tuta absoluta* Meyrick (*Lepidoptera*)“

Изплатена субсидия:	464 085.82 лв.
Брой подпомогнати:	239 бр.

Помощта се предоставя за ограничаване загубите на продукцията, причинени от вредителя Доматен миниращ молец – *Tuta absoluta*, по зеленчукови култури, отглеждани в оранжерии, и е под формата на компенсиране на част от разходите на земеделските стопани, отглеждащи домати в оранжерии, по закупуване на продукти и средства за растителна защита за контрол и ликвидиране на вредителя по културата домати. Помощта е нотифицирана и одобрена от ЕК за нов програмен период до края на 2029 г.

1.9. Помощ за създаване и поддържане на родословна книга и за определяне на продуктивността и генетичните качества на животните

Изплатена субсидия:	9 928 770.54 лв.
Брой подпомогнати:	53 бр.

С помощта се подпомагат селекционните дейности в животновъдния сектор чрез предоставяне на субсидирани услуги (за създаване и поддържане на родословна книга и за определяне продуктивността и генетичните качества на животните) от одобрени организации, (развъдни организации по реда на чл. 29 от Закона за животновъдството и Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството (ИАСРЖ), в случаите в които няма одобрена развъдна организация за определена порода). Помощта се предоставя на земеделските производители чрез развъдните организации и ИАСРЖ.

Помощта е нотифицирана и одобрена от ЕК за нов програмен период до края на 2029г.

1.10. Помощ за компенсиране разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерки по Национална програма от мерки за предотвратяване разпространението и контрол на вредители по лозата (род *Vitis*)

Изплатена субсидия:	2 442 808.03 лв.
Брой подпомогнати:	468 бр.

Целта на помощта е контрол и ограничаване разпространението на вредители по лозата (род *Vitis*) и се предоставя за компенсиране на част от разходите на земеделските стопани, отглеждащи лози, по закупуване на продукти за растителна защита, които се използват за контрол и ограничаване разпространението на вредители, съобразно Националната програма от мерки за предотвратяване разпространението и контрол на вредители по лозата (род *Vitis*).

Помощта е нотифицирана пред Европейската комисия през 2024 г. и одобрена. Срокът ѝ на прилагане е до 31.12.2029 г.

2. Минимални помощи по Регламент (ЕС) № 2024/3118 на Комисията относно прилагане на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на ЕС към помощта de minimis в селскостопанския сектор, публикуван в официален вестник на ЕС, L 352, с който се изменя Регламент (ЕС) № 1408/2013

С изменението на Регламент № 1408/2013 г. на Комисията с Регламент (ЕС) № 2024/3118 се променя максималния индивидуален праг от 25 000 евро на 50 000 евро (97 791.50 лв.) за период от три години. Срокът от 3 години се оценява периодично. За всяко ново предоставяне на помощ de minimis се взема предвид общият размер на помощта de minimis, предоставена през предходните 3 години преди датата на предоставянето ѝ.

Изплатеният размер през 2025 г. на минималните помощи от типа de minimis по Регламент № 2024/3118 е в размер общо на 53 256 773.23 лв., предоставен на 23 832 стопани. Предоставеният ресурс е в рамките на остатъчния ресурс до максимално допустимия за период от три години от дата до дата през 2022 – 2025 г.

2.1. Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) 2024/3118, с който е изменен Регламент (ЕС) 1408/2013, на земеделски стопани за покриване на разходите по задължителни мерки за контрол за съответствие във връзка с участие в схема за качество - ЗНП „Странджански манов мед“/„Манов мед от Странджа“

Изплатена субсидия:	9 000 лв.
Брой подпомогнати:	5 бр.

Помощта се предоставя за покриване разходите за контрол за съответствие с продуктовата спецификация, включващи разходи за задължителна годишна проверка на място от контролиращо лице за контрол за съответствие и лабораторен анализ на продукта при направената задължителна годишна проверка при производство на продукти със защитено наименование за произход (ЗНП) „Странджански манов мед“/„Манов мед от Странджа“.

2.2. Индивидуална помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 2024/3118, с който е изменен Регламент (ЕС) № 1408/2013 на земеделски стопани

Изплатена субсидия:	245 523 лв.
Брой подпомогнати:	7 бр.

Помощите се предоставят по инициатива на Министерство на земеделието и храните след Решение на УС на Фонда.

2.3. Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 1408/2013, изменен с Регламент (ЕС) № 2024/3118, на земеделски стопани, регистрирани по Наредба № 3 от 1999 г., отглеждащи крави и/или биволи, овце-майки и/или кози-майки и/или пчелни семейства

Изплатена субсидия:	35 036 240.07 лв.
Брой подпомогнати:	15 131 бр.

Помощта се предоставя като финансово подпомагане на земеделските стопани за преодоляване на негативния ефект от възникналия климатичен феномен засушаване през 2025 г.

2.4. Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 1408/2013, изменен с Регламент (ЕС) № 2024/3118, за компенсиране на земеделски стопани, отглеждащи дребни преживни животни, попадащи в зоните с въведени ограничителни мерки във връзка със заболяването шарка по дребните преживни животни

Изплатена субсидия:	2 253 840 лв.
Брой подпомогнати:	737 бр.

Подпомагат се земеделски стопани, отглеждащи дребни преживни животни в регистрирани животновъдни обекти, попадащи в рамките на населените места, в които са наложени ограничителни мерки от Българска агенция по безопасност на храните (БАБХ), съгласно справка, предоставена от БАБХ.

2.5. Помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 1408/2013, изменен с регламент (ЕС) № 2024/3118, за подпомагане на земеделски стопани, произвеждащи оранжевирейна продукция (домати, краставици, пипер, ягоди и малини), картофи, култивирани гъби, маслодайна роза и тютюн за 2025 г.

Изплатена субсидия:	15 712 170.16 лв.
Брой подпомогнати:	7 952 бр.

3. Минимални помощи по Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията, с който е изменен Регламент 1407/2013 г.

Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 г. (предишен Регламент (ЕС) 1407/2013), относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis е в сила от 01.01.2024 г.

Максималният размер на помощта de minimis за едно и също предприятие (в т.ч. при наличие на обстоятелства по преобразуване: сливане/придобиване/разделяне) е увеличен спрямо предходния период и не може да надхвърля левовата равностойност 300 000 евро (586 749 лв.) за период от три години. Сроктът от 3 години се оценява периодично. За всяко ново предоставяне на помощ de minimis се взема предвид общият размер на помощта de minimis, предоставена през предходните 3 години преди датата на предоставянето ѝ (съгласно §11 от преамбюла на Регламент (ЕС) 2023/2831).

Изплатеният размер през 2025 г. на минималните помощи от типа de minimis по Регламент № 2023/2831 е в размер **общо на 601 300 лв., предоставен на 5 асоциации и организации.**

С предоставянето на държавното подпомагане се цели оказване на подкрепа на българските предприятия, ангажирани в сектора на преработка на селскостопански продукти, за повишаване на тяхната конкурентоспособност, създаване и разширяване на пазарни позиции на българските изделия, чрез предоставяне на субсидирани услуги от асоциации и други организации за организиране и участие в изложения и търговски панаири, за дейности, които не попадат в обхвата на схемата за държавна помощ, както и провеждане на международна конференция.

4. Схеми за подпомагане, предоставени съгласно Насоките за държавна помощ в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони

4.1. Помощ за реализирането на доброволно поети ангажменти за хуманно отношение

Помощта се предоставя на земеделските стопани за реализиране на доброволно поети ангажменти за хуманно отношение към животните в сектори птицевъдство и свиневъдство. Предоставя се за покриване на допълнителни разходи или пропуснати доходи, свързани с изпълнение на доброволни ангажменти, поети за най-малко 5 години. Помощта е нотифицирана, одобрена е от ЕК за нов програмен период и се прилага от 01.01.2018 г. до 31.12.2022 г., удължен до 31.12.2024 г. В последствие двете държавни помощи са нотифицирани и одобрени със **срок на прилагане от 01.01.2024 г. до 31.12.2029 г.**

4.1.1. Помощ за реализирането на доброволно поети ангажменти за хуманно отношение към птиците за 2025 г.

Изплатена субсидия:	39 570 550.65 лв.
Брой подпомогнати:	228 бр.

4.1.2. Помощ за реализирането на доброволно поети ангажменти за хуманно отношение към свинете за 2025 г.

Изплатена субсидия:	41 448 619.66 лв.
Брой подпомогнати свиневъди:	64 бр.
Брой подадени заявления по трансове:	253 бр.

4.2. Държавна помощ за компенсиране на щетите по земеделските култури, причинени от неблагоприятни климатични условия, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия

Европейската комисия предостави на България възможност да реагира гъвкаво при изплащането на държавни помощи от националния бюджет в случай на неблагоприятни климатични условия и природни бедствия. Средствата могат да бъдат предоставени в срок до 4 години след неблагоприятното събитие. Помощта е нотифицирана и одобрена от ЕК през 2015 г. до края на 2020 г. предвид удължаването на срока на прилагане на Насоките на Европейския съюз за държавната помощ в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за периода 2014 – 2022 г. В допълнение, с Решение на ЕК С(2022)8442 от 21.11.2022 г., срокът за прилагане се удължава до 31.12.2027 г.

4.2.1. Помощ за компенсиране на щетите по земеделските култури, причинени от неблагоприятни климатични условия, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия – измръзване/слана по череши, вишни, кайсии през 2025 г.

Изплатена субсидия:	42 765 812.26 лв.
Брой подпомогнати:	2 576 бр.

4.2.2. Помощ за компенсиране на щетите по земеделските култури, причинени от неблагоприятни климатични условия, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия – измръзване/слана по други видове култури през 2025 г.

Изплатена субсидия:	18 116 251.83 лв.
Брой подпомогнати:	2 484 бр.

ОТСРОЧВАНЕ НА КРЕДИТИ

1. Отсрочване на кредити за животновъди, птицевъди и свиневъди, получени през 2008, 2009 и 2010 година, и за животновъди, получени през 2012 г.

Предоставените кредити за животновъди, птицевъди и свиневъди, получени през 2008, 2009 и 2010 година, и за животновъди, получени през 2012 г., по искане на

браншовите организации и с решения на УС на ДФ „Земеделие“, ежегодно са отсрочвани с една година.

През 2020 г. с прилагането на схема за държавна помощ „Помощ за подкрепа за осигуряване на ликвидност на земеделските стопани, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство за преодоляване на последствията от негативното икономическо въздействие от COVID-19“ за погасяване на кредити до 100 000 евро, бяха погасени значителен дял: 95 % от дължимите отсрочвани във времето кредити, предоставени за едри и дребни преживни животни. Продължаващото отсрочване е за остатъка от непогасеното задължение.

Предвид проблемите на сектор „Животновъдство“ на заседание на УС на ДФЗ е взето решение за отсрочване на предоставените краткосрочни кредити до 27.11.2025 г. Лихвата по отсрочването е в размер на 4.5 %.

В края на отчетната година на заседание на УС на ДФЗ е взето решение за ново отсрочване до 27.11.2026 г. на предоставените краткосрочни кредити. Лихвеният процент за отсрочване на предоставените краткосрочни кредити е 4 %, като същия не следва да е по-малък от референтния лихвен процент за Република България, приложим към датата на сключване на анекса за отсрочване на кредита, и се начислява от 28.11.2025 г. (датата, следваща падежа).

Към момента животновъдите с отсрочени кредити са 64, (в т.ч. 42 животновъди, 29 птицевъди и 10 свиневъди) по 81 договора, като кредитният дълг по главницата за ново отсрочване е в размер на общо 3 518 549 лв., а на лихвата е в размер на 788 864 лв. от общо предоставени на сектор „Животновъдство“, през периода 2008 – 2010 г. и 2012 г. кредити в размер на 77 116 613 лв. по сключени 4 465 договора през периода 2008 – 2012 г.

ПРЕДОСТАВЕН РАЗМЕР НА МИНИМАЛНИ ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ ЗА ТРИ ПОСЛЕДОВАТЕЛНИ ГОДИНИ ПРЕЗ ПЕРИОДА ОТ 2022 ДО 2025, КОИТО ИЗЦЯЛО СЕ ПРИЛАГАТ ОТ ДФЗ

1. Минимални помощи de minimis по Регламент (ЕС) № 2024/3118 на Комисията, с който е изменен Регламент (ЕС) № 1408/2013.

От 2019 г., Регламент (ЕС) № 1408/2013 е изменен с Регламент (ЕС) 2019/316. С него се изменят максималният индивидуален праг от 15 000 евро на 25 000 евро, а националният праг за България от 85 059 046 лв. (43 490 000 евро) на 124 437 825 лв. (63 624 050 евро).

От 2025 г. с новия Регламент (ЕС) № 2024/3118 се променя максималния индивидуален праг от 25 000 евро на 50 000 евро (97 791.50 лв.) за период от три години от дата на предоставяне, а националният праг за България от 124 437 825 лв. (63 624 050 евро) на 222 651 687 лв. (113 840 000 евро).

Общо усвоените средства под формата на минимални помощи de minimis по Регламент (ЕС) № 2024/3118, за период от **три години от дата до дата през периода от 2022 до 2025 г.**, възлиза на сумата от **142 083 120.22 лв.** С усвояния размер не се надвишава националният праг на максималния кумулиран размер на помощта de minimis за тригодишен период от 222 651 687 лв.:

Таблица № 43

МАКСИМАЛЕН ПРАГ НА DE MINIMIS ЗА 3 ГОДИНИ (лв.)	222 651 687.20
Общо ресурс по de minimis за периода 2022 – 2025 г. (лв.), в т.ч.:	142 083 120.22
Усвоен ресурс по de minimis през 2022 г. (лв.)	30 918 402.05
Усвоен ресурс по de minimis през 2023 г. (лв.)	45 516 058.36
Усвоен ресурс по de minimis през 2024 г. (лв.)	12 391 886.58
Усвоен ресурс по de minimis през 2025 г. (лв.)	53 256 773.23
ОСТАТЪК ЗА УСВОЯВАНЕ ПО DE MINIMIS ДО НАЦИОНАЛНИЯ ПРАГ (лв.)	80 568 566.98

2. Минимални помощи de minimis по Регламент (ЕС) № 2023/2391, с който се изменя Регламент (ЕС) № 717/2014

Максималният размер на помощта *de minimis* за едно и също предприятие (в т.ч. при наличие на обстоятелства по преобразуване: сливане/придобиване/разделяне), не може да надхвърля левовата равностойност на **40 000 евро (78 233.20 лв.)** за период от три последователни бюджетни години. Националният праг по помощта за България е в размер на левовата равностойност на **760 118 евро (1 486 661.58 лв.)**.

През периода от **три бюджетни години от 2023 до 2025 г.**, няма предоставени средства под формата на минимални помощи de minimis по Регламент (ЕС) № 2023/2391, с който се изменя Регламент (ЕС) № 717/2014 в сектора на рибарството и аквакултурите:

Таблица № 44

МАКСИМАЛЕН ПРАГ НА DE MINIMIS ЗА 3 ГОДИНИ (лв.)	1 486 661.58
Общо ресурс по de minimis за периода 2023 – 2025 г. (лв.), в т.ч.:	0.00
Усвоен ресурс по de minimis през 2023 г. (лв.)	0.00
Усвоен ресурс по de minimis през 2024 г. (лв.)	0.00
Усвоен ресурс по de minimis през 2025 г. (лв.)	0.00
ОСТАТЪК ЗА УСВОЯВАНЕ ПО DE MINIMIS ДО НАЦИОНАЛНИЯ ПРАГ (лв.)	1 486 661.58

За помощите de minimis, които изцяло се администрат от ДФЗ, се водят регистри, като на сайта на ДФ „Земеделие“ се публикува информация за индивидуалния размер на помощите de minimis по Регламент (ЕС) № 2024/3118 на Комисията, с който се изменя Регламент (ЕС) № 1408/2013 в сектора на първичното селскостопанско производство и помощи de minimis по Регламент (ЕС) № 2023/2391 на Комисията, с който се изменя Регламент (ЕС) № 717/2014 в сектора на рибарството и аквакултурите:

АДМИНИСТРИРАНЕ НА КРАТКОСРОЧНИТЕ СХЕМИ ЗА ПОДПОМАГАНЕ

С цел оптимизиране на работата и синхронизиране с изискванията за контрол, през 2025 г., дирекция „Краткосрочни схеми за подпомагане“ продължи с разработване на нови функционалности по модули за администриране на краткосрочните схеми под

ИСАК. В преобладаващата си част вече се работи в ИСАК, с изключение на схеми, които се прилагат от единични бенефициери и не е приложимо администрирането под ИСАК.

Актуализирани бяха 17 модула за прилагане на краткосрочни схеми за подпомагане и са разработени 3 нови модула по прилагане на нови държавни помощи.

Създаден е нов регистър на минималните помощи, който е съобразен с промяната в Регламент (ЕС) № 1408/2013, изменен с Регламент (ЕС) № 2024/3118, държавните помощи да бъдат изчислявани спрямо датата на предоставяне на помощта за период от три години.

Във връзка с осигуряване на прозрачност по отношение на отпусканите държавни помощи в сектора, държавите-членки са задължени да организират свои подробни уебсайтове за държавна помощ, на които се публикува информацията, така че да се осигури лесен достъп до нея. В тази връзка, в изпълнение на Указания за публикуване на информация в електронен вид за държавните помощи в съответствие с чл. 9, параграф 2, б. „в“ и параграф 3 от Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията (утвърдени със Заповед № РД09-464/28.06.2016 г.), изменени с Указания за публикуване на информация в електронен вид за държавните помощи в съответствие с чл. 9 от Регламент (ЕС) № 2022/2472, чл. 9 от Регламент (ЕС) № 2022/2473, част I, глава 3, раздел 3.2.4. от Насоки за държавната помощ в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони (2022/С 485/01) и част I, глава 3, раздел 3.2.4. от Насоки за държавна помощ за рибарството и аквакултурите (2023/С 107/01) (утвърдени със Заповед № РД09-1252/09.12.2024 г. на министъра на земеделието и храните), дирекция „Краткосрочни схеми за подпомагане“ поддържа Регистър „Прозрачност“. Актуализирания регистър се публикува на сайта на Държавен фонд „Земеделие“: <https://www.dfz.bg/bg/web/guest/transparency>

2. ИНВЕСТИЦИОННИ СХЕМИ ЗА ПОДПОМАГАНЕ

През 2025 г. националното подпомагане на земеделските производители се осъществява чрез прилагането на схеми за кредитиране и схеми за държавни помощи, както следва:

1. Кредитиране със средства на ДФ „Земеделие“ на кандидати с одобрени проекти по Наредба № 8 от 20.06.2023 г. за условията и реда за прилагане на интервенциите от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г. в сектора на пчеларството;

2. Кредитиране със средства на ДФ „Земеделие“ за реализация на одобрени проекти за публични дейности на лица със сключени договори за предоставяне на финансова помощ по подмярка 4.3 от мярка 4 и подмярка 16.1. и подмярка 16.4. от мярка 16 от ПРСР 2014 – 2020 г.;

3. Кредитна схема на Държавен фонд „Земеделие“ за инвестиции в селското стопанство;

4. Държавна помощ „Помощ под формата на отстъпка от стойността на акциза върху газьола, използван в първичното селскостопанско производство“.

1. Схема за кредитиране със средства на Държавен фонд „Земеделие“ на кандидати с одобрени проекти по Наредба № 8 от 20.06.2023 г. за условията и реда

за прилагане на интервенциите от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г. в сектора на пчеларството.

Схемата за кредитиране със средства на Държавен фонд „Земеделие“ се прилага от дирекция „Инвестиционни схеми за подпомагане“ от 2012 г., като в предходните години наименованието ѝ беше свързано с действащата в тези периоди Национална програма по пчеларство /НПП/. Прилагането на схемата за кредитиране допринася за значително увеличение в усвояването на средствата по инвестиционните проекти в пчеларския сектор. Държавен фонд „Земеделие“ отчита пълна и бърза възвръщаемост на предоставените кредити, заедно с начислените по тях лихви. По условията на схемата се предоставя възможност на голям брой земеделски производители да осигурят чрез кредит необходимия им финансов ресурс за реализация на одобрени проекти за закупуване на нови кошери, отводки, пчелни майки, ветеринарно-медицински препарати, пчеларско оборудване и прикачен инвентар за подвижно пчеларство. Максималният размер на кредита е до 95 % от размера на полагащата се безвъзмездна финансова помощ, изчислени въз основа на реално договорените разходи по сключени договори за покупко-продажба на активите, одобрени в договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

През 2025 г. лихвеният процент е определен в размер, равен на референтния лихвен процент, приложим към датата на сключване на договора за кредит, увеличен с един пункт надбавка. За срока на прием по схемата са подадени общо 112 заявления за кредит, от тях са финансирани 109 и 3 са отказани. Сумата на предоставените средства е 776 495.66 лева.

Погасяването на кредита и дължимите лихви се осъществява чрез прихващане от одобрената финансова помощ по интервенциите от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г. в сектора на пчеларството. При наличие на остатък по кредита се дава възможност на кредитополучателя да погаси разликата за собствена сметка, еднократно или за срок до една година.

След извършеното прихващане с одобрената финансова помощ са погасени всичките 109 кредита. Разпределението на предоставените средства по области е показано в Таблица № 45.

Таблица № 45

Областна дирекция	Брой кредити	Финансирана сума (лева)
Благоевград	3	23 054.50
Бургас	2	20 225.20
Варна	5	35 746.80
Велико Търново	10	65 019.04
Враца	7	69 398.67
Добрич	12	111 373.01
Кърджали	1	1 913.64
Кюстендил	1	4 987.00
Ловеч	2	21 060.00
Монтана	4	19 719.86
Пловдив	4	28 378.00
Плевен	2	17 238.00

Разград	1	9 422.00
Русе	8	39 878.18
Силистра	5	45 420.37
Сливен	4	39 495.40
София - град	1	2 101.40
Стара Загора	5	20 405.00
Търговище	9	81 441.02
Хасково	5	41 151.40
Шумен	9	42 094.81
Ямбол	9	36 972.36
Общо:	109	776 495.66

**Източник: Информационна система „Кредитен регистър“*

2. Кредитиране със средства на ДФ „Земеделие“ за реализация на одобрени проекти за публични дейности на лица със сключени договори за предоставяне на финансова помощ по подмярка 4.3 от мярка 4 и подмярка 16.1 и подмярка 16.4 от мярка 16 от ПРСР 2014 – 2020 г.

Схемата е разработена по инициатива на Министерство на земеделието и на основание чл. 12, ал. 1, т. 1, т. 7 и т. 16 и ал. 2, т. 1, б. „б“ от Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП). Утвърдена е от Управителния съвет на Държавен фонд „Земеделие“ с Решение от 20.04.2023 г. и е изменена с Решение от 02.04.2024 г.

Целта на схемата за кредитиране е да се подпомогне реализирането на одобрени проекти за публични дейности на лица със сключени договори за предоставяне на финансова помощ по подмярка 4.3 от мярка 4, подмярка 16.1. и подмярка 16.4. от мярка 16. Прилагането на такава схема цели да повиши усвоените средства и да окаже положителен ефект върху изпълнението на заложените индикатори в ПРСР 2014 – 2020 г.

Кредитите са обезпечени чрез предоставяне на банкова гаранция, ведно с учреден особен залог върху бъдещо вземане или застраховка за финансов риск, ведно с учреден особен залог върху бъдещо вземане. Съществена особеност в условията на схемата е начинът на издължаване на кредитите. Предвидено е безвъзмездната финансова помощ, предоставена по ПРСР 2014 – 2020 г., да се прихваща за погасяване на кредитите и дължимите лихви. Кредитите се предоставят чрез пряко финансиране от Държавен фонд „Земеделие“ и се олихвяват с годишен лихвен процент, равен на референтния лихвен процент, приложим към датата на сключване на договора за кредит, но не по-нисък от определения от Управителни съвет на Държавен фонд „Земеделие“.

За 2025 г. лихвеният процент е определен в размер, равен на референтния лихвен процент, приложим към датата на сключване на договора за кредит, увеличен с един пункт надбавка. За изпълнение на проекти по ПРСР по поети ангажименти от минали години през 2025 г. е предоставен финансов ресурс в размер на 970 395 лева.

3. Кредитна схема на Държавен фонд „Земеделие“ за инвестиции в селското стопанство цели стимулиране на инвестиционния процес, повишаване на конкурентоспособността и качеството на произведената селскостопанска продукция посредством облекчаване на достъпа до кредитен ресурс. Кредитната схема на Държавен фонд „Земеделие“ за инвестиции в селското стопанство е с три

основни направления – „Растениевъдство“, „Животновъдство“ и „Техническо обезпечаване“.

Дейностите и обектите, предвидени за финансово подпомагане, са:

- създаване, възстановяване и отглеждане на трайни насаждения и инвестиции в оранжерийното производство;
- създаване и оборудване на животновъдни ферми и закупуване на чистопородни, хибридни и стокови животни;
- закупуване на техника, оборудване и инвентар, използвани в селското стопанство.

Кредитите са със срок на погасяване от 12 месеца до 114 месеца в зависимост от вида на инвестицията, в които срокове се включват и гратисни периоди по отношение издължаване на главницата.

При пряко кредитиране от Фонда инвестиционните проекти се финансират при годишен лихвен процент, равен на референтния лихвен процент, приложим към датата на сключване на договора за кредит, увеличен с един пункт надбавка, а при рефинансиране чрез търговски банки – до 7 %. За финансираните пряко от Държавен фонд „Земеделие“ кредити, таксата за обработка и управление е 0,5 %.

4. Схема за държавна помощ „Помощ под формата на отстъпка от стойността на акциза върху газьола, използван в първичното селскостопанско производство“ за 2024 г.:

Схемата за държавна помощ „Помощ под формата на отстъпка от стойността на акциза върху газьола, използван в първичното селскостопанско производство“ е нотифицирана пред Европейската комисия (ЕК) на 16.09.2016 г. и е публикувана в регистъра на държавните помощи на ЕК под номер SA. 46425. Механизмът по схемата за държавна помощ се прилага за календарните години от 2016 г. до 2023 г. включително.

На 22.05.2024 г. Европейската комисия регистрира схема за държавна помощ „Помощ под формата на отстъпка от стойността на акциза върху газьола, използван в първичното селскостопанско производство“, с регистрационен номер SA.114171. Схемата заменя прилаганата в периода 2016 г. – 2023 г. схема със същото име и регистрационни номера SA.46425 и SA.60138.

Правната уредба за прилагане на помощта се съдържа в Закона за подпомагане на земеделските производители и Закона за акцизите и данъчните складове.

Помощта се предоставя на земеделските стопани под формата на намаление на акцизната ставка на газьола, използван за механизирани дейности в първичното селскостопанско производство в секторите „Растениевъдство“ и „Животновъдство“. На подпомагане подлежат земеделски стопани, които имат валидно заявление за подпомагане по интервенцията за основно подпомагане на доходите за устойчивост и интервенциите за обвързано с производството подпомагане на доходите за животни за годината, предхождаща годината на кандидатстване по схемата за държавна помощ. Земеделските стопани, отглеждащи видове и категории животни, които не попадат в обхвата на интервенциите за обвързано с производството подпомагане на доходите за животни, трябва да имат регистриран животновъден обект по Закона за ветеринарномедицинската дейност.

Съгласно условията на схемата, Националната агенция за приходите (НАП) извършва проверка за съответствие на данните от фактурите, по които земеделските стопани са заявили закупен газьол, с данните, посочени в дневниците за продажби на съответните доставчици по всяка фактура, а Агенция „Митници“ превежда по сметка на ДФЗ частта от стойността на акциза по схемата.

Агенция „Митници“ възстановява частта от стойността на акциза по схемата за държавна помощ по реда на чл. 47ж от Закона за подпомагане на земеделските производители за сметка на централния бюджет чрез Държавен фонд „Земеделие“ до размера съгласно чл. 59 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г. в размер на 100 000 000 лв.

Прием 2025 г. е десетата година на прилагане на схемата за държавна помощ, в която може да бъде заявен за възстановяване акциз по фактури за закупен газьол през 2024 г.

Въз основа на определените индивидуални годишни квоти на бенефициерите с подадени заявления за кандидатстване, министърът на земеделието и храните определи отстъпка от стойността на акциза за литър закупен газьол в размер на 0.42 лева, както и индивидуалните размери на държавната помощ за всеки бенефициер.

За прием 2025 г. по схемата за държавна помощ са одобрени за подпомагане 14 816 земеделски стопани с общ размер на държавната помощ 99 760 390.36 лева.

През 2025 година Държавен фонд „Земеделие“ изплати общо 99 992 476.28 лева държавна помощ по схемата, както следва:

- 7 287 886.77 лева – одобрена държавна помощ за II – ри транш от прием 2024 г.;
- 316 491.11 лева – одобрена държавна помощ от прием 2024 г. след извършени корекции на заявените данни от представените от кандидатите фактури;
- 92 388 098.40 лева – одобрена държавна помощ за I – ви транш от прием 2025 г.

Сумата представлява 92,61 % от индивидуалните размери на държавната помощ за прием 2025 г. и е изплатена въз основа на утвърден списък от министъра на земеделието и храните. Остатъкът от полагащата се държавна помощ ще бъде изплатена на бенефициерите през 2026 г.

Администриране на кредитния портфейл.

Администрирането и управлението на дългосрочният кредитен портфейл на Държавен фонд „Земеделие“ включва следене за изпълнението на условията по сключените договори, анализ на информацията от протоколите за проверка, изпращани от Областните дирекции и търговските банки. Въз основа на това за всички финансирани и рефинансирани кредити се предприемат необходимите действия за отстраняване на пропуските и нарушенията и превеждането им в редовност.

В бюджета на Фонда за инвестиционни кредити за 2025 г. са заложили 90 млн. лева, при условие за поддържане на нетно салдо до минус 40 млн. лева.

Към 01.01.2025 г. в Държавен фонд „Земеделие“ е администриран кредитен портфейл от 150 кредита с остатъчен дълг в размер на 19 384 294 лева.

За периода 01.01.2025 г. – 31.12.2025 г. са погасени 109 кредита, финансирани са 109 нови и са изплатени траншове по поети ангажменти от минали години на обща стойност 1 746 891 лева. В същия период са постъпили плащания в размер на

1 898 471.47 лева, в т.ч. по главница 1 791 986.53 лева и лихвени плащания на стойност 106 484.94 лева.

Към 31.12.2025 г. администрираният кредитен портфейл се състои от 150 кредита с остатъчен дълг в размер на 19 456 064 лева.

VI. ТЕХНИЧЕСКИ ИНСПЕКТОРАТ

Основната функция на дирекция „Технически инспекторат“ (ДТИ) е да извършва проверки на място на подадените от кандидатите заявления за подпомагане и заявки за плащане, за да гарантира съответствието на заложените с установените на място параметри, както и спазване на нормативните изисквания. Чрез упражнявания контрол се предоставя увереност на ръководството на ДФ „Земеделие“ относно правилното, законосъобразно и ефективно управление на средствата от Европейския съюз и националния бюджет.

Друга основна задача на ДТИ е постигане на всички цели, заложи в годишния план, както следва:

- извършване на всички проверки качествено и в срок;
- разработването и акредитиране на процедурите за работа в съответствие с приложимата национална и европейска нормативна уредба и правилата за всеки конкретен прием;
- провеждане на обучения с цел повишаване качеството на работа на служителите;
- участие в изготвяне на нормативни документи;
- анализиране и предоставяне на потребностите на дирекцията от провеждане на обществени поръчки, участие в комисии, изготвяне на задания и технически спецификации;
- повишаване на степента на взаимодействие между ДФ „Земеделие“ и други държавни институции и държави членки на ЕС, изразяващо се в участие на служители от ДФЗ в работни срещи с представители на други държавни институции с цел обмяна на опит;
- участие в процеса на развитие на Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), свързано с различните приеми и усъвършенстване на разработените контроли;
- участие в процеса на разработване на документацията свързана с текущия и следващия програмен период, в това число и системата за наблюдение на площ.

Извършени проверки на място в периода 01.01.2025 г. до 31.12.2025 г., както следва:

1. Програма за развитие на селските райони 2014 – 2020 г. Стратегически план за развитието на земеделието и селските региони на България 2023 – 2027 и Национален план за възстановяване и устойчивост.

Таблица № 46

Вид на проверките на място по ПРСР 2014 – 2020 г.	Брой проверки
ПРСР – М 1.1	20
ПРСР – М 1.2	32

ПРСР – М 2.1.2	32
ПРСР – подмярка 2.2	1
ПРСР – М 16.1	13
ПРСР – М 16.4	1
ПРСР – М 19.1	2
ПРСР – М 19.2	166
ПРСР – М 19.3	9
ПРСР – М 19.4	30
ПРСР – М 4.1	167
ПРСР – М 4.1.2	1
ПРСР – М 4.2	86
ПРСР – М 4.3	14
ПРСР – М 5.1	13
ПРСР – М 5.2	1
ПРСР – М 6.1	64
ПРСР – М 6.3	44
ПРСР – М 6.4.1	28
ПРСР – М 7.2	83
ПРСР – М 7.6	19
ПРСР – М 8.3	2
ПРСР – М 8.4	2
ПРСР – М 8.6	10
ПРСР – М 9	1
ПРСР – М 20	6
ПРСР – М 22.2	1
Национален план за възстановяване и устойчивост	96
Стратегически план за развитието на земеделието и селските региони на България 2023 – 2027	230
Контролни проверки – ДТИ ЦУ по ПРСР	116

Общо проверки по ПРСР, извършени през 2025 г. – 1293 бр. Само в рамките на 2 месеца, ноември 2025 г. и декември 2025 г., са извършени над 180 проверки по ПРСР, от които 24 общински мерки.

Също така, през април месец, отдели РТИ взеха активно участие в извършването на около 3200 посещения на място по Интервенция II.Д.1. „Стартова помощ за установяване на млади земеделски стопани в селското стопанство“, Интервенция II.Д.2. „Подпомагане на много малки земеделски стопанства“ и Интервенция II.Д.3. „Стартова помощ за установяване на нови земеделски стопани в селското стопанство“ от

Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г.

2. Директни плащания.

Таблица № 47

Вид на проверките на място	Брой проверки
Биологично растениевъдство и пчеларство – 2025	340
ДПП Агроекологични Интервенции 2025	74
ДПП Еко Интервенции 2025	1041
ДПП-2025 (експертна оценка)	3481
ДПП-2025 памук	12
ДПП-2025 – стандартна	2778
ДПП-2025 – частични ПнМ	417
НАТУРА-2025	375
НДЖ-2025 национален бюджет	447
НДЖ-2025 специфично подпомагане	754
ХЖ – АМР 2025	109
ДПП-ОнК-2024	2244
ДПП Еко Интервенции 2024	4
ДПП-2024 (експертна оценка)	435
ДПП-2024 памук	8
ДПП-2024 – частични ПнМ	1
Предварителна условност основни - 2024	7
Предварителна условност частични - 2024	1
Контролни проверки – ДТИ ЦУ по ДП	197
Контролни проверки – ДТИ ЦУ по Предварителна условност	210

Общо проверки по ДП, извършени през 2025 г. – 12 935 бр.

3. Селскостопански пазарни механизми

Таблица № 48

Вид на проверките на място	Брой
Вино	229
Пчеларство	370
Училищни схеми	187
Договорни отношения в сектора на млякото – производители и изкупвачи.	156

СПМ-Оперативни програми - Организации	15
СПМ-Оперативни програми – Организации - членове	98
Контролни проверки – ДТИ ЦУ по СПМ	90

Общо проверки по СПМ, извършени през 2025 г. – 805 бр.

4.Програма за морско дело и рибарство 2014 – 2020

Таблица № 49

Вид на проверките на място	Брой
ИСУН	98
Контролни проверки – ДТИ ЦУ по РБА	14

Общо проверки по РБА, извършени през 2025 г. – 112 бр.

Намаленият брой проверки на място се дължи на приключването на Програмата за морско дело и рибарство (ПМДР) 2014 – 2020. Основните проверки, извършени в периода, са на проекти в мониторинг. Новата програма за морско дело, рибарство и аквакултури (ПМДРА) 2021 – 2027 е в начален етап и поради тази причина за 2025 г. липсват проверки по същата, с изключение на 5 проекта, които са подадени за ПнМ в края на годината и са с краен срок за приключване месец януари 2026 г.

5.Краткосрочни схеми за подпомагане.

Таблица № 50

Вид на проверките на място:	Брой
КСП - хуманно отношение към птиците	33
КСП - хуманно отношение към свинете	14
КСП-Помощ de minimis	117
КСП-доматен миниращ молец	238
КСП-национална програма за контрол на картофите	35

Общо проверки по РБА, извършени през 2025 г. – 437 бр.

*** Общият брой извършени проверки по всички схеми, мерки и интервенции през 2025 година е 15 582 броя.**

Отчет на целите по качество на дирекция „Технически инспекторат“ за 2025 година:

За 2025 г. са заложили цели по качеството, свързани с ефективна вътрешна комуникация и взаимоотношения, обективно оценяване изпълнението на задачите, автоматизиране на процесите, актуализиране на процедурите за работа във връзка с нормативни изменения, повишаване квалификацията на служителите и др. Всички поставени цели са изпълнявани системно през цялата година.

- **Изпълнение на годишния план за проверки на място за 2025 г.**

Сроковете за проверки на място се спазват, предвид техническите и човешки ресурси с които разполага дирекцията.

- **Повишаване на качеството на проверките на място.**

През периода са проведени периодични обучения на всички служители, които включват запознаване и обсъждане на новостите в законодателството, както и анализ на допуснати грешки и несъответствия при извършените проверки на място с цел повишаване качеството на работа и уеднаквяване на подхода.

- **Усъвършенстване на процедурите за работа в дирекцията.**

През изминалата 2025 г. е извършено методологично проследяване на измененията в приложимото европейско и национално законодателство. Направени са промени и актуализация във вътрешните процедури и работни документи, на база промени в законодателството, отразяване на препоръки, направени от одитиращи органи и предложения на служители за оптимизация на работните процеси, вследствие на което са утвърдени над 60 нововъведения и изменения в работните ни документи.

- **Подобрение на функционалността на модула на дирекцията в ИСАК.**

През 2025 година са подадени над 45 заявки за функционални промени в ИСАК, което е допринесло за оптимизиране на системата съобразно нуждите на дирекцията:

- промени и доработки на функционалности в ИСАК и СЕУ;
- разработване на справки и предварителни извадки за контрол;
- отстраняване на грешки;
- създаване модули като „Риск-анализ“, контролни листове и типове проверки по

ПУ.

Обща дейност:

- Изготвяне на писма до МВР, НАП и Прокуратура, предоставяне на информация до дирекции на ДФЗ във връзка с разследвания и досъдебни производства.

- Разглеждане на възражения и изготвяне на отговори.
- За периода са регистрирани общо 350 възражения от бенефициери.
- Съдействие на служители при възникнали проблеми и комуникация с дирекции ОППМСР, ДПМСР, СПМ за набавяне на необходимата информация за извършване на ПнМ.

- Комуникация с бенефициери за оказване на съдействие при възникнали въпроси по извършени проверки.

- Методологични указания и разяснения относно текущи проверки на място по различните схеми и мерки.

- Изготвяне на работни документи, контролни листа и инструкции по мерки от ПРСР 2014 – 2020.

- Изготвяне на работни документи, контролни листа и инструкции по интервенциите от Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони 2023 – 2027 г.

- Участие в експертни групи към Европейската комисия.

- Комуникация с бенефициери за оказване на съдействие при възникнали въпроси по извършени проверки в СЕУ/справки в Журнал/.

- Разработка на КЛ по Оценка на качеството на Системата за мониторинг на площ.

- Участие в одити.

- Изготвяне на становища по отношение на наредби и закони.

- Изпълнение на обществени поръчки за 2025 г.

- Участие в работна група за изготвяне на самооценка на рисковете по ПВУ.

- Участие в комисии за пропаднали площи.

- Съгласно Заповед 03-РД/1348 от дата 24.04.2025 г., служителите в отдели РТИ оказват съдействие при приемането от съответните Общински служби по земеделие към МЗХ в териториалния обхват на областната дирекция, представените на хартиен носител заявления за подпомагане по Директни плащания за кампания 2025 г.

- Участие в Проучване № IACS1/2025/003/BG относно ЕФГЗ в обхвата на ИСАК, ЕЗФРСР в обхвата на ИСАК, предварителни условия и предварителни условия в социалната сфера.

- Участие в съвместни проверки в рамките на кампанията „Държавна помощ за компенсиране на щетите по земеделските култури, причинени от неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природно бедствие“, съгласно писмо с вх. № 07-0400/18222 от дата 28.08.2025 г.

- Извършване на допълнителен контрол на място на трайни насаждения, засегнати от измръзване през пролетта на 2025 г., съгласно писмо с вх. № 07-0400/17699 от дата 19.08.2025 г.

- Участие на експерти от дирекция „Технически инспекторат“ в национална информационна кампания и срещи, организирани от Министерство на земеделието и храните, в областните градове на страната, относно кампанията за директни плащания за 2025 г. и измененията в Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за 2023 – 2027 г.

- Срещите са проведени в периода от 17.03.2025 г. до 31.03.2025 г. в област Плевен, област Ловеч, област Враца, област Хасково, област Кърджали, област Смолян, област Стара Загора, област Сливен, област Ямбол, област Бургас, област Пловдив и област Пазарджик.

- Срещите продължават и в периода от 01.04.2025 г. до 10.04.2025 г. в област Търговище, област Велико Търново, област Габрово, област София и София-град, област Кюстендил и област Перник.

- Провеждане на специализирано обучение на служители от отдели РТИ и ЦУ в дирекция „Технически инспекторат“ в периода от 03.06.2025 г. до 04.06.2025 г. в гр. София, във връзка с изпълнение на план за действие за подобряване на системата за

контрол на изискванията по „Предварителните условия“ за 2024 г. в ДФ „Земеделие“, в качеството си на компетентен контролен орган. Бяха разгледани следните теми:

- Преминаване към електронен документооборот;
- Работа със СЕУ и ИСУН;
- Новости и промени в работните документи за проверките по директни плащания;
- Новости и промени в работните документи за проверките по ПРСР по СП;
- Новости в проверките по предварителна условност – проверки ПУ като част от базови изисквания по интервенциите;
- Представяне констатации от Вътрешни одити и от ИА СОСЕЗФ, план за действие.
- Други възникнали въпроси по време на работния процес - дискусия по обсъжданите теми и предложения за оптимизация на работния процес.

Г л а в а в т о р а Д Р У Г И Д Е Й Н О С Т И

ИНТЕГРИРАНИ ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ (ИИС)

През 2025 г. продължи разширението на информационните системи „Интегрираната система за администриране и контрол“ (ИСАК), „Система за електронни услуги“ (СЕУ), както и свързаните с тях модули и регистри, отговорността за което е сред приоритетите и заложените отговорности на дирекция „Интегрирани информационни системи“ (ИИС). Осигурената среда за осъществяване на приемите и допълнителната обработка по схемите и мерките, прилагани от ДФ „Земеделие“ – РА, както за текущия програмен период, така и за стартиралите приеми по интервенциите от Стратегическия план на Република България.

Държавен фонд „Земеделие“ – РА продължи изграждането, внедряването и разширението (което е непрекъснат процес, свързан с обработката на постъпилите сигнали от потребителите и изменението в нормативните изисквания) на електронни услуги в рамките на „Система за електронни услуги“ в ДФЗ (СЕУ). Системата осигурява възможност за дефиниране и предоставяне на електронни услуги за прием на документи и комуникация с бенефициентите, съобразно изискванията по схемите и мерките за подпомагане.

Сред основните цели са намаляването на административната тежест за кандидатите за подпомагане и минимизирането на риска от грешки от страна на служителите, както и да се отговори на изискванията на промените в законодателството. Към настоящия момент на основание законова норма в Закона за подпомагане на земеделските производители всички бенефициенти на ДФЗ по интервенциите в Стратегическия план са задължени да се регистрират в СЕУ и кандидатстването се осъществява през системата. Цялата кореспонденция, както входяща, така и изходяща, преминава през „Системата за електронна комуникация“ (СЕК), част от СЕУ. Броят на външните потребители в СЕУ през изминалата година нарасна до 81 495, което подобри качеството на работа на бенефициентите, спестявайки им посещения в териториалните подразделения както на ДФ „Земеделие“, така и на общински служби по земеделие (ОСЗ) към Министерство на земеделието и храните. Осигурени бяха акаунти за достъп до СЕУ на служителите на ОСЗ с цел подобряване на работата с бенефициентите. Разработен е

механизъм за подписване на заявления за кандидатстване по интервенции, както и всяка друга комуникация с ДФЗ посредством КЕП. Разширен бе и механизмът за проверка на данни от външни регистри и удостоверяване на авторството посредством КЕП.

Изградени са нови и са разширени съществуващите модули в ИСАК по схемите и мерките на ПРСР, ДП и Държавни помощи за зареждане на подадени от бенефициери електронни файлове, с цел спазване на заложените изисквания и поетите ангажименти в национален план.

Продължи и развитието на внедрената система за генериране на електронно подписани документи за бенефициентите на ДФ „Земеделие“ и последващото връчване чрез СЕК в СЕУ, като за 2025 година броят на електронно предоставените писма възлиза на 120 376 броя, а общият брой електронни документи е над 2 257 571 броя.

Осигурена е поддръжка и е разширен обхватът на услугите за електронен обмен на данни между ИСАК и външни регистри, в т.ч. тези на МС, БАБХ, АМ, МЗХ и др.

От 2022 г. се извършват разширени проверки с извличане на данни от външни регистри за ДФЗ от държавната администрация чрез директно свързване на ИСАК със средата на междурегистров обмен (ReGiX), както през потребителски интерфейс, така и чрез достъп „машина към машина“. Целта е поэтапна интеграция на данните от ИСАК във възприетата държавна стратегия за е-управление, с цел спазването на принципа за еднократното въвеждане на данни и тяхното многократно използване, намалявайки по този начин административната тежест към бенефициентите.

Посоката на развитие на интегрираната система и всички нейни модули е пълната свързаност с регистрите на първичните регистратори на данни, без да се налага ДФЗ да извършва корекции по тях, предвид факта, че Фонда е само техен ползвател. Продължава подготовката за предоставяне в средата на междурегистров обмен (ReGiX) на данни, на които ДФЗ е първичен регистратор, а именно изплатените средства към бенефициенти по програмите и интервенциите, прилагани от ДФ „Земеделие“.

И през 2025 г. година от страна на дирекция „Интегрирани информационни системи“ на ДФ „Земеделие“ бяха следвани стандартите, добрите практики и съвременните тенденции в разработката и внедряването на функционалности в информационните системи и фундаменталните принципи на електронното управление.

ДФЗ развива внедрената нова комуникационна стратегия чрез организация на работните процеси чрез приложенията на Microsoft офис 365, с използване на MS Teams за споделено изпълнение на задачи и вътрешна комуникационна среда, както и MS Outlook за e-mail среда. През 2025 година беше подменена и телефонната централа на организацията с цел осигуряване на съвременно и надеждно решение за гласова комуникация както вътре в организацията, така и за връзка с кандидатите за подпомагане.

Системите са обезпечени със собствена инфраструктура в основен и резервен център за данни, като са спазени стандартите за информационна сигурност и добрите практики за защита на данните в съответствие с действащите законови разпоредби.

Изграденият информационен център в организацията обезпечава внедрените системи и свързаните с тях услуги, повишено бе нивото на сигурност чрез внедряване на съвременни решения за защита, осигурена бе непрекъсваемост на работните процеси чрез поддържане на необходимото ниво на резервираност.

СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ПРОВЕРКИ И ПОСЛЕДВАЩ КОНТРОЛ

Дирекция „Специализирани проверки и последващ контрол“ е създадена с изменението на Устройствения правилник на ДФ „Земеделие“, прието с Постановление 418 от 14.12.2022 г. на Министерски съвет на Република България и с изменение в Постановление № 274 от 4 декември 2025 г. за приемане на Устройствен правилник на Държавен фонд „Земеделие“.

Дирекция „Специализирани проверки и последващ контрол“ е функционално обособена структура, която извършва специализирани проверки по установени нередности, при които са налични данни, даващи основание за сезиране на правоприлагащи органи на национално и европейско ниво, и осъществява последващ контрол на транзакциите с цел да се гарантира спазването на законодателството, уреждащо прилагане на схемите за подпомагане финансирани от ЕФГЗ, и да сведе до минимум риска от нанасяне на финансови вреди на съюза, на основание чл. 39 от Устройствения правилник на ДФ „Земеделие“ (Изм. –ДВ, бр.105 от 2025 г., влязло в сила от 06.12.2025 г.)

В дирекцията функционират два отдела – отдел „Противодействие на измамите“ и отдел „Последващ контрол“.

Основната цел на дирекция „Специализирани проверки и последващ контрол“ е да подпомага работата на изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ в осъществяване на контролните му функции, свързани с противодействие на неправомерно бъдещо разходване на средства от европейските фондове и от държавния бюджет, както и на предоставените вече на физически и/или юридически лица кандидати за подпомагане средства от европейските фондове и от държавния бюджет.

Дирекция „Специализирани проверки и последващ контрол“ осъществява дейността си в съответствие със задачите и функциите, произтичащи от:

Европейско законодателство:

- Регламент 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 година;
- Делегиран регламент (ЕС) 2015/1971 на Комисията от 8 юли 2015 година;
- Регламент (ЕС) 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година;
- Регламент(ЕО) 498/2007 на Комисията от 26 март 2007 година;
- Регламент (ЕС) 508/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 година;
- Регламент 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г.;
- Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 1995 година;
- Регламент 515/97 на Съвета от 13 март 1997 година;
- Регламент (ЕС) 2015/1525 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 година;
- Регламент (ЕС) 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година;
- Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/1173 на Комисията от 31 май 2022 година;
- Регламент за изпълнение (ЕС) 908/2014 на Комисията от 6 август 2014 година;

- Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/56 на Комисията от 12 януари 2018 година;
- Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 година;
- Делегиран Регламент (ЕС) 2022/1408 на Комисията от 16 юни 2022 година;
- Регламент (ЕО) 2116/2021 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 година;
- Регламент (ЕС) 2022/128 на Комисията от 21 декември 2021 година;
- Регламент (ЕС) 1144/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 година ;
- Делегиран регламент (ЕС) 2015/1829 на Комисията от 23 април 2015 година;
- Директива /ЕС/ 1371/2017 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 година:

Национално законодателство:

- Закон за подпомагане на земеделските производители;
- Постановление № 18 на МС от 04.02.2003 г. за създаване на Съвет за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на Европейските общности;
- Наказателен кодекс;
- Наказателно-процесуален кодекс;
- Административно-процесуален кодекс;
- Гражданско-процесуален кодекс;
- Наредба за определяне на процедури за администрирането на нередности по фондове, инструменти и програми, съфинансирани от Европейския съюз; НАРЕДБА за администриране на нередности по Европейските структурни и инвестиционни фондове;
- Национална стратегия за превенция и борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз, за периода 2021 – 2027 г.
- Национална стратегия за превенция и борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз за периода 2014 – 2020 г.;
- Устройствен правилник на ДФ „Земеделие“, приет с Постановление № 418/14.12.2022 г. на Министерски съвет на Р България и Устройствен правилник на ДФ „Земеделие“, приет с Постановление № 274 от 4 декември 2025 г., в сила от 06.12.2025 г.

Вътрешни нормативни документи:

- Вътрешни правила за администриране на нередности в ДФ „Земеделие“;
- Инструкции за администриране на сигнали за нередности и установени нередности във връзка с утвърдените Вътрешни правила;
- Политика за борба с измамите;
- Вътрешна стратегия за противодействие на измамите;
- Система за управление за борба с подкупването по стандарт БДС ISO 37001:2016.

За посочения период в дирекция „Специализирани проверки и последващ контрол“ са постъпили 14 (четиринадесет) броя сигнала за нередности, по отношение на 24 (двадесет и четири) броя кандидата/бенефициера.

Служителите на дирекцията са приключили проверка по общо 17 (седемнадесет) сигнала за нередност по отношение на 37 (тридесет и седем) бенефициера.

Изготвени са 4 (четири) броя сигнала до компетентен орган – ВКП, по отношение на 7 (седем) броя бенефициера и 5 (пет) броя сигнала до Европейската прокуратура по отношение на 6 (шест) броя бенефициера. В дирекцията е постъпила информация от Европейската Прокуратура, че е препратила по компетентност 1 (един) брой сигнал до ВКП, както и че отказва да упражни право по още 1 (един) сигнал, който е върнат обратно до ДФ „Земеделие“ и дирекция СППК го е препратила по компетентност до ВКП. Във връзка с изпратените сигнали за отчетния период дирекцията е информирана за образувани 2 (две) досъдебни производства от ВКП.

В дирекцията е постъпила информация от ОД на МВР – гр. Благоевград, че въз основа на предоставен от Фонда сигнал, получен на телефонната линия „горещ телефон“, е образувано ДП по чл. 354а, ал. 1 от НК, лицето е задържано и му е наложена мярка за неотклонение „Задържане под стража“ за 72 ч.

В дирекция „Специализирани проверки и последващ контрол“ е постъпила информация за внесени в съда от ЕП 1 (един) обвинителен акт. Образованото наказателно производство се отнасят към следната мярка: 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие“.

В хода на извършените проверки по установените нередности е констатирано, че най-често срещаните нередности са предоставянето от бенефициерите на неистински или преправени официални документи с невярно съдържание като оферти, приемо-предавателни протоколи, договори, фактури, декларации, удостоверения и други.

В обобщение може да се каже, че по приключените през 2025 г. проверки и изпратените сигнали към ВКП и Европейската прокуратура, извършените нередности се срещат в областите София област, Разград, Велико Търново, Ямбол, Сливен, Благоевград и Видин.

Най-голям дял от установените нередности са свързани със схеми и интервенции, прилагани от дирекция „Директни плащания“, както и мерки за подпомагане от ПРСР 2014 – 2020 – мерки 4.1, 19.2, 6.3, 6.1, II.Д.3. и II.Д.2.

Резултатите от всяка проверка са предоставени своевременно на дирекциите, администриращи съответната схема/мярка със съответните констатации за вземане на решение по компетентност.

В Регистър „Сигнали за нередности“ в ИСАК са актуализирани общо 28 (двадесет и осем) записа, поради ново постъпила информация, като и промени в етапа на проверките, изменения в хода на наказателното производство и др.

За посочения период към дирекция „Специализирани проверки и последващ контрол“ чрез деловодната система „Архимед“ са разпределени за изпълнение 385 (триста осемдесет и пет) бр. задачи.

Дирекция „Специализирани проверки и последващ контрол“ е отразила в Регистри постъпила информация по 528 (петстотин двадесет и осем) бр. писма от МВР, Прокуратура, ДАНС, КПК и КОНПИ, НАП и др. институции във връзка с извършвани проверки и разследвания.

За посочения времеви период дирекцията е изготвила 129 (сто двадесет и девет) бр. писма и е изисквала от външни институции информация, която е предоставена на

администриращите във Фонда дирекции. Дирекция СППК е изготвила и насочила чрез вътрешна кореспонденция 186 (сто осемдесет и шест) бр. писма.

През отчетния период са организирани и проведени 18 (осемнадесет) заседания на Комисията за прослушване на телефонна линия „горещ телефон“ и ел. поща: signali@dfz.bg и са обработени общо 256 (двеста петдесет и шест) бр. записи, от които 72 (седемдесет и два) бр. сигнала са разпределени за проверка от администриращите мерките дирекции, а 60 (шестдесет) бр. сигнала са препратени по компетентност към други институции.

Постъпилите сигнали са свързани с деклариране и отглеждане на животни, които реално не съществуват (виртуални животни). Регистриране на неистински правни основания и/или необработване на заявените от бенефициерите площи, изкуствено разделяне на стопанствата във връзка със схемите и интервенциите по Директни плащания. Изразени са съмнения за фалшифицирани данни във фактури и други документи, доказващи реализация на произведена селскостопанска продукция по схемите за обвързано подпомагане на директни плащания.

Препратените към други институции сигнали касаят нарушения отнасящи се за: наличие на безстопанствени животни в урбанизирани райони, неизпълнение на изискванията за хуманно отношение към животните, нерегистрирани животновъдни обекти по чл. 137 от ЗВМД, лошо състояние и неспазване на ветеринарно медицински изисквания в обектите и др.

Определен дял от получените сигнали се отнася за спорове от частноправен характер, които са извън компетентността на ДФ „Земеделие“. Част от разгледаните и обработените сигнали са с анонимни податели.

По отношение на дейността на отдел „Последващ контрол“ при дирекция СППК, съгласно утвърдения от ИД на ДФ „Земеделие“ график за проверки на трансакции, съгласно Р 2016/2121, през 2025 г. са извършени проверки на бенефициери, получили плащания и финансиране по линия на ЕФГЗ по следните схеми:

- схема „Спешна финансова помощ на земеделски стопани, отглеждащи слънчоглед“;
- схема „Инвестиции в сектора на виното – Р.1308/13, Чл. 50“;
- схеми „Училищен плод“ и „Училищно мляко“.

Реализирани проверки:

- Извършени проверки на място на 10 бенефициера с 18 проекта;
- Извършени проверки на място при трети лица – 17 бр.;
- Извършени процедурни проверки съгласно правилника за работа на ДСППК – 32 бр.;
- Изготвени контролни листа – 32 бр.;
- Изготвени доклади за последващ контрол – 9 бр. приключени и един все още в процес – общо 10 бр.;
- Проверки съгласно чл. 79 от Р 2116/2021 (взаимопомощ, поискана от Република Румъния) – 3 бр., като към момента на съставяне на отчета са в процес на извършване.

Резултатите от последващите проверки на бенефициерите са предоставени своевременно на дирекция „Селскостопански пазарни механизми“, администрираща

съответната схема/мярка за вземане на решение по компетентност при установени несъответствия или за сведение.

Извършена е обработка и анализ на данните от годишният доклад на дирекция СПМ за изплатените трансакции през 2024 финансова година и на данните, предоставени от дирекция „Финансова“, за извършените плащания от ЕФГЗ във връзка с подготовка за изготвяне на годишна програма за проверки.

Изготвено е предложение за контролен план за проверки на трансакциите, които ще се извършват през периода 2025 – 2026 г. към ЕК.

Изготвен е годишен доклад за контролен период 2023 – 2024 г. към ЕК чрез системата за електронно докладване SFC 2021.

Изготвен е график за последващ контрол на трансакциите за контролен период 2025 – 2026 г. и предложение към ИД за утвърждаване на графика за последващ контрол на трансакциите за контролен период 2025 – 2026 г.

Изготвен е годишен доклад и писмо до МЗ и Министерски съвет за извършените проверки и дейности през контролен период 2023 – 2024 г.

Чрез внедрената системата за управление на качеството са обхванати всички процеси и дейности в ДСППК, оказващи влияние върху развиването на резултатността на дирекцията. През текущата година ДСППК систематично и непрекъснато подобрява организацията на работата с цел постигане на планираните цели. От своя страна, постигането на планираните цели повишава ефективността и ефикасността на извършените от дирекция дейности и осигурява качествено и в срок изпълнение на поставените задачи, води до подобряване усвояването на Европейски средства и недопускане на неправомерно подпомагане, намалява допускането на грешки и излишното забавяне в обработката на възложените преписки.

ДСППК работи в тясно сътрудничество с останалите звена в ДФ „Земеделие“ относно предоставянето на информация и документи, необходими за нуждите на разследващите органи и съдебната власт в Република България, свързани с предоставяне на становища и информация по текущи или приключили проверки, постановления за отказ от образуване или спиране на наказателни производства и др.

Предприети мерки за укрепване на административния капацитет и участие в проекти, обучения и семинари.

Представители на дирекция „Специализирани проверки и последващ контрол“ взеха участие в:

- Участие в работна група обучение на членовете на комитетите на групите по условия на труд, съгласно Наредба №4 от 03.11.1998 г. Обучението е за представителите в Комитетите и Групите по условия на труд – 1 служител;
- Участие в работна група за актуализация на „Номенклатурата по делата със срокове за съхранение на ДФЗ“;
- Участие в работна група относно годишен отчет за изпълнение на мерките, включени в Антикорупционен план на ДФ „Земеделие“ за 2024 г., и проект на Антикорупционен план за 2025 г., съгласно Заповед № 03-РД/34 от 08.01.2025 г. на изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“, Годишен отчет за

изпълнението на АКП на ДФ „Земеделие“ за 2023 г. и Антикорупционен план на ДФ „Земеделие“ за 2024 г.;

- Извършен анализ във връзка с оценката на корупционния риск на ДСППК от дирекция „Инспекторат“;

- Изготвен отчет по оперативен план на ДСППК за постигане на стратегическите цели за 2024 г.;

- Изготвен оперативен план на ДСППК за постигане на стратегическите цели за 2025 г.;

- Извършена индивидуална оценка на рисковете от ДСППК за 2025 г.;

- Участие, координация и обобщаване на резултатите от проведени на 27.03.2025 г., 07.04.2025 г. и 20.06.2025 г. заседания на Комитета за управление на риска в ДФЗ, включително изготвяне на проект на обобщен риск-регистър на ДФЗ за 2025 г., както и съпътстваща документация;

- Участия в заседанията на Комитета за наблюдение на програмите на Република България по фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика за периода 2021 – 2027 г.;

- Участие в 6 (шест) работни срещи между членовете на съвет АФКОС и представители на ОИСР във връзка със стартирал международен проект „Подобряване на националните стратегии за борба с измамите за финансовите интереси на ЕС (Enhancing National Anti-Fraud Strategies for the EU's Financial Interests), изпълняван в сътрудничество с Генерална дирекция за подкрепа на структурните реформи (DG REFORM) на Европейската комисия, Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) и националните органи на България, Кипър и Гърция;

- Обобщаване и попълване на въпросник с вх. № 07-0400/12474 от 16.6.2025 г., предоставен от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), в хода на прегледа на индикаторите за оценка по Принцип 10 „Ефективност на вътрешния контрол и управлението на риска“ (съвместно с дирекции „Вътрешен одит“ и „Инспекторат“);

- Участие в 3 (три) броя семинари на DG AGRI за идентифициране приложими на рискови фактори по земеделските програми за системата „Арахне“, проведени онлайн на 13.01.2025 г., 17.01.2025 г. и 03.04.2025 г.;

- Участие на организираните от ДАФКОС две редовни заседания на Постоянна работна група по нередностите (ПРГН);

- Участие на организираните от ДАФКОС две редовни заседания на Съвета АФКОС.

Служители на дирекция „Специализирани проверки и последващ контрол“ участваха и предоставиха информация на ДАФКОС за подготовка на:

- Доклада за 2024 г. на Европейската комисия до Европейския парламент и Съвета по чл. 325 от ДФЕС;

- Отчета за изпълнение на задачите, заложи в Плана за действие за 2025 г. за изпълнение на Националната стратегия за превенция и борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз за периода 2021 – 2027 г.

- Изготвяне на Плана за действие за 2026 г. в изпълнение на Националната стратегия за превенция и борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз за периода 2021 – 2027 г.

През отчетния период са проведени следните обучения:

- Вътрешно обучение на експертите от ДСППК, съгласно заповед № РД 03-0416/596 от 10.02.2025 г.;

- Вътрешно обучение на експертите от ДСППК „Разпознаване на нередности и измами, чрез анализ на определени казуси“;

- Двустранна среща-обучение между ДСППК и ДМДО с цел запознаване на експертния състав на ДСППК с функциите и задачите на Дирекция „Мониторинг докладване и оценка“.

- Проведено обучение организирано от ОИСР в рамките на проекта „Подобряване на националните стратегии за борба с измамите в полза на финансовите интереси на ЕС“, относно инструментите на Европейската комисия за управление на риска от измами, по следните теми: системи IMS & EDES и система ARACHNE.

Представители на дирекция „Специализирани проверки и последващ контрол“ бяха лектори по следната предварително зададена тема:

В изпълнение на заложената от дирекцията превантивна мярка: „Навременно идентифициране и откриване на измами“, са проведени обучения на ръководния и експертния състав в 28 (двадесет и осем) областни дирекции на ДФ „Земеделие“. Стремелът е тези обучения да се провеждат ежегодно и да обхващат все по-широк кръг служители в структурите на Фонда. Темата на обученията беше „Превенция, установяване на нередности и идентифициране на измами, начин на докладване и последваща съвместна дейност с дирекция СППК“. След приключване на присъствените обучения в областните дирекции беше проведено и онлайн обучение на ниво всички дирекции в Централно управление на ДФЗ. В допълнение, до всички структури на Фонда бяха изпратени презентационни материали с цел самообучение на отсъстващите служители.

За повишаване на ефективността на наказателните и административните производства за престъпления и нарушения, засягащи средствата, предоставени от ЕСИФ, дирекция „Специализирани проверки и последващ контрол“ реализира планирани двустранни обучения с цел оптимизиране процеса на взаимодействие между ДФ „Земеделие“ и различните структури на МВР, както и засилване на превенцията при опитите за измами при усвояването на европейски и национални средства. Срещата беше проведена между представители на ДСППК и ръководството на ГДНП-МВР.

Представители на дирекция „Специализирани проверки и последващ контрол“ участваха в следните семинари:

- Участие в семинар, организиран от ВКП, на тема: „Взаимодействие на прокуратурата с държавната администрация и МВ“;

- Участия в заседанията, организирани от министъра на вътрешните работи, за сформирание на Комитета за наблюдение на програмите на Република България по фонд

„Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика 2021 – 2027 г.

- Участие в семинар, организиран от ВКП, на тема „Взаимодействие на прокуратурата с държавната администрация и МВР“.

Представители на дирекция „Специализирани проверки и последващ контрол“ участваха в следните работни срещи:

- Проведеха среща с представители на ДФЗ от дирекции ДСППК, ДДП и ДМДО, ръководството на ГДНП и служители от отдел „Икономическа полиция“ на тема: „Правна характеристика на правонарушенията и престъпления, свързани със злоупотреби с финансови средства на ЕС и национален бюджет“;

- Проведена работна среща в ЦУ на ДФЗ с представители на РТИ – София град, ДСППК и Европейската Прокуратура във връзка с постановление вх. № 02-1100/102 от 05.05.2025 г. на ЕП;

- Проведена работна среща във връзка с изпратен от АФКОС – МВР сигнал, касаещ дружеството Център за професионално обучение „СОЛИДАРНОСТ – 2006“ ЕООД и набелязване на превантивни мерки за намаляване на нередностите по подмярка 1.1 „Професионално обучение и придобиване на умения“ от ПРСР за периода 2014 – 2020 г. , както и при предстоящите обучения за новия програмен период 2021 – 2027;

- Проведена работна среща във връзка със създаването на механизъм за установяване на конфликт на интереси;

- Проведена работна среща с представители на Дирекция ВО, Дирекция „Инспекторат“, Дирекция „Финансова“, отдел „Лоши вземания“ и Главен секретар, с външно проучване от BDO, което да подпомогне ГД „Земеделие и развитие на селските райони“ при подготовката на новата хоризонтална оценка на риска от измами по ОСПГД „Земеделие и развитие на селските райони“.

С цел повишаване на ефективността на наказателните и административните производства за престъпления и нарушения, засягащи средствата предоставени от ЕСИФ, дирекция „Специализирани проверки и последващ контрол“ взе участие през годината в:

- Три срещи с представители ДАФКОС-МВР;
- Една среща с представители на ДАНС;
- Две срещи с представители на ГДНП-МВР;
- Три срещи с представители на ОД на МВР;
- Две срещи с представители на ВКП;
- Една среща с представители на ИА СОСЕЗФ.

Реализирани съвместни проверки за отчетния период:

- Три съвместни проверки по искане на ДАФКОС;
- Една съвместна проверка по искане на МВР;
- Четири съвместни проверки по искане на прокуратурата на Р. България и на ЕП.

Анализ на риска и оценка на ефективността на дейността на дирекция „Специализирани проверки и последващ контрол“

В изпълнение на планираните дейности набелязани приоритети и цели съгласно „Стратегическия план“ 2021 – 2026 година на ДФ „Земеделие“, ДСПК е заложила 7 (седем) основни оперативни цели, като за тяхното реализиране дирекцията е планирала 17 (седемнадесет) дейности. Чрез заложена система от индикатори се оценява степента на постигането на целите и подобряване ефективността на дейността на ДСПК. За отчетния период служителите на ДСПК са взаимодействали с външни организации за извършване на проверки. Служители на дирекцията присъстваха и участваха активно в срещи с представители на различни организации (асоциации, сдружения и др.) по теми с висок обществен интерес.

С оглед риска от измамни и противоправни действия, целящи неправомерно усвояване на средства от националния и европейския бюджет, и с цел осигуряване и функциониране на предвидима, стабилна и гъвкава контролна среда за гарантиране изпълнението на инвестициите и реформите, провеждани от Фонда, при спазване на принципите за добро финансово управление, ДСПК счита, че **превенцията е от ключово значение в борбата срещу измамните.**

През изминалия отчетен период усилията на дирекцията бяха концентрирани основно върху изграждането и утвърждаването на превантивна рамка за противодействие на измамите с национални и европейски средства. Подходът, ориентиран към превенция, обучения и междуинституционално сътрудничество, допринесе за повишаване на осведомеността, чувствителността към риск и обща култура за почтеност сред служителите. Изградените механизми за идентифициране на рискове и използването на риск индикатори „червени флагове“ създадоха основа за структуриран и целенасочен контрол. Същевременно обаче се очерта необходимост от по-голяма систематизация на наличните данни, по-добра проследимост на сигналите и по-задълбочен аналитичен подход при оценката на рисковете.

Обученията като ключов инструмент за превенция доказаха своята ефективност, но се установи нужда те да бъдат по-специализирани, практически ориентирани и адаптирани към конкретните функции на служителите. Освен това, нарастващата сложност на схемите за измами изисква надграждане на експертния капацитет и по-активно използване на аналитични методи. Сътрудничеството с национални и международни институции се утвърди като важен фактор за навременното информиране и идентифициране на нови рискове. В същото време е налице потенциал за структурирано и регулярно взаимодействие, както и за по-ефективен обмен на информация и добри практики.

В този контекст, дирекцията трябва да премине към оптимизиране на превантивните механизми и аналитичното управление на риска, с акцент върху устойчивост и измерими резултати.

С оглед осигуряване на ефективна превенция и противодействие на измамите с национални и европейски средства, дирекцията планира прилагането на целенасочени превантивни мерки, насочени към укрепване на контролната среда, управление на риска и повишаване на институционалния капацитет. Според ДСПК основният фокус е **управлението на риска** чрез регулярни анализи, идентифициране на потенциални проблеми и планиране на контролните дейности, като мярка за защита на националните и европейските средства. Дирекцията счита, че е необходимо да продължи

стандартизирането и оптимизирането на вътрешните процеси и процедури, с цел повишаване на прозрачността, проследимостта и ефективността при управлението и контрола на средствата. Важен елемент от превенцията е **развитието на експертния капацитет на служителите** на Фонда чрез провеждане на специализирани и целеви онлайн и на място обучения, насочени към конкретни рискови области. Повишаването на знанията и уменията ще подпомогне разпознаването на индикаторите за измама, вземането на информирани решения за утвърждаване на нулева толерантност към измами и корупция.

Проведените обученията между ДСППК и МВР през текущата година дадоха добри резултати за облекчаване на взаимодействието между институциите и за по-плавното протичане на съвместните действия. Според дирекцията, за постигане на още по-висока ефективност е необходимо задълбочаване на междуинституционалното сътрудничество чрез активен обмен на информация и участие в съвместни инициативи с национални и международни органи. Това ще допринесе за по-ранно идентифициране на нови схеми за измами и за повишаване ефективността на контролните механизми.

В допълнение, дирекцията ще продължава да насърчава **укрепването на културата на почтеност и прозрачност** чрез прилагане на етични стандарти, ефективно управление на сигналите и повишаване на доверието в институцията. Чрез прилагането на тези превантивни мерки дирекцията цели изграждането на устойчива и ефективна система за превенция, предотвратяване и противодействие на измамите и за законосъобразно управление на публичните средства.

ИНСПЕКТОРАТ

Инспекторатът към ДФ „Земеделие“ е самостоятелна структура в ДФ „Земеделие“ на пряко подчинение на изпълнителния директор за осъществяване на административен контрол в администрацията на Фонда.

Основните функции на Инспектората като самостоятелна структура за вътрешен административен контрол върху дейността на администрацията са регламентирани в чл. 46, ал. 6 от Закона за администрацията и чл. 18 от Устройствения правилник на ДФ „Земеделие“, а именно:

Дейността на Инспектората е насочена към пълно и точно изясняване на проверяваните случаи и предлагане на мерки за тяхното разрешаване с цел:

1. предотвратяване и отстраняване на нарушения при функционирането на администрацията;
2. независима и обективна оценка на дейността на администрацията;
3. подобряване работата на администрацията.

Инспекторатът осъществява дейността си съгласно вътрешни правила, утвърдени от изпълнителния директор.

Инспекторатът:

1. извършва комплексни, планови, тематични, извънпланови и последващи проверки на структури, дейности и процеси във Фонда;
2. прави оценка на корупционния риск и предлага мерки за ограничаването му;
3. събира и анализира информация и извършва проверки за установяване на нарушения, прояви на корупция и неефективна работа на Фонда;
4. следи за спазването на законите, подзаконовите и вътрешноведомствените

актове за организацията на работата от служителите на Фонда;

5. предлага образуване на дисциплинарно производство при констатирани нарушения на служебните задължения, както и на Кодекса за поведение на служителите в държавната администрация;

6. извършва проверка на сигналите срещу незаконни или неправилни действия или бездействия на служители от Фонда;

7. осъществява контролни дейности на декларациите по чл. 35 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество, които се подават от служителите във Фонда;

8. изпраща сигнали до органите на прокуратурата, когато при проверки установи данни за извършено престъпление;

9. прави предложения за нови или за изменение на вътрешноведомствени актове, регламентиращи организацията на работата и дейността на Фонда;

10. осъществява други функции във връзка с административния контрол, произтичащи от нормативни актове или възложени от изпълнителния директор.

При осъществяване на своите функции инспекторите имат право да изискват документи, данни, сведения, справки и други носители на информация от проверяваните лица, които са необходими за извършване на проверките.

Инспекторатът ежегодно представя отчет за дейността си пред изпълнителния директор.

Инспекторатът изпраща на Главния инспекторат ежегодно до 1 март доклад за извършените проверки.

Инспекторатът не извършва проверки относно бюджетната дисциплина.

Инспекторатът осъществява дейността си в съответствие със задачите и функциите, произтичащи от:

- Закона за администрацията;
- Административнопроцесуалния кодекс;
- Закона за противодействие на корупцията;
- Закона за защита на лицата подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения;
- Устройствения правилник на Държавен фонд „Земеделие“;
- Наредбата за структурата и минималната численост на инспекторатите, реда и начина за осъществяване на дейността им и взаимодействието със специализираните контролни органи;
- Кодекс за поведение на служителите в държавната администрация, и Етичния кодекс на служителите в съответната администрация;
- Наредбата за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване на конфликт на интереси;
- Вътрешните правила за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси в ДФ „Земеделие“;
- Вътрешните правила за дейността на Инспектората при ДФ „Земеделие“;
- Етичен кодекс на служителите в ДФ „Земеделие“;
- Действащото законодателство, както и вътрешните актове на ДФ „Земеделие“ и заповедите на изпълнителния директор на Фонда.

Дейността на Инспектората при ДФ „Земеделие“ е насочена към всеобхватно, обективно, безпристрастно и точно изясняване на проверяваните случаи и предлагане на

мерки за тяхното разрешаване с цел: предотвратяване и отстраняване на нарушения при функционирането на администрацията; подобряване работата на администрацията на ДФ „Земеделие“; превенция и ограничаване на корупцията; превенция и установяване на конфликт на интереси; установяване на пълнотата и истинността на данните и обстоятелствата, изложени в декларациите, подадени от лицата по §2 от Допълнителните разпоредби на ЗПК.

Инспекторатът извършва постоянен мониторинг по отношение на постъпилите сигнали, съдържащи твърдения за корупция, корупционни прояви и/или конфликт на интереси за служителите в ДФ „Земеделие“.

Инспекторатът приема декларации по чл. 49 от ЗПК, като при подаден сигнал извършва проверка на фактите и обстоятелствата, посочени в декларациите на лицето, срещу което е подаден сигнала. Инспекторатът образува административнонаказателни производства.

Инспекторатът участва в работна група по заповед на изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ за идентифициране и оценяване рисковете по отношение на „Инспекторат“, определяне степента на вероятност от сбъдването на идентифицирани рискове, определяне степента на влиянието им върху целите, които следва да бъдат постигнати, и провеждане на мониторинг на резултатите от управлението на риска, както и въвеждането и оценяването в модела за управление на евентуални рискове, свързани с дейността и спецификата на „Инспекторат“.

Със заповед № 03-РД/353 от 01.02.2021 г, изм. и допълнена със заповед № 03-РД/353 #1 от 21.04.2021 г. и заповед № 03-РД/353 #2 от 07.09.2022 г., са утвърдени Стратегически план за 2021 – 2026 г. и Стратегия за управление на риска за ДФ „Земеделие“, и тяхното актуализиране.

За дейността на Инспектората се изготвя годишен план, шестмесечен и годишен отчет.

Във връзка с превенция, противодействие и разкриване на корупционни прояви, измами и нередности в администрацията на ДФ „Земеделие“ и установяване на нарушения в работата на административните структури, изготвяне на предложения за ограничаване и/или отстраняване на констатирани нарушения, през 2025 г. са извършени 77 бр. планови и извънпланови проверки.

I. Планови проверки.

1. Планови проверки в структурите на ДФ „Земеделие“.

През 2025 г. са планирани 5 бр. планови проверки на структури на Фонда, които не са извършени. Причини, довели до не извършване на планираните проверки, са:

- Изключително голяма натовареност на оперативните дирекции поради приключване на програмен период по ПРСР, ПВУ и множество допълнителни мерки и схеми.
- Честата смяна на директорите на ОД.
- През годината съставът е бил в недокомплект (непълнен щат – двама служители).

2. Планови проверки по ЗПК.

2.1. Проверки по заповед № 03-РД/127 #1 от 28.04.2023 г. на подадените декларации по чл. 49, ал. 1, т. 1 от ЗПК - „за несъвместимост“ на новоназначените служители на ДФ „Земеделие“ през 2025 г. – общо 16 бр.

През периода са извършени 16 бр. планови проверки „за несъвместимост“ на новоназначените служители на ДФ „Земеделие“, като са изготвени съответните доклади. Същите са извършени по предоставен списък от Дирекция „Човешки ресурси“ на новоназначените служители. Не е установено новоназначените служители да се намират в йерархическа връзка на ръководство и контрол със съпруг или съпруга, с лице, с което да са във фактическо съжителство, с роднини по права линия без ограничения, по съребрена линия до четвърта степен, включително и по сватовство. Не е установено да са съветници в общински съвети и да заемат ръководна или контролна длъжност в политическа партия. Констатирано е участие в сдружения и юридически лица с нестопанска цел, което не е нарушение и е допустимо за заемане на длъжността. При проверките не са установени данни за нарушение на разпоредбите на чл. 7, ал. 2 от ЗДСл (чл.107а, ал.2 от КТ) при заемане на длъжността на новоназначени служители. Извършена е проверка за несъвместимост на 48 служители, а на други 10 служители не е извършена нова проверка, на основание чл. 50, ал. 2 от ЗПК. Изготвени са 6 доклада до изпълнителния директор за установените констатации.

В изпълнение на чл. 4, ал. 3 от Наредбата за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси е изготвен регистър, който е качен на сайта на ДФ „Земеделие“ и се актуализира съгласно изискванията на наредбата.

2.2 Проверка за неподадени встъпителни декларации за имущество и интереси от новоназначени служители при ДФ „Земеделие“ съгласно чл. 49, ал. 1, т. 2 и т. 4 и в срока, определен в чл. 52, ал. 1, т. 2 от ЗПК за 2025 г. – 1 бр.

Изготвена е докладна записка вх. № 03-0416/210 от 16.01.2025 г. за подадени декларации по чл. 49, ал. 1, т. 2 и т. 4, в сроковете определени в чл. 52 от Закона за противодействие на корупцията, част I „Имущество“ и част II „Интереси“ от задължените държавни служители и лицата по трудово правоотношение в ДФ „Земеделие“ в периода от 16.05.2024 г. до 31.12.2024 г. На основание на § 2, ал. 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за противодействие на корупцията, обн. ДВ бр. 84 от 6 октомври 2023 г., изм. и доп. ДВ бр. 13 от 13 февруари 2024 г., и в изпълнение на Заповед № 03-РД/1663 #1 от 18.02.2019 г. на изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“, служител на Инспекторат извърши прием и регистрация на декларациите по чл. 49, ал. 1, т. 2 и т. 4 – част I „Имущество“ и част II „Интереси“. Задължението за държавните служители в ДФ „Земеделие“ е на основание чл. 29 от Закона за държавния служител, а за лицата, работещи по трудово правоотношение, на основание чл. 107а от Кодекса на труда. Декларациите се подават в сроковете, предвидени в чл. 52, ал. 1, т. 2 от ЗПК.

Изискването на чл. 52, ал. 1 от ЗПК за подаване на встъпителна декларация в едномесечен срок от заемането на публична длъжност не е изпълнено от 3 (трима) служители, като 2 служители не са подали, а 1 е подал с четиридневно закъснение.

Изготвена е докладна записка с № С-8-5 от 30.01.2025 г., в която е предложено на 1 служител да не се образува административнонаказателно производство по издаване на

съответния административен акт за неспазване разпоредбите на ЗПК, поради причини, описани подробно в ДЗ. На докладната записка е поставена положителна резолюция.

На основата на ДЗ с № 03-0416/210 от 16.01.2025 г. са съставени 2 бр. АУАН и са издадени 2 бр. предупреждения по ЗАНН, във връзка с § 5 от ПЗР на ЗПК за неподадени в срок встъпителни декларации.

2.3. Проверка на подадените декларации от задължените лица в ДФ „Земеделие“ по чл. 49, ал. 1, т. 1-4 от ЗПК, с оглед подаването им в срок до 15.05.2025 г., съгласно чл. 29 от ЗДСл и чл. 107а от Кодекса на труда – 1 бр.

Извършена е проверка на подадените декларации от служители на ДФ „Земеделие“ съгласно разпоредбата на § 2, ал. 1 от Допълнителните разпоредби на ЗПК, в изпълнение на чл. 49, ал. 1, т. 2 и т. 4 и в съответствие със срока определен в чл. 52 от същият закон.

На основание на § 2, ал. 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за противодействие на корупцията, обн. ДВ бр. 84 от 6 октомври 2023 г., изм. и доп. ДВ бр. 13 от 13 февруари 2024 г., и в изпълнение на Заповед № 03-РД/1663 #1 от 18.02.2019 г. на изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“, служител на Инспекторат извърши прием и регистрация на декларациите по чл. 49, ал. 1 т. 2 и т. 4 – част I „Имущество“ и част II „Интереси“. Задължението за държавните служители в ДФ „Земеделие“ е на основание чл. 29 от Закона за държавния служител, а за лицата, работещи по трудово правоотношение, е на основание чл. 107а от Кодекса на труда. Декларациите се подават в сроковете, предвидени в чл. 52, ал. 1, т. 2 от ЗПК.

Изготвен е доклад от проверката с вх. № 03-0416/2909 от 25.06.2025 г. с направени предложения за съставяне на АУАН (Акт за установяване на административно нарушение) на 2 служители за неподадена и подадена извън срока декларация по ЗПК.

С приемането на Закона за противодействие на корупцията Комисията разработи и публикува на интернет страницата си новите формуляри на Декларациите по чл. 49, ал. 1, т. 2 и т. 4. На това основание Инспекторат изготви допълнителни указания за попълване и подаване на декларациите, които са изпратени на централните и областните дирекции на ДФ „Земеделие“, с цел ползването им от служителите да послужат при необходимост при попълването на декларациите.

В Инспекторат при ДФ „Земеделие“ в срок до 15 май са подадени ежегодни декларации за предходната календарна година от **1520** служители с попълнени част I „Имущество“ и част II „Интереси“. Ежегодни декларации само част I „Имущество“ без част II „Интереси“ в определения срок са подали **72** служители. Декларации по чл. 49, ал. 1, т. 4 са подали **9** служители. На основание чл. 52, ал. 2 в Инспекторат са подадени **9** коригиращи декларации. Съгласно изискването на чл. 49, ал. 5 от Закона за противодействие на корупцията декларацията се подава на хартиен и електронен носител. Нямат записи на електронен носител **24** декларации.

Седем служители на ДФ „Земеделие“ са командировани в други административни структури на основание чл. 81б, ал. 1 от Закона за държавния служител, които съгласно чл. 3, ал. 2 от Наредбата за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси подават декларациите по ал. 1 пред органа по назначаването на приемащата администрация.

За извършване на проверката на подадените декларации е изискан и предоставен от дирекция „Човешки ресурси“ списък на всички лица, които към 15 май 2025 г. са в служебни или трудови правоотношения с ДФ „Земеделие“.

Регистърът на подадените декларации от служителите на ДФ „Земеделие“, задължени по Закона за държавния служител и назначените по Кодекса на труда, както и част II „Интереси“, ще бъдат публикувани на интернет страницата на ДФ „Земеделие“ при спазване на изискванията за защита на личните данни. Списъците на служителите, неподали декларации, задължени по Закона за държавния служител и Кодекса на труда, и тези, подали извън срока, са публикувани на интернет страницата на ДФ „Земеделие“ в изпълнение на изискването на § 2, ал. 3.

2.4. Статистиката за подадените през периода декларациите от задължените лица в ДФ „Земеделие“ по чл. 49, ал. 1, т. 1-4 от ЗПК е следната:

- Подадени ежегодни декларации – 1594 броя;
- Подадени встъпителни декларации – 51 броя;
- Подадени коригиращи ежегодни декларации – 10 броя;
- Подадени декларации промяна – 25 броя;
- Проверени декларации за несъвместимост – 48 броя;
- Съставени АУАН – 2 броя и издадени 2 бр. предупреждения;
- Изготвено предложение за дисциплинарно производство за нарушение на чл. 29 от ЗДСл – 1 брой.

II. Възложени и извършени извънпланови проверки и проверки по сигнали, жалби и др., и взаимодействие с други органи през периода – общо 53 бр.

1. Извънпланови проверки, възложени със заповед – извършени общо 3 бр.

1.1. Извънпланови проверки, възложени със заповед на изпълнителния директор – извършени общо 2 бр.

1.1.1. На основание чл. 10, т. 2 от Устройствения правилник на Държавен фонд „Земеделие“ и раздел VIII., т. 1 от Политика по отношение на чувствителните постове, и в изпълнение на заповед на изпълнителния директор през м. февруари е извършена проверка на 7 ръководни служители от ДФ „Земеделие“, определени на база случаен принцип. Същата е извършена въз основа на Контролния лист за служител, изпълняващ позиция, дефинирана като „Чувствителен пост“. Проверката е извършена от комисия от служители на дирекция „Човешки ресурси“ и Инспекторат и е обективизирана в доклад, който е одобрен от изпълнителния директор.

1.1.2. На основание чл. 10, т. 2 от Устройствения правилник на Държавен фонд „Земеделие“ и раздел VIII., т. 1 от Политика по отношение на чувствителните постове и в изпълнение на заповед на изпълнителния директор през м. септември е извършена проверка на 7 ръководни служители от ДФ „Земеделие“, определени на база случаен принцип. Същата е извършена въз основа на Контролния лист за служител, изпълняващ позиция, дефинирана като „Чувствителен пост“. Проверката е извършена от комисия от служители на дирекция „Човешки ресурси“ и Инспекторат и е обективизирана в доклад, който е одобрен от изпълнителния директор.

1.2. Извършена е 1 бр. извънпланова проверка по заповед на министър на земеделието и храните и съгласувана с изпълнителния директор на Фонда.

Проверката е по заповед на министъра на земеделието и храните, с която е определена работна група от служители на Инспектората по чл. 46 от ЗА на МЗХ и на Инспектората по чл. 46 от ЗА на ДФЗ - РА, която да извърши тематична проверка в Областна дирекция „Земеделие“ (ОДЗ), Областна дирекция по безопасност на храните (ОДБХ) и ДФ „Земеделие“ - РА във връзка с одобрен доклад в МЗХ от заместник-министъра на земеделието и храните. Целта на проверката е действията на Експертната комисия, съставена от служителите на ОДЗ, ОДБХ и ОД на ДФЗ – РА, по отношение на извършена проверка на място на площи. За резултатите от проверката е изготвен доклад, който е одобрен от министъра на земеделието и храните.

2. Възложени и извършени извънпланови проверки и проверки по сигнали по Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (ЗЗЛПСОИН) – няма извършени.

3. Възложени и извършени извънпланови проверки и проверки по сигнали за корупция и проверки по установяване наличие или липса на конфликт на интереси по ЗПК – 11 бр.

3.1. По постъпилите 6 бр. сигнали за корупционно нарушение е изяснено следното:

а) Четири сигнала са подадени срещу служител на ДФ „Земеделие“ за корупционно поведение, като в същите не са посочени конкретни факти и обстоятелства. При проведените разговори с подателите не са предоставени допълнителни и конкретни данни във връзка с посочените твърдения. При проверката от Инспекторат не са установени данни за „корупционни практики“ от страна на служителя и не са налице упражнени от лицето правомощия по служба и частен интерес от упражнените правомощия, който да доведе до облага или предпоставка за облага.

б) един сигнал е за „организирана престъпна група“, извършваща измами с евросредства и корупция от служители на Фонда. При извършената предварителна проверка е изяснено, че твърденията в сигнала не съдържат конкретика и не биха могли да се обективизират с извършените административни проверки. Не са получени данни от дирекции във Фонда да е установено наличието на измама, извършена от посочените в сигнала лица, като бенефициенти на ДФ „Земеделие“, с оглед търсене на евентуални корупционни действия или установени корупционни практики от служителите на Фонда. Получените данни от проверката дават основания да бъде направено обосновано предположение, че са налице междуличностни отношение между подаващият сигнала и лицата, протичащи по него, както и наличие на конкурентни бизнес отношения.

в) Един сигнал за корупция спрямо служител в ОД на ДФ „Земеделие“. Извършена е предварителна проверка, при която е установено, че Инспекторатът в ДФ „Земеделие“ извършва проверки за корупция и конфликт на интереси по ЗПК, когато има постъпил сигнал спрямо лице, заемащо длъжност в ДФ „Земеделие“ и имащо задължение да подава декларации за имущество и интереси по ЗПК пред изпълнителния директор. Видно от извършените проверки, служителят, срещу когото е подаден сигнала, към датата на подаване на сигнала не е служител на ДФ „Земеделие“. Видно от твърденията в настоящия сигнал, подателят е сезирал компетентните органи за предприемане на

действия по наказателно преследване, като е подал сигнал до съответното РУ на МВР за изнудване и рекет, по който е образувано досъдебно производство.

3.2. По постъпилите 5 бр. сигнали за конфликт на интереси е изяснено следното:

а) Три сигнала са подадени срещу служител на ДФ „Земеделие“ за конфликт на интереси, като в същите не са посочени конкретни факти и обстоятелства. При проведените разговори с подателите не са предоставени допълнителни и конкретни данни във връзка с посочените твърдения. При проверката на подадените декларации за имущество и интереси, част II, по чл. 49, ал. 1, т. 2 от служителя през годините е изяснено, че в т. IX „Данни за свързани лица, към дейността на които лицето, заемащо публична длъжност, има частен интерес“ същият е декларирал свързаност с лицата, посочени в сигналите. При проверките на свързаните лица е изяснено, че при ПнМ не са участвали служители от съответната Областна дирекция на ДФ „Земеделие“ и посоченият в сигналите служител няма участие в оформянето на документацията и администрирането на проверките. При проверката от Инспекторат не са установени данни за „конфликт на интереси“ от страна на служителя и не са налице упражнени от лицето правомощия по служба и частен интерес от упражнените правомощия, който да доведе до облага или предпоставка за облага.

б) Един сигнал е за евентуален конфликт на интереси и нарушение на Кодекса за поведение на служителите от държавната администрация спрямо служител от Областна дирекция при ДФ „Земеделие“. При проверката е изяснено, че сигнала не подлежи на разглеждане по ЗПК, тъй като не отговаря на изискванията, заложи в чл. 63 от ЗПК по отношение на формата и съдържанието на подаваните сигнали, както и работата с тях. По отношение разглеждането на сигнала по АПК е изяснено, че изложените твърдения не се потвърждават и работата е прекратена.

в) Един сигнал е за евентуален конфликт на интереси и нарушение на Кодекса за поведение на служителите от държавната администрация спрямо служител от Областна дирекция при ДФ „Земеделие“. При проверката е установено, че не са налице упражнени от служителя правомощия по служба и частен интерес от упражнените правомощия, които да доведат до облага или предпоставка за облага. Липсата на който и да е елемент от общия състав на конфликта на интереси, съгласно чл. 70 от ЗПК, води до липсата на конфликт на интереси. По отношение разглеждането на сигнала по АПК е изяснено, че макар и да не е настъпила облага, поведението на служителя е неетично и нарушава принципа на лоялност, безпристрастност и почтеност, в резултат на което са нарушени норми в Закона за държавния служител, Кодекса за поведение на служителите в държавната администрация и Етичния кодекс на служителите в ДФ „Земеделие“. Налице са данни за извършени нарушения на Кодекса за поведение на служителите в държавната администрация, като поведението на служителя е в разрез с разпоредбите на чл. 2, т. 2, т. 4 и т. 8 и чл. 17, ал. 1 и ал. 2 от Кодекса за поведение на служителите от държавната администрация и чл. 28, ал. 1 от Закона за държавния служител. Предложено е предприемане на действия за налагане на дисциплинарно наказание.

3.3 По повод на постъпил и разглеждан сигнал от КПК по чл. 62, ал. 1 от ЗПК е осъществена кореспонденция по три искания на Комисията за предоставяне на информация и заверени копия от документи.

4. Извънпланови проверки по сигнали и жалби, възложени с резолюция на изпълнителния директор – 26 бр.

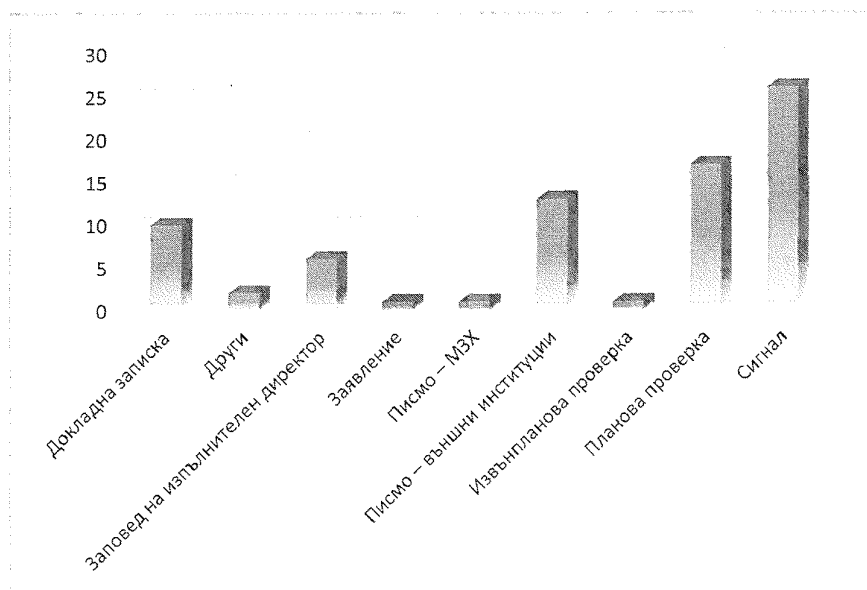
Проверките са по сигнали и жалби по АПК.

III. Статистика за възложените и извършени планови и извънпланови проверки (по сигнали, жалби и др.) и взаимодействие с други административни структури през периода – общо 77 бр.

През периода са възложени и извършени общо 77 бр. проверки (по сигнали, жалби и др.), които по вид, констатации, установено нарушение и компетентност се разпределят както следва:

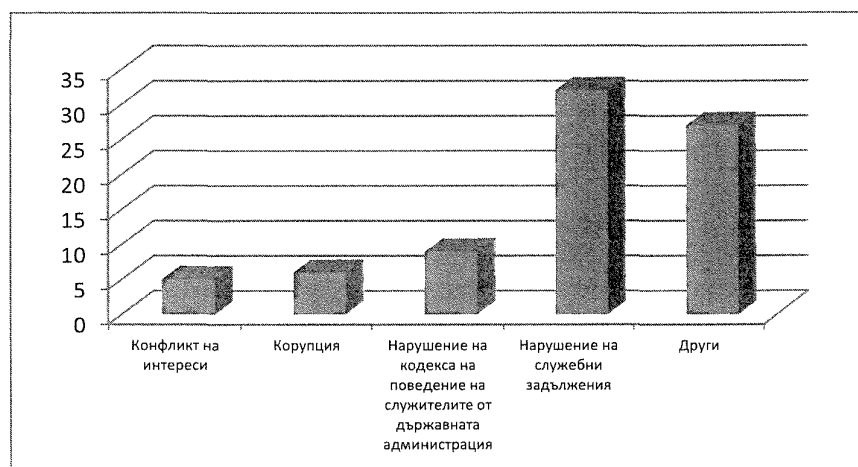
Получените документи, разпределени по вид – 77 бр.:

1	Докладна записка	10	12,99 %
2	Други	2	2,60 %
3	Заповед на изпълнителен директор	6	7,79 %
4	Заявление	1	1,30 %
5	Писмо – МЗХ	1	1,30 %
6	Писмо – външни институции	13	16,88 %
7	Извънпланова проверка	1	1,30 %
8	Планова проверка	17	22,08 %
9	Сигнал	26	33,77 %

Получените и обработени документи 79 бр. са за:

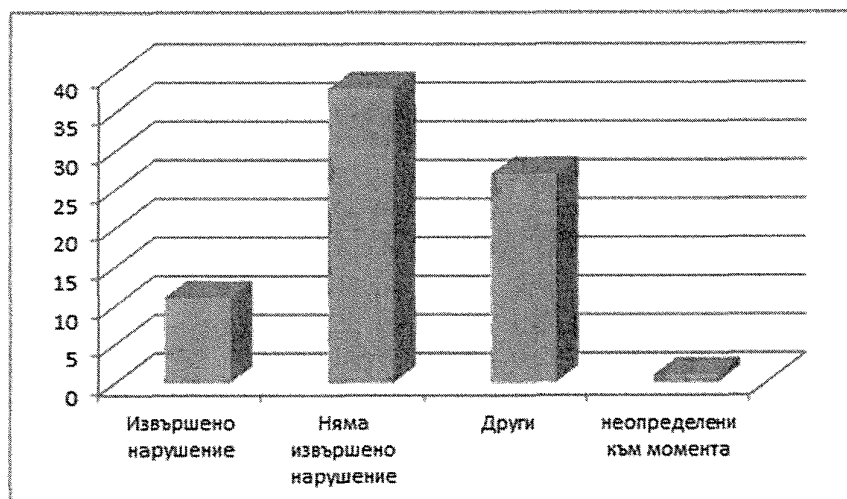
1	Конфликт на интереси	5	6,33 %
2	Корупция	6	7,59 %
3	Нарушение на кодекса на поведение на служителите от ДА	9	11,39 %
4	Нарушение на служебни задължения	32	40,51 %
5	Други	27	34,18 %

Забележка: В един получен материал има данни за няколко вида нарушения, което довежда до по-голям брой от броя на получените материали.

По констатация – 77 бр.

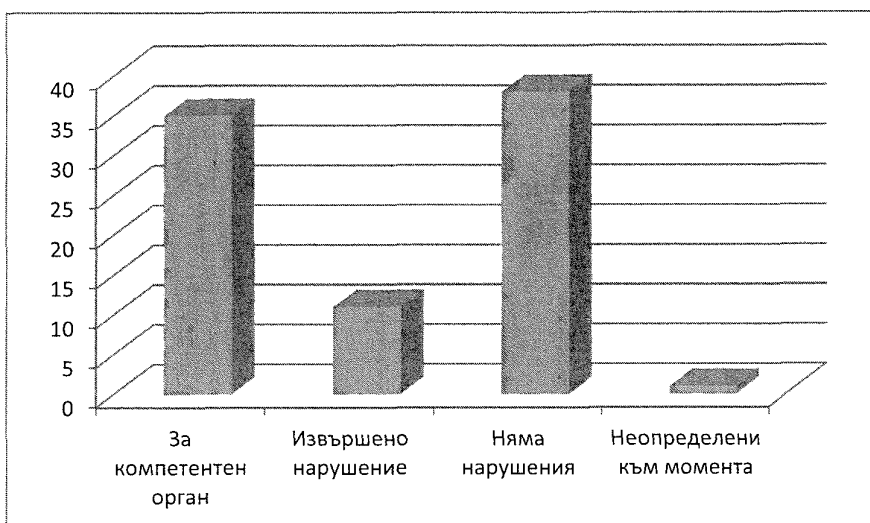
1	Извършено нарушение	11	14,29 %
2	Няма извършено нарушение	38	49,35 %
3	Други	27	35,06 %
4	Неопределени към момента	1	1,30 %

Забележка: Неопределените към момента – не са приключени разглежданите материали.

По предложение – 85 бр.

1	За компетентен орган		35	41,18 %	
2	Извършено нарушение	Дисциплинарно наказание, ЗДС, чл. 90, ал. 1, т. 1, 2, 3	7	12,94 %	63,64 %
		Неопределено	4		36,36 %
3	Няма нарушения		38	44,71 %	
4	Неопределени към момента		1	1,18 %	

Забележки:

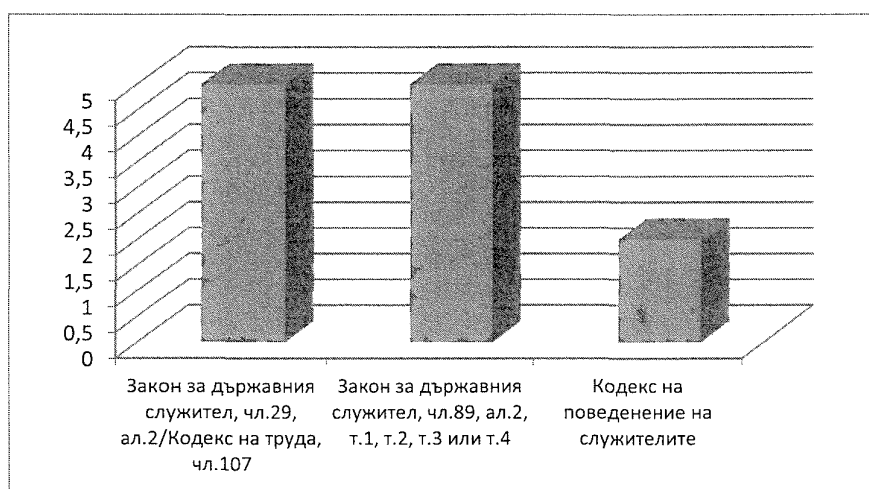
1. В един приключен материал са дадени няколко предложения, което довежда до по-голям брой от броя на получените материали.

2. Неопределеното в позицията „извършено нарушение“ са констатирани нарушения на служители, които са маловажни, и е предложено да им бъде обърнато внимание, както и установени нарушения, за които са съставени АУАН.

3. Неопределените към момента – не са приключени разглежданите материали.

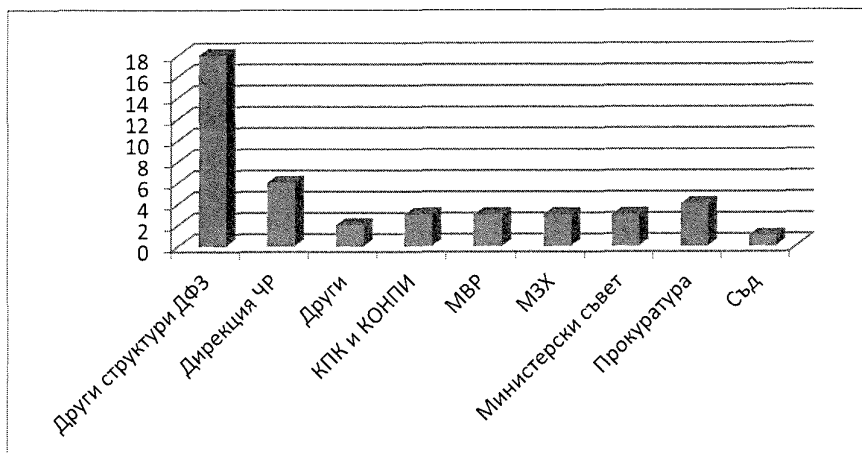
По вид установено решение – 12 бр.

1	Закон за държавния служител, чл.29, ал.2, (КТ, чл.107)	5	41,67 %
2	Закон за държавния служител, чл.89, ал.2, т.1, т.2, т.3 и т.4	5	41,67 %
3	Кодекса за поведение на служителите от ДА	2	16,67 %

Изпратени по компетентност след приключването – 43 бр.:

1	Други структури ДФЗ	18	41,86 %
2	Дирекция ЧР	6	13,95 %
3	Други	2	4,65 %
4	КПК и КОНПИ	3	6,98 %
5	МВР	3	6,98 %
6	МЗХ	3	6,98 %
7	Министерски съвет	3	6,98 %
8	Прокуратура	4	9,30 %
9	Съд	1	2,33 %

IV. Кратък анализ на проверките по сигнали срещу неправилни/незаконосъобразни действия на служители от администрацията.

Сигналите и жалбите на граждани се отнасят предимно за нарушения на процедурите за работа, забава при изпълнение на служебни задължения, както и информация за нарушаване на Кодекса за поведение на служителите от държавната администрация.

Открояват се сигнали за сериозно забавяне за издаването на решения за одобрение, отказ или отговори на бенефициенти. Като основна причина може да бъде посочена недобрата комуникация между отделните структурни звена и липса на механизъм за решаване на проблема, когато има противоположни мнения.

Големият обем и многократно изменящата се нормативната уредба, регламентираща дейността на служителите, и непознаването на нормативната уредба са основни фактори за извършване на нарушения. Неравномерното натоварване на служителите също е предпоставка за свръхнатовареност на част от служителите, което води до нарушаване на микроклимата в колективите.

Непознаването на нормативната уредба е основен фактор за извършване на нарушения. Неспазването на Правилниците и процедурите за работа и нарушенията на нормите за поведение съгласно „Кодекса за поведение на служителите в държавната администрация“ са също фактори, свързани с предпоставки за извършване на нарушения.

V. Кратък анализ на контрола по Закона за противодействие на корупцията.

Извършват се проверки и се осъществява постоянен мониторинг по отношение на постъпилите сигнали, съдържащи твърдения за корупция, корупционни прояви и/или конфликт на интереси за служителите в администрацията на ДФ „Земеделие“.

Сигналите за корупционни прояви или конфликт на интерес са предимно анонимни, въпреки че има фиктивен адрес на подателя, и не съдържат реквизитите, посочени в чл. 63 от ЗПК или от лица, санкционирани или претърпели вреди от служители на Фонда и структури на МЗХ. Сигналите се изпращат до множество институции: КПК, МС, МЗХ, АФКОС, МВР, прокуратура и др., които се препращат за разглеждане по компетентност до ДФ „Земеделие“.

През периода част от получените сигнали за корупционно поведение от служители на Фонда не са потвърдени. Повечето от тях касаят действия като забава при

изпълнение на служебни задължения, непопълнени декларации по чл. 49 от ЗПК и забава при подаване на декларациите.

При немалка част от получаваните сигнали са посочени твърдения за/или действия на служители, които следва да бъдат документирани съвместно с други компетентни органи.

VI. Предложения за образувани дисциплинарни производства:

При проверката на възложените случаи по 11 от тях са установени нарушения. В 4 от проверките за установените нарушения са съставени 2 бр. АУАН по ЗАНН. По съставените актове са изготвени 2 предупреждения по чл. 28 от ЗАНН.

В 1 (един) от случаите установеното нарушение не е съществено и не е довело до финансови загуби на Фонда и накърняване на доброто му име. В този случай е предложено Ръководството на Фонда или на съответната структура да обърне внимание на служителите, допуснали пропуски за стриктно спазване на нормативните документи.

По 6 (шест) от случите е предложено стартиране на процедура по чл. 93 от ЗДСл спрямо 6 (шест) служители от ОД на ДФ „Земеделие“.

- 4 служители от ОД на ДФ „Земеделие“;
- 2 служители от дирекции в ЦУ на ДФ „Земеделие“.

VII. Наложени дисциплинарни наказания по структура, вид и брой лица.

По извършените проверки са изготвени предложения за налагане на дисциплинарни наказания на 6 служителя, като дисциплинарните производства и наложените наказания са:

- Предложения – 6 бр.;
- Необразувани – 0 бр.;
- Образувани – 6 бр.;
- От образуваните производства – 4 бр. са прекратени по решение на органа по назначаването и на служителите не е наложено дисциплинарно наказание;
- Дисциплинарно наказание „Забележка“ е наложено на 2 бр. служители:
- главен експерт в ОД – 1 бр.;
- главен експерт в ЦУ – 1 бр.

VIII. Предложени от инспектората изменения/допълнения на вътрешните актове и действия за подобряване административната среда.

През отчетния период са направени редица предложения за изменение и/или допълнение на вътрешнонормативни актове, както и вземане на отношение по различни казуси от страна на ръководители на структури в ДФ „Земеделие“.

IX. Други дейности и задачи изпълнени от Инспекторат през 2025 г.

1. Участие в работна група съгласно заповед на изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ във връзка със Системата за управление на борба с подкупването, част от Системата по качество, информационна сигурност и борба с подкупването, накратко наречена Интегрираната система за управление (ИСУ).

2. Участие на служители в работна група съгласно заповед на изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ за идентифициране и оценяване рисковете по отношение

на „Инспекторат“, определяне степента на вероятност от сбъдването на идентифицирани рискове, определяне степента на влиянието им върху целите, които следва да бъдат постигнати и провеждане на мониторинг на резултатите от управлението на риска, както и въвеждането и оценяването в модела за управление на евентуални рискове (Риск регистър на ДФЗ), свързани с дейността и спецификата на „Инспекторат“.

3. Участие на служители в работна група за изготвяне от ДФ „Земеделие“ Антикорупционен план на ДФЗ за 2025 г. и отчет за изпълнението на Антикорупционен план за 2024 г.

4. Участие на служител в работна група съгласно заповед на изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ за идентификация, оценка на рисковете и влиянието им за постигане на целите в ръководените от тях звена. Провеждане на мониторинг за резултатите от управлението на риска.

5. Участие на служител в комисия за определяне на състав на ФКИС.

6. Участие на служители в комисия съгласно заповед на изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ за създаване на постоянно действаща експертна комисия за извършване на актуализация на номенклатура за делата със срок на съхранение.

7. Участие на служители в комисия съгласно заповед на изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ за проверка по отношение на чувствителните постове.

8. Участие на служител в междуетовствена работна група за изготвяне на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавния служител.

9. Участие на служители в комисия по заповед на Министъра на земеделието и храните за извършване на тематична проверка в Областна дирекция „Земеделие“ (ОДЗ), Областна дирекция по безопасност на храните (ОДБХ) и ДФ „Земеделие“ - РА във връзка с одобрен доклад в МЗХ от заместник-министъра на земеделието и храните.

10. Регулярно участие в заседанията за прослушване на сигнали за измами и корупционни практики на „горещ телефон“ и електронен адрес: signali@diz.bg.

11. През периода, във връзка с приетия Закон за противодействие на корупцията, в сила от 6.10.2023 г., обн. ДВ. Бр .84 от 6 октомври 2023 г., изм. и доп. ДВ. бр. 13 от 13 февруари 2024 г., изм. и доп. ДВ. бр. 57 от 15 юли 2025 г., с цел изпълнение на законовите изисквания, установени в ЗПК, и с оглед оптимизиране дейността на ДФ „Земеделие“, от служителите на Инспекторат са актуализирани 3 (три) броя вътрешнонормативни документа, а именно:

12. Вътрешни правила по прилагането на закона за противодействие на корупцията и наредбата за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и установяване на конфликт на интереси в ДФ „Земеделие“.

13. Вътрешни правила за дейността на Инспектората при ДФ „Земеделие“.

14. Вътрешни правила за докладване, мониторинг и проверка при наличие на данни за корупция, конфликт на интереси, измами, допуснати грешки, нередности, злоупотреби и др. в ДФ „Земеделие“.

Х. Брой инспектори от инспектората, преминали обучение през 2025 г. във връзка с функциите на административния контрол.

Участие в годишна среща на Инспекторатите по ЗА – кк. „Боровец“ на 3 служители, като е обсъждано:

- Методика за оценка на корупционния риск;

- Прилагане на глава осемнадесета „Административни нарушения и наказания“ от АПК по отношение съставянето на АУАН по чл. 305 и чл. 307 от Кодекса;
- Прилагане на ЗПК относно установяване на конфликт на интереси;
- Прилагане на ЗПК относно установяване на несъвместимост;
- Въвеждане на система за проверка на интегритета за служителите в администрацията, заемащи длъжности с висок корупционен риск.

XI. Взаимодействие с Главен инспекторат при МС и други държавни и административни органи.

Изготвена и изпратена справка с информация, поискана от Главен инспекторат при МС, във връзка с предоставяне на информация, необходима на Европейската комисия по повод предстоящото оповестяване на седмия Годишен доклад за върховенство на закона в Европейския съюз за периода 01.01.2025 г. – 15.12.2025 г.

XII. Отчетени мерки, залежали в изпълнение на Интегрираната Стратегия за превенция и противодействие на корупцията и организираната престъпност.

1. Своевременно е осъществявано необходимото взаимодействие с правоохранителните органи, прокуратурата и КПК при изясняване на сигнали за корупция и конфликт на интереси от служители на Фонда.

2. На интернет страницата на ДФ „Земеделие“ е създадена и поддържана съгласно нормативни документи рубрика „Инспекторат“ с оглед създаване на прозрачност в дейността на администрацията и популяризиране на антикорупционната такава.

3. Служители от „Инспекторат“ са изнесли лекции на тема „Превенция на корупцията, предотвратяване и установяване конфликт на интереси и нередности и нарушения от служителите в държавната администрация“ на служителите по време на извършени проверки.

4. Поддържа се линия за горещ телефон за подаване на сигнали в ДФ „Земеделие“ за нередности, измами и корупция, засягащи финансовите интереси, както и за неправомерни деяния на служителите в ДФ „Земеделие“. Регулярно се провеждат заседания на създадена със Заповед на изпълнителния директор комисия за прослушване на сигналите и се предприемат действия за тяхното изясняване.

5. Периодично се провеждат срещи на работни групи с цел извършване на анализ по прилагането на Стратегическият план 2021 г. – 2026 г. и стратегията за управление на риска с оглед оценка на изпълнението.

6. Изготвят се отчет за изпълнение на Антикорупционния план за 2025 г. и Антикорупционния план за 2026 г.

XIII. Мерките за укрепване на административния капацитет и участие в проекти, обучения, семинари и др.

Участие на служители от „Инспекторат“ в годишната среща на инспекторатите по чл. 46 от ЗА, организирана от Главния инспекторат при МС.